

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

15 - 21 Şubat Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
15-21 ŞUBAT 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	2
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	3
TÜRKİYE, 2020'DE 36 MİLYAR 724 MİLYON DOLAR CARİ AÇIK VERDİ	10
EKONOMİ DE BÜYÜK ÇÖKÜŞÜN İSPATI!	11
MÜJDE DEDİKLERİ BORCA BATIRMA	11
YOLSUZLUK-USULSÜZLÜK-ŞEFFAFLIK	12
TÜİK'E GÖRE 1,1 MİLYON İSTİHDAM KAYBEDİLDİ AMA İŞSİZLİK AZALDI!	13
İŞKUR'UN YOLU DA UNUTULDU	13
TÜİK YALAN VE MANİPÜLASYONDA AKP'YLE YARIŞIYOR	15
İŞSİZLİK SİGORTASI FONU 9 AYDA 35,5 MİLYAR TL AZALDI	16
İSTİHDAM KAYBINDA TARİHİ REKOR	16
HALK BORCUYLA BAŞ BAŞA	17
BORÇLAR DÖNMÜYOR	18
BÜYÜK BALIK KÜÇÜK BALIĞI YUTUYOR	20
İKTİDAR ÇALIŞANDAN ALDI ZENGİNE VERDİ	21
BEYAZ YAKALININ KARA GÜNLERİ	22
SALGININ FATURASI ESNAFA KESİLDİ: HER YER AÇIK, KONGRELER AÇIK, NEDEN SADECE BİZ?	22
TÜRKİYE, UCUZ İŞGÜCÜ MALİYETİYLE AVRUPA'NIN KÖLE PAZARINA DÖNDÜ!	23
SAHİBİNDEN SATILIK ÖZEL HASTANE, OKUL	24
PANDEMİ DE BİLE FATURASINI ÖDEYEMEYENE YASAL İŞLEM	25
MALZEME DEĞİL USULSÜZLÜK OFİSİ	26
MECLİS'E 69 LÜKS ARAÇ	27
KARADENİZ GAZINDA İLK KAZANAN YANDAŞ OLDU	27
KANALIN TEMELİ ATILMADAN EK MALİYETİ GELDİ	28
SALGIN ÖZELE YARADI	28
İTHALATTA KİM KAZANIYOR? ÇİFTÇİLER Mİ, ŞİRKETLER Mİ?	33
ÇİFTÇİ GEÇİNEMİYOR, KÖYDEN KAÇIYOR!	35
BÜRO EMEKÇİLERİ CAN VERİYOR	38
RİZESPOR BAŞKANI'NA 96.5 MİLYON TL'LİK İHALE	39
SARAY'IN MÜTEAHHİDİNE MİLYONLARCA LİRALIK İHALE	40
JET HIZINDA YÜKSELİŞ!	41
PDR'YE İLAHİYAT MEZUNU ARANIYOR	41
NEFRET KUSANLARA ELEŞTİRİ YASAK	42
SİÇRAMA TAHTASI	43
YURTTAŞ AÇLIKLA BOĞUŞUYOR AKP'NİN DERDİ 'SORUŞTURMA'	44
AKP KENDİ ARAŞTIRMASINDA BİLE GÜVEN UYANDIRAMADI!	45
YURTTAŞ KAMU KURUMLARINDAN RAHATSIZ: ŞİKÂyetLER YÜZDE 330 ARTTI	46
BAŞKA DÜNYADA YAŞIYORLAR	47
ÜLKENİN UMUDUNU ÇALDILAR	48
DIYANETİN BİNDE 1 BÜTÇESİYLE ANCA UZAY ŞOVU OLUR	51
USULSÜZLÜKLER UZAY MACERASINA DA YANSIDI	53
'SINIRSIZ SORUMSUZ AMA SINIRSIZ YETKİLİ' TEK ADAM SİSTEMİDE YETMEDİ!	53
OKULLARIN SADECE YÜZDE 3,7'Sİ AÇILACAK	55
İNTERNETİ OLMAYANA İNTERNETTEN ANKET	55
"OKULLARIN YÜZ YÜZE EĞİTİME AÇILMASI" VE "BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ" ARAŞTIRMALARI	56
AŞILAMA DA ÇOK GERİDEYİZ...	57
BASIN DA ENTÜBE OLDU	58
RANDEVU ALANLAR BİLE AŞI BULAMIYOR!	61
SAĞLIK BAKANLIĞI BİLİMSEL ÇALIŞMALARINI SANSÜRLÜYOR!	62
YATAĞAN'DA TOZ VE DUMAN BİTMİYOR	63
STRATEJİDEN YOKSUN DIŞ POLİTİKA...	63
CHP GENEL BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU'NDAN "AVRUPA BİRLİĞİ" MEKTUBU	66
ŞAHSİM REJİMİ MİLLETİN GÜLÜŞÜNÜ ÇALDI	67

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etme olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğru olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındaki duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşısındaki ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

15-21 ŞUBAT 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*17 Şubat 1961 - Eski Sağlık Bakanı, İstanbul Valisi ve Belediye Başkanı Lütfi Kırdar, Yassıada'da ifade verirken kalp krizi geçirdi ve öldü.

*17 Şubat 1987 - 12 Eylül askerî darbesinden sonra toplatılan 39 ton ağırlığındaki kitap, dergi ile günlük ve haftalık gazete, SEKA'da imha edildi.

*17 Şubat 1993 - Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis'in bulunduğu askerî uçak Ankara Güvercinlik alanından havalandıktan kısa süre sonra, Ankara Yenimahalle'deki (PTT) İşleme Merkezinin bahçesine düştü. Kazada; Bitlis ile 3 subay, 1 astsubay ve 1 PTT görevlisi öldü.

*17 Şubat 2016 - Ankara'da Devlet Mahallesi'nde asker ve personeli taşıyan servis araçlarına, bombalı intihar saldırısı düzenlendi. 28 kişi öldü, 61 kişi yaralandı. Başbakan Ahmet Davutoğlu, saldırının YPG tarafından gerçekleştirildiğini açıkladı.

*17 Şubat Dünya Kediler Günü

*18 Şubat Regaip Kandili

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*18 Şubat 1952'de TBMM, Türkiye'nin NATO üyeliğini onayladı. Türkiye, 21 Şubat günü NATO üyesi oldu.

*18 Şubat 1995 - Sosyal Demokrat Halkçı Parti ve Cumhuriyet Halk Partisi, CHP çatısı altında birleşti. SHP'li Hikmet Çetin oy birliğiyle Genel Başkan seçildi.

*19 Şubat 2001 - Millî Güvenlik Kurulu'nun Çankaya Köşkü'nde yapılan Şubat ayı toplantısında, Başbakan Bülent Ecevit, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ile yaşadığı tartışma nedeniyle toplantıyı terk etti. (Anayasa kitapçığı krizi)

*20 Şubat Dünya Sosyal Adalet Günü: Dünya Sosyal Adalet Günü; yoksulluk, dışlanma, cinsiyet eşitliği, işsizlik, insan hakları ve sosyal koruma gibi sorunların üstesinden gelme çabalarını içeren sosyal adaleti teşvik etme ihtiyacını kabul eden uluslararası bir gündür.

*21 Şubat 2001 - Türkiye kamuoyunda, "Kara Çarşamba" olarak adlandırılan büyük bir ekonomik kriz patlak verdi. Bankalar arası para piyasasında gecelik faiz, % 6200'e kadar çıktı.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-Nüfus Artış Hızı Yüzde 0,55'e Düştü: Ölümler Mi Arttı-Doğumlar mı Azaldı.

• Adrese Dayılı Nüfus Kayıt Sisteminde kayıtlı nüfusa ilişkin 2020 yılı sonunu istatistikleri açıklandı. Toplam nüfus 2020 yılında bir önceki yıla göre 495 bin 365 kişi artarak 83 milyon 614 bin 362'ye yükseldi. **İlk bakışta artan nüfusun önceki yıllara göre oldukça yüksek bir oranda azalmış olması dikkat çekiyor.** Türkiye nüfusu, bir önceki yıla göre 2017 yılında 995 bin 654 kişi, 2018 yılında 1 milyon 193 bin 357 bin kişi, 2019 yılında da 1 milyon 151 bin 115 kişi artmıştı.

• **Nüfus Artış Hızında Dramatik Düşüş:** Türkiye'nin 2017 yılında yüzde 1,24, 2018 yılında yüzde 1,47, 2019 yılında da yüzde 1,39 olan **yıllık** nüfus artış hızı, 2020 yılında yüzde 0,55'e kadar geriledi. Nüfus artış hızının, diğer bir ifadeyle artan nüfusun bir anda yarısından daha fazla azalmasına nelerin neden olduğu açıklanmadı.

• Sağlık Bakanlığının açıklamalarına göre 2020 yılı içerisinde Covid-19 salgını nedeniyle 20 bin 881 yurttaşımız hayatını kaybetti. Dolayısıyla salgın nedeniyle ölüm sayısında Covid-19 nedeniyle önceki yıllara göre önemli bir artış olsa da **artan nüfusta** bir önceki yıla göre yaşanan 691 bin kişilik azalmayı açıklamaktan uzak bulunuyor.

• Nüfus artış hızının düşmesinde ülkemizde ikamet eden yabancı nüfusun bir önceki yıla göre 197 bin 770 kişi azalarak 1 milyon 333 bin 410 kişiye gerilemesinin de etkisi bulunuyor. (*Türkiye'de ikamet eden yabancı nüfus 31 Aralık 2020 tarihinde geçerli ikamet veya çalışma iznine sahip kişiler, uluslararası koruma kimlik belgesi gibi ikamet izni yerine geçen kimlik belgesi olan ve 31 Aralık 2020 tarihinde geçerli adres beyanı olan kişiler ve izinle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkmış 31 Aralık 2020 tarihinde geçerli adres beyanı olan mavi kart hamili kişiler din oluşuyor. Kurs, turizm, bilimsel araştırma vb. nedenlerle 3 aydan kısa süreli vize veya ikamet iznine sahip yabancılar ile geçici koruma statüsüyle ülkede bulunan Suriyeliler nüfusa dâhil değildir*).

• Nüfus artış hızındaki bu dramatik düşüşün, ikamet eden yabancılardaki azalışın yanı sıra doğum sayılarındaki azalmadan mı ölüm sayılarındaki hızlı artıştan mı ya da her üçünden birden mi kaynaklandığı TÜİK'in Mayıs-Haziran aylarında açıklaması beklenen doğum ve ölüm istatistikleriyle ortaya çıkacak. İlk göstergeler, yaşanan salgın sürecinin ölümleri artırdığı gibi doğumları da azalttığı tahminlerinin yapılmasını kolaylaştırıyor.

• Türkiye'deki ölüm sayıları 2017 yılında 426 bin 662, 2018 yılında 426 bin 449, 2019 yılında ise 435 bin 941 kişi olmuştu. Doğum sayıları ise 2017 yılında 1 milyon 297 bin 638, 2018 yılında 1 milyon 252 bin 745 ve 2019 yılında da 1 milyon 183 bin 652 olarak açıklanmıştı.

• **İl ve İlçe Merkezlerinde Yaşayanlar:** 2019 yılında yüzde 92,8 olan il ve ilçe merkezlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranı, 2020 yılında 93'e çıktı. Diğer yandan belde ve köylerde yaşayanların oranı ise yüzde 7,2'den yüzde 7'ye düştü.

• **İstanbul'un Nüfusu Azaldı: Türkiye'nin en kalabalık nüfusuna sahip olan** İstanbul'un nüfusu, bir önceki yıla göre 56 bin 815 kişi azalarak 15 milyon 462 bin 452 kişiye düştü. Türkiye nüfusunun yüzde 18,49'unun ikamet ettiği İstanbul'u, 5 milyon 663 bin 322 kişi ile Ankara, 4 milyon 394 bin 694 kişi ile İzmir, 3 milyon 101 bin 833 kişi ile Bursa ve 2 milyon 548 bin 308 kişi ile Antalya izliyor.

• **Nüfus Yaşlanıyor:** Çalışma çağı olarak tanımlanan 15-64 yaş grubundaki nüfusun 2007 yılında yüzde 66,5 olan oranı 2020 yılında yüzde 67,7 oldu. Türkiye ekonomisinin istihdam yaratamadığı bir dönemde çalışma çağındaki nüfusun artışı işsizlik sorunu da çok daha hızla büyütüyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Diğer yandan çocuk yaş grubu olarak tanımlanan 0-14 yaş grubundaki nüfusun oranı yüzde 26,4'ten yüzde 22,8'e gerilerken, 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun oranı ise yüzde 7,1'den yüzde 9,5'e yükseldi.
- **Bağımlılık Oranı Artıyor:** 2019 yılında yüzde 47,5 olan çalışma çağındaki birey başına düşen çocuk ve yaşlı birey sayısını gösteren toplam yaş bağımlılık oranı, 2020 yılında yüzde 47,7'ye yükseldi.
- Ekonomik olarak aktif olan birey başına düşen çocuk sayısını ifade eden **çocuk bağımlılık oranı**, yüzde 34,1'den, yüzde 33,7'ye gerilerken, çalışan birey başına düşen yaşlı birey sayısını ölçen **yaşlı bağımlılık oranı** ise yüzde 13,4'ten yüzde 14,1'e yükseldi. **Buna göre, Türkiye'de 2020 yılında, çalışma çağındaki her 100 kişi, 33,7 çocuğa ve 14,1 yaşlıya bakıyor.**
- **Nüfus Yoğunluğu:** Nüfus yoğunluğu olarak tanımlanan "bir kilometrekareye düşen kişi sayısı", Türkiye genelinde 1 kişi artarak 2020 yılında 109 kişiye yükseldi. **İstanbul** kilometrekareye düşen 2 bin 976 kişi ile **nüfus yoğunluğu en yüksek** olan ilimiz oldu. İstanbul'dan sonra 553 kişi ile **Kocaeli** ve 366 kişi ile **İzmir** nüfus yoğunluğu en yüksek olan iller oldu. Tunceli kilometrekareye düşen 11 kişi ile nüfus yoğunluğu en az il oldu. Tunceli'yi 20 kişi ile Ardahan ve Erzincan izledi.

-Ocakta İhracat Arttı İthalat Azaldı

- Türkiye bu yıl Ocak ayında 15 milyar 686 milyon dolarlık ihracat yaparken, ithalatı 18 milyar 123 milyon dolar olarak gerçekleştirdi. İhracat 2020 yılının aynı ayına göre yüzde 2,5 oranında artarken, ithalatta ise yüzde 5,6 oranında azalma yaşandı. Dış ticaret açığı da yüzde 32 oranında azalarak 3,1 milyar dolara geriledi.
- Ocakta ihracatın ithalatı karşılama oranı da yüzde 83'e yükseldi.
- Ocak sonu itibarıyla son 12 aylık dönemdeki toplam ihracat 169,8 milyar dolara çıkarken, aynı dönemdeki ithalat ise 218,3 milyar dolara indi. İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 77,8, dış ticaret açığı ise 48,4 milyar dolar oldu.

-Hazine Borçlandı Merkez Bankasının Döviz Rezervi Arttı

- **Brüt Rezerv (Varlık) :** Merkez Bankasının, 22 Ocak'ta 93,3 milyar dolar olan **brüt rezervi** (altın + döviz); geçen hafta (22 – 29 Ocak haftası) 2,2 milyar dolar artarak 29 Ocak itibarıyla 95,5 milyar dolara yükseldi. 2020 yılı sonunda 93,2 milyar dolar olan brüt rezervde yılın ilk ayında toplam 2,3 milyar dolarlık artış yaşandı.
- Döviz rezervinde 2,2 milyar dolarlık artış yaşanan 22-29 Ocak haftasında, Hazine'nin 19 Ocak 2021 tarihinde yaptığı Eurobond ihracıyla sağladığı 3,5 milyar dolarlık borçlanmanın parasının 26 Ocak 2021 tarihinde Hazine hesaplarına girdi. *(Hazine 19 Ocak'ta biri 5 diğeri 10 yıl vadeli dolar cinsinden iki uluslararası tahvil ihraç etmiş, beş yıl vadeli tahviller için yıllık yüzde 4,9, on yıllık tahviller için de yıllık yüzde 5,95 faiz vermişti.)*
- Geçen hafta brüt döviz rezervi 2,9 milyar dolar artarak **53,4 milyar dolara yükselirken, altın varlıkları ise 649 milyon dolar azalarak 42,2 milyar dolara geriledi.**
- **Döviz Borçları (Yükümlülük):** Merkez Bankasının, 59 milyar doları aşan swap borçları hariç döviz ve altın borçları geçen hafta 437 milyon dolar azalarak 81,9 milyar dolara indi. Dolayısıyla Merkez Bankasının swap borçları hariç net rezervi 22 -29 Ocak haftasında 2,6 milyar dolar artarak 13,8 milyar dolara yükseldi.
- **SWAP Borçları Dahil Net Rezerv:** Bankanın bilançosunda gözüken (81,9 milyar dolar) borçlarına, swap borçları (59,3 milyar dolar) dahil edildiğinde toplam döviz yükümlükleri 141,2 milyar dolara yükseliyor.
- 29 Ocak itibarıyla Merkez Bankasının bilançosunda döviz borcu olarak gözükmeyen swap borcu 59,3 milyar dolar düzeyinde bulunuyor
- Dolayısıyla swap borçları da dahil Merkez Bankası'nın net rezervi 29 Ocak itibarıyla (eksi) **-45,5 milyar** doları buluyor.
- Diğer bir ifadeyle Merkez Bankasının 45,5 milyar dolarlık döviz açığı bulunuyor.
- **Rezervin Dış Borcu Karşılama Oranı:** Merkez Bankasının brüt rezervinin kısa vadeli dış borçları karşılama oranı yüzde 71 olurken, brüt rezervin vadesine bir yıldan daha az kalmış dış borç miktarını karşılama oranı da yüzde 51,8 oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

-Sıcak Para

- Yabancı yatırımcıların Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinde, Devlet ve özel sektör iç borçlanma kağıtlarında ve bankalarda TL ve döviz mevduatı olarak tuttıkları portföyleri (sıcak para) 22-29 Ocak haftasında 1,1 milyar dolar azalarak 69,9 milyar dolara geriledi.
- Yabancı yatırımcılar 22-29 Ocak haftasında Borsa İstanbul 493,7 milyon dolarlık net hisse senedi sattılar. 418,7 milyon dolarlık yeni Devlet iç borçlanma kağıdı satın alırlarken, şirket borçlanma senetlerini ise 9,8 milyon dolar azalttılar. Dolayısıyla net olarak 84,8 milyon dolarlık bir portföy yatırımı çıkışı yaşandı.
- Yabancılar, son iki haftadaki net çıkışa rağmen hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini ocak ayında toplamda net olarak 645 milyon dolar artırdılar.
- Yabancı yatırımcıların 29 Ocak itibarıyla Türkiye'deki portföylerinin 28,9 milyar dolarlık kısmı hisse senetlerinden, 9,8 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör iç borçlanma kağıtlarından ve 312 milyar dolarlık kısmı da bankalardaki döviz ve TL mevduatlarından oluşuyor.
- Net 645 milyon dolarlık menkul kıymet aldıkları ocak ayında yabancıların toplam portföyünde TL'nin değerlendirilmesi ve mevduat artışı yüzünden toplamda 1,4 milyar dolarlık büyüme yaşandı.

-Reel Sektörün Döviz Açığı 158 Milyar Dolar

- Reel sektörün 2020 yılının genelinde azalma eğiliminde olan döviz açığı kasım ayında bir önceki aya göre 2,7 milyar dolar artarak 158,3 milyar dolara yükseldi.
- Merkez Bankasının verilerine göre reel sektörün döviz varlıklarının 559 milyon dolar azalarak 138,6 milyar dolara indiği geçen yıl kasım ayında sektörün döviz borçları ise 2,1 milyar dolar artarak 297 milyar dolara çıktı.
- Kasım ayındaki bu artışa rağmen, 2019 yılı sonunda 180,1 milyar dolar olan reel sektörün döviz açığı Ocak-Kasım 2020 döneminde 21,7 milyar dolar azaldı.

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

26 Ocak- 2 Şubat 2021 günleri arasında Bankalardaki (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduat, 76,9 milyar lira azalarak 3 trilyon 376 milyar liraya indi.

- **Dolarizasyon:** TL cinsinden mevduatların 24,3 milyar lira azalarak 1 trilyon 533 milyar liraya indiği bu dönemde yabancı para mevduatların TL karşılığı ise büyük bölümü döviz kurundaki düşüş yüzünden 52,6 milyar lira azalarak 1 trilyon 200 milyar lira oldu. Yabancı para mevduatlar, dolar cinsinden bakıldığında ise 849 milyon dolar azalarak **257,7 milyar dolara geriledi.**
- Toplam mevduattaki dolarizasyon oranı ise yüzde 54,9'dan yüzde 54,6'ya indi. **Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.**
- **Gerçek Kişilerin Tasarruf Mevduatı:** Gerçek kişilerin, diğer bir ifadeyle **vatandaşların mevduatı** 26 Ocak - 2 Şubat günleri arasında 25,7 milyar lira azalarak 2 trilyon 60 milyar liraya geriledi. Vatandaşların TL mevduatlarının 8,7 milyar lira artıp 861 milyar liraya yükseldiği söz konusu hafta içerisinde, döviz mevduatları ise 551 milyon dolar azalarak **167,9 milyar dolara indi. Döviz mevduatlarının TL değeri ise kurda yaşanan düşüşün de etkisiyle 34,4 milyar lira azalarak 1,2 trilyon liraya indi.**
- **Dolarizasyon;** diğer bir deyimle döviz cinsinden tutulan mevduatların toplam mevduat içindeki payı, **gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 59,2'dan yüzde 58,2'ye indi.**
- **TL'ye güvenmeyen vatandaşlar** Merkez Bankasının **faiz artırımlarına ve TL'nin son haftalarda değer kazanmasına rağmen** ağırlıklı olarak döviz ve altın mevduatını tercih etmeye devam ediyor. Vatandaşlar ekonomi politikalarına ve iktidara güvenmediği için faiz artırımıyla döviz kurunda yaşanan düşüşü döviz alım fırsatı olarak değerlendiriyor.

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 26 Ocak – 2 Şubat günleri arasında 28,1 milyar liralık daralmayla 3 trilyon 522 milyar liraya indi. Kredilerde yaşanan azalma da döviz kredilerinden, diğer bir ifadeyle ağırlıklı olarak kurda yaşanan düşüşten kaynaklandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Bu dönemde TL kredilerde 6,7 milyar liralık artış, döviz kredilerinde 321 milyon dolarlık azalış oldu. TL cinsinden krediler 2 trilyon 344 milyar liraya yükseldi. Döviz cinsinden krediler ise 321 milyon dolar azalarak 165,1 milyar dolardan 164,8 milyar dolara (1 trilyon 178 milyar liraya) indi.
- 2020 yılı sonunda yüzde 103,5 olan mevduatın krediye dönüşüm oranı ise yüzde 104,3'e çıktı.

Batık Krediler

- Zamanında ödenmediği için takibe alınan krediler 31 Aralık 2020 -2 Şubat 2021 günleri arasında 361 milyon lira artarak 151,3 milyar liraya çıktı. *(Bu tutara söz konusu krediler için işletilmiş olan faizler dahil bulunmuyor)* Tahsili gecikmiş alacakların toplam kredilere oranı yüzde 4,3 oldu.

-Bankalar 2020 Yılında 60 Milyar Lira Kar Elde Etti

- Bankacılık sektörü 2020 yılını vergi sonrası net 60 milyar lira karla tamamladı. Sektörün karı 2019 yılına göre yüzde 20,5 oranında artış kaydetti.
- Geçen yıl kamu mevduat bankaları 17 milyar lira, tüm kamu bankaları ise 23 milyar lira net kar elde etti.
- Bankacılık sektörünün geçen yıl toplam faiz gelirleri bir önceki yıla göre sadece yüzde 0,7 artarak 423,5 milyar lira olurken, toplam faiz ödemeleri ise yüzde 19,7 oranında azalarak 208,7 milyar lira oldu.
- Merkez Bankasının Temmuz 2019'da "emir-komuta" ile başladığı ve Mayıs 2020'ye kadar sürdürdüğü faiz indirimi, bankalardan kredi kullananlardan çok bankaların faiz giderlerini azaltarak, sektörün karlılığını artırmış gözüküyor.
- 2020 yılında sektörün toplam aktifleri yüzde 36 oranında büyürken, öz kaynaklarında ise yüzde 22,1 oranında artış yaşandı.
- BDDK'nın yıllık ortalama öz kaynak tutarını dikkate alarak hesapladığı öz kaynak karlılığı da yüzde 11,48'den yüzde 11,64'e çıktı.

-KOBİ'lerin Banka Borcu 844 Milyar Lira

- Yaşanan salgın sürecinden en fazla etkilenen küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise 29 Ocak itibariyle 844,2 milyar lira olarak gerçekleşti.
- BDDK'nın verilerine göre KOBİ'lerin bankalara olan kredi borçları 31 Aralık 2020 -29 Ocak 2021 tarihleri arasında 5,7 milyar lira azaldı.
- KOBİ kredilerinin 16,3 milyar dolarlık (119 milyar liralık) kısmı döviz kredilerinden oluşuyor.
- KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 58,5 milyar liraya geriledi.

-Tarım Sektörünün Borcu

- Tarım sektörünün bankalara olan kredi borçları 2020 yılında 21,4 milyar lira artarak 103,9 milyar liradan 125,4 milyar liraya kadar yükseldi.
- Sektörün bu borcunun 92,9 milyar liralık kısmı kamu bankalarına, 32,4 milyar liralık kısmı ise özel sektör bankalarına olan tarımsal kredi borçlarından oluşuyor.
- 2020 yılında çiftçilerin kamu bankalarına olan borçları 17,2 milyar lira (yüzde 22,7 oranında), özel bankalara olan borçları da 4,2 milyar lira (yüzde 15) arttı.
- Sektörün zamanında ödeyemediği için takibe aldığı kredi borcu da temerrüt sürelerinin uzatılmış olmasına rağmen 2020 yılı sonunda 5 milyar lira olarak gerçekleşti.

-Vatandaşın Banka Borcu

- **Vatandaşın bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu** 22 -29 Ocak arasında 5,5 milyar lira artarak 836 milyar liraya yükseldi.
- Bu borcun 690,6 milyar lirası tüketici kredilerinden, 145,5 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 2 milyar liralık, kredi kartlarında da 3,5 milyar liralık artış yaşandı.
- **İktidarın, salgına karşı alınan önlemler nedeniyle işini kaybeden, işini kaybetmediği halde geliri azalan, zorunlu izne çıkarılan vatandaşlara temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için bankalardan borçlanmayı adres göstermesi vatandaşların bankalara olan borcunu geçen yıl yüzde 41 oranında büyümesine yol açmıştı.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Ancak son aylarda yaşanan faiz artışları vatandaşların kredi kullanımını önceki aylara göre az da olsa sınırlamış gözüküyor.

Vatandaşın Bankalara Ödediği Faiz

- Vatandaşlar, tüketici kredisi ve kredi kartı borçları nedeniyle geçen yıl bankalara toplam 82,7 milyar lira faiz ödediler. Faizin 72,1 milyar liralık kısmı tüketici kredileri, 10,5 milyar liralık kısmı da kredi kartı borçları için ödendi.
- Geçen yıl tüketici kredisi faiz ödemeleri yüzde 13,6 oranında artarken, kredi kartı faiz ödemelerinde ise yüzde 24,7 oranında azalma yaşandı.
- Tüketim artışıyla büyüme modelinin benimsendiği ve bu nedenle de vatandaşların bankalardan borçlanmaya özendirildiği AKP döneminde vatandaşların bankalara ödediği toplam faiz 607 milyar lirayı buldu.

-Hazine Ocakta 26 Milyar Lira Nakit Açığı Verdi

- Hazine, ocakta 26,1 milyar lira açık verirken, bu açığın finansmanı için de net 32,6 milyar liralık borçlanmaya gitti. Hazine nakit dengesi geçen yıl ocakta 22,7 milyar lira fazla vermişti. Ancak geçen yıl nakit dengesinin fazla vermesinde Merkez Bankasının kar payı avansı (35,2 milyar TL) ve önceki yılın ihtiyat akçesi (5,3 milyar lira) olarak Hazine'ye ocak ayı içinde toplam 40,5 milyar lira aktarması belirleyici olmuştu. Önceki iki yılın aksine bu yıl henüz Merkez Bankası kâr payı avansı dağıtmadı.
- Ocakta Hazinenin nakit gelirleri, geçen yıl ocak ayına göre yüzde 23,6 oranında azalarak 120 milyar liradan 91,6 milyar liraya gerilerken, nakit giderler ise yüzde 21,1 oranında artarak 118 milyar liraya çıktı. Nakit harcamaların 21,1 milyar lirasını faiz ödemeleri, 96,6 milyar lirasını ise diğer giderler oluşturdu. Ocakta faiz ödemeleri yüze 179,2, diğer harcamalar ise yüzde 7,8 oranında arttı.
- Hazine ve Maliye Bakanlığının bu ayın ortasında açıklayacağı ocak ayı bütçesinin de 26 milyar lira civarında bir açık verdiği tahmin ediliyor.
- **Borçlanma Tam Gaz Sürüyor:** Hazine 2020 yılında yaptığı tam gaz borçlanmaya 2021 yılında da kaldığı yerden devam ediyor. Ocakta, 25,7 milyar lirası dışarıdan, 24,3 milyar lirası da yurt içinden olmak üzere toplam 50 milyar liralık borçlanmaya giden Hazinenin iç ve dış borç anapara ödemesi ise toplam 17,4 milyar lira oldu.
- Böylece Hazine 26 milyar lira nakit açığı verdiği ocakta, bu açığın finansmanı için net 32,6 milyar liralık borçlanmaya gitmiş oldu.

-Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 29 Ocak itibarıyla bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,22 puan artarak yüzde 17,34'e yükselirken, ticari kredi faizleri 0,34 puan azalarak yüzde 19,65 oldu.

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- Merkez Bankasının bankalara çeşitli yollardan verdiği paranın ortalama faizi de **5 Şubat itibarıyla** yine politika faizi olan yüzde 17,0 seviyesinde gerçekleşti.
- **Türkiye yüzde 17,00 olan Merkez Bankası politika faiziyle dünyada en yüksek faiz uygulayan ilk 10 ülke arasında yer alıyor. Sadece Venezuela ve Arjantin gibi ülkeler Türkiye'den daha yüksek faiz uyguluyor. Birçok ülkede faiz negatif, birçok ülkede de sıfır seviyesinde bulunuyor.**
- Merkez Bankasının bankaları fonlama maliyeti 16 Temmuz'dan bu yana 9,66 puan arttı. (TCMB ortalama fonlama faizi 16 Temmuz yüzde 7,34 olmuştu.)

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili 5 Şubat günü yüzde 14,77 faiz oranıyla (**gösterge faiz**) işlem gördü. Beş yıl vadelinin faizi yüzde 13,27, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 12,89'a geriledi.
- Devlet tahvili faizleri bir hafta öncesine (29 Ocak'a) göre iki yıl vadelide 0,08 puan artarken, beş ve on yıl vadelielerde 0,04 puan azaldı.
- Devlet tahvili faizleri, 2020 sonuna göre, iki yıl vadelide (gösterge faiz) 0,19 puan azalırken, beş yıl vadelide **0,1 puan arttı**, on yıl vadelide ise 0,05 puan azaldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Türkiye 10 yıl vadeli tahvil faizlerinin yüksekliği açısından da ilk 10 ülke arasında yer alıyor. Sadece Arjantin, Venezuela, Zaambiya, Uganda, Mısır, Ukrayna'nın faiz oranları Türkiye'nin üzerinde bulunuyor. Bir çok ülkede negatif olan tahvil faizleri Türkiye'den düşük olan ülkeler arasında ise Kenya, Pakitsan, Namibiya, Nijerya gibi ülkeler yer alıyor.

Beklenen Reel Faiz: Merkez Bankası, 2021 sonu için enflasyon tahminini yüzde 9,4, 2022 için yüzde 7 ve 2023 yılı için yüzde 5 olarak açıkladı. Merkez Bankası'nın yüzde 17 olan politika faizi üzerinden beklenen reel faiz (risk primi) yıllık yüzde 9,3, Hazine iç borçlanma kağıtları üzerinden ise yüzde 7,1 olarak hesaplanıyor.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise 5 Şubat itibariyle, bir önceki hafta sonuna göre yüzde 9,9 oranında azalarak 328,1'den 295,65'e geriledi.
- Türkiye bu gerilemeye rağmen hala en yüksek riske sahip ülke konumunu sürdürüyor. (CDS güncel karşılaştırma için <http://www.worldgovernmentbonds.com/sovereign-cds/>)
- Türkiye'ye en yakın ülke olan Brezilya'nın risk primi 149,2 düzeyinde bulunuyor. Risk primi en düşük ülke ise 8,01'le Danimarka. Risk priminin yüksek seyretmesi Türkiye'nin dış borçlanma maliyetlerinin yüksekliğini gösteriyor.
- Türkiye'nin risk primi son bir haftada yüzde 9,9, son bir ayda yüzde 3,6, son altı ayda yüzde 46,8 oranında azaldı. Bu azalışlara rağmen risk primi hala bir yıl öncesinin yüzde 23,3 oranında üzerinde bulunuyor.
- Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değerle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

-Enflasyon Yükselişini Sürdürüyor

- AKP'nin tek adam rejimine geçilmesiyle mali disiplinden uzaklaşıp, çağ dışı bir para ve kur politikasına yönelmesiyle birlikte hızlanan enflasyon bu yıl ocak ayında hızla artmaya devam etti.
- Ocakta tüketici fiyatları bir önceki aya göre yüzde 1,68 oranında artarken, yıllık enflasyon da yüzde 14,97 ile son 16 ayın en yüksek noktasına yükseldi. Bu arada dünyadaki birçok ülkenin yıllık enflasyonunun Türkiye'de ocak ayında yaşanan aylık enflasyon civarında ya da daha düşük olduğunu hatırlatmakta yarar bulunuyor. (<https://tradingeconomics.com/country-list/inflation-rate>)
- Ocakta gıda fiyatları bir önceki aya göre (ortalama enflasyonun oldukça üzerinde) yüzde 2,48 oranında artarken, yıllık artış ise yüzde 18,11 olarak gerçekleşti. Bağımsız araştırmacılar ise gıda fiyatlarındaki yıllık artışı yüzde 30'a yakın ölçüyor.
- Gıda fiyatlarındaki yıllık artışın yüzde 18,11 olarak hesaplanmasına rağmen, en fazla tüketilen bir çok gıda maddesinin fiyatındaki yıllık artış yüzde 70'e yaklaşıyor.
- TÜİK'in kendi madde sepetindeki maddelerin ortalama fiyatlarından yapılan hesaplama göre son bir yılda fiyat artışı mevsim meyvesi olmasına rağmen portakalda yüzde 67, yumurtada yüzde 66,8, mercimekte yüzde 58,9, ayçiçek yağında yüzde 51,9, pırasada yüzde 53,3, mısırözü yağında yüzde 53, margarinde yüzde 50,7, barbunyada yüzde 39,4 oldu.
- Sadece ocak ayında mandalınanın fiyatı bir önceki aya göre yüzde 27,3, sütün fiyatı yüzde 14, yoğurtun fiyatı yüzde 14,1, zeytinin fiyatı yüzde 5,6, tavuk etinin fiyatı yüzde 3,5, kırmızı etin fiyatı yüzde 3, patlıcanın fiyatı yüzde 15 oranında arttı.

-İcra-İflas Dosyaları

- Bu yıl 1 Ocak – 5 Şubat günleri arasında icra ve iflas dairelerine UYAP üzerinden gelen icra ve iflas dosyası sayısı 862 bin 747 olarak gerçekleşti. Gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 57 bin 910 adet azaldı. Aynı dönemde sonuçlanan dosya sayısı ise 176 bin 543 artarak 905 bin 328 olarak gerçekleşti.
- UYAP verilerine göre 5 Şubat itibariyle icra ve iflas dairelerinde halen derdest olan dosya sayısı da geçen yılın aynı günündeki dosya sayısına göre 1 milyon 674 bin adet artarak 22 milyon 160 bin 776'ya çıktı.

-Bankalardaki Mevduatın Yüzde 56'sı Milyonerlerin

- Bankalarda bulunan Türk vatandaşlarına (gerçek ve tüzel kişiler) ait mevduatların yüzde 56,2'sinin içerisinde 1 milyon lira ve daha fazla mevduat bulunan yüksek tutarlı hesaplarda tutulduğu belirlendi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- BDDK'nin 2020 yıl sonu verilerine göre bankalarda Türkiye'deki yerleşiklere ait toplam 3 trilyon 246 milyar liralık mevduat bulunuyor. Bu mevduatın 1 trilyon 824 milyar liralık kısmı sadece 279 bin 749 hesapta tutuluyor.
- İçerisinde 1 milyon lira ve daha fazla mevduat bulunan hesap sayısı 2020 yılında bir önceki yıla göre 77 bin 729 adet artarken, bu hesaplarda tutulan para ise 858 milyar lira büyüdü. Büyük montantlı hesapların toplam mevduat içerisindeki payı ise yüzde 54,2'den yüzde 56,2'ye yükseldi.
- Gelir ve servet dağılımının önemli bir göstergesi de olan banka mevduatlarındaki bu gelişme, kredilerle birlikte değerlendirildiğinde 2020 yılında zenginlerin serveti artarken, yoksulların da borcunun büyüdüğü gözleniyor.

-Hisse Senetleri de Zenginlerin

- Yine servet dağılımının önemli bir göstergesi olan halka açık hisse senetlerinin sahipliği de 2020 yılında zenginlerin servetinin önemli ölçüde arttığına işaret ediyor.
- Borsada işlem gören hisse senetlerinin değerinin yüzde 55,9 oranında artarak 742,5 milyar liraya yükseldiği 2020 yılında, yerli yatırımcıların sahip olduğu hisse senetlerinin tutarı yüzde 105 oranında artarak 380,8 milyar liraya çıktı. Yabancı yatırımcıların portföyü ise yüzde 24,1 artarak 361,6 milyar lira oldu.
- Yabancı yatırımcıların 2019 yılı sonunda yüzde 61 olan borsadaki payı 2020 sonunda yüzde 48,7'ye indi.
- 1 milyon lira ve daha fazla hisse senedi portföyü bulunan yatırımcıların sahip olduğu hisse senetlerinin değeri ise yüzde 96,9 oranında artarak 290,4 milyar liraya çıktı. 2020 yılı sonunda Borsadaki yerli yatırımcıların sahip olduğu hisse senetlerinin yüzde 76,2'si 1 milyon lira ve üzerinde hisse senedi bulunan 25 bin 52 yatırımcıya ait bulunuyor.
- **Ocak 2021:** Ocak ayında ise hisse senetlerinin toplam değeri 762,6 milyar liraya çıkarken, yerli yatırımcıların portföylerinin değeri 406,5 milyar liraya yükseldi, yabancıların portföylerinin değeri ise 356,2 milyar liraya geriledi. Yabancıların borsadaki payı ise yüzde 46,7'ye düştü.
- **1 milyon lira ve daha fazla hisse senedi portföyü bulunan yerli yatırımcı sayısı 26 bin 896'ya, bunların portföylerinin değeri ise 310,8 milyar liraya yükseldi.** Büyük yerli yatırımcıların portföyünün yerli yatırımcıların toplam portföyü içerisindeki payı ise yüzde 76,5'e yükseldi.

-SGK: Gelirler Yüzde 9,6, Harcamalar Yüzde15,8 Arttı

- Finansman açığının yüzde 80 oranında büyüdüğü 2020 yılının ocak-kasım döneminde Sosyal Güvenlik Kurumunun, gelirleri bir önceki yıla göre yüzde 9,6 oranında artarak 421,1 milyar liraya yükselirken, yüzde 15,6 oranında artan harcamalar ise 493 milyar liraya kadar tırmandı. Dolayısıyla kurumun finansman açığı 71,9 milyar lirayla rekor bir düzeye yükseldi.
- Devlet bütçesinden SGK'ya finansman açığıyla birlikte toplam 231 milyar lira aktarıldı. Bütçeden aktarılan tutar geçen yıla göre yüzde 25 oranında artış gösterdi.
- **Sigortalı Sayıları: Kasım 2020 itibarıyla son bir yılda aktif sigortalı sayısı yüzde 6,2 oranında artarak 23 milyon 412 bin kişiye çıkarken, pasif sigortalı olarak tanımlanan SGK'dan aylık alanların sayısı ise yüzde 2,4 oranında artarak 13 milyon 253 bin kişiye çıktı.** Sosyal sigorta kapsamındaki nüfusun toplam nüfusa oranı ise yüzde 85,3'ten yüzde 86,9'a yükseldi.
- Genel sağlık sigortası primini kendisi ödeyenlerin sayısı, yüzde 0,3 azalarak 2 milyon 338 bin kişiye inerken, primi devlet tarafından ödenenlerin sayısı da yüzde 14,1 oranında azalarak 7 milyon 796 bin kişiye düştü.

TÜFE Aylık Yüzde 1,68, Yıllık Yüzde 14,97 Arttı!

TÜİK, 2021 yılının ilk ayında TÜFE'nin yüzde 1,68, yıllık bazda da yüzde 14,97 arttığını açıkladı. Beklentiler ocak ayı enflasyonunun yüzde 1,4 düzeyinde olacağı yönündeydi. İstatistik-Matematik-Ekonomi bilim insanlarının oluşturduğu ENAG'ın TÜİK enflasyon sepeti üzerinden günlük izleme yöntemiyle hesapladığı ocak ayı enflasyonu ise resmi enflasyonun iki katına yakın ve yüzde 2,99 oranında açıklandı!

Yurt İçi Fiyatları Endeksi'ndeki (Yİ-ÜFE) bir aylık artış rakamı da TÜİK tarafından aylık yüzde 2,66, olurken, yıllık yüzde 26,16'ya yükseldi. Aylık TÜFE artışında en büyük katkı yine gıda fiyatlarından geldi. Gıda grubunda aylık yüzde 2,48 artan fiyatlar enflasyonu 0,64 puan yukarıya çekti.

- Ekmek zammı, bakliyat ürünlerindeki fiyat artışları süt ve süt ürünlerinde yüzde 20, şekerde yüzde 10 olarak gerçekleşen zamların yanı sıra Ayçiçek yağında süreklilik kazanan fiyat artışları gıda enflasyonunun bu ay da yüksek olacağına işaretleri!

Ocak ayında elektrik, su ve doğalgaza yapılan zamlar konut grubu enflasyonunda artışa neden olurken, Şubat başında doğalgaza yine zam yapılması yine enflasyona ciddi bir etkisi olacaktır. Ev eşyası grubunda özellikle beyaz eşyadaki fiyat artışlarının etkisiyle aylık enflasyon yüzde 2,90 arttı.

Çekirdek enflasyon göstergeleri ise yıllık olarak TÜFE'yi geçti. Merkez Bankası'nın fiyat istikrarı ve faiz kararları için yakından izlediği çekirdek enflasyon yıllık yüzde 16'ya yükseldi. Yine de halen yüzde 17 olan politika faizinin bir puan altında olan çekirdek enflasyon ve 2 puan altında olan TÜFE dikkate alındığında MB Para Politikası Kurulu'nun (PPK) 19 Şubat'taki toplantıda da politika faizini 17'de tutarak değişikliğe gitmemesi sürpriz olmaz.

TÜFE/Yİ-ÜFE farkının 11,19 puan olması ve tüketici-üretici enflasyonu arasındaki makasın açılmaya devam etmesi, enflasyonda risklerin arttığını gösteriyor. Yüzde 14,97'lik TÜFE'ye karşılık yüzde 26,16'ya yükselen Yİ-ÜFE, üretici maliyetlerinde girdi ve kur artışlarının etkisinin kendisini göstermeye başladığını ve bu yansımanın perakende fiyatlardaki artışı tetiklemeye devam edeceğini ortaya koyuyor.

Ocak ayında resmi enflasyonun yüzde 1,68 olması, bundan sonraki aylarda aylık enflasyon yüzde 0,5 olsa bile yılsonu için Merkez Bankası ve ekonomi yönetiminin ilan ettiği yüzde 9,4'lük enflasyon hedefinin tutmayacağını şimdiden gösteriyor.

Kur artışlarının etkisini önemsemeyen ve 'Ben dövize bakmıyorum' diyen eski Hazine ve Maliye Bakanı karşılık yeni Bakan Lütfi Elvan Ocak ayı rakamları sonrasında 'Enflasyon hedefimizin oldukça uzağındayız' açıklamasını yaptı. Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal ise bir kez daha uluslararası ajanslara verdiği mülakatlarda önceliğin enflasyonu düşürmek ve fiyat istikrarı olduğunu belirterek 'Kimse uzun süre faiz indirimi beklemesin' mesajını yineledi.

TÜİK'in enflasyon sepetini güncellemesi ve salgın nedeniyle temel tüketim malları arasında giren maskeyi ve evden çalışma mecburiyeti nedeniyle tüketimi artıran sweatshirt, eşofman vb. giyim eşyalarını sepete ilave ederek ağırlıklarını artırması yanında dana etinin ağırlığının azaltılması ise **halkın alım gücünün düştüğü ve gıdada et tüketiminin azaldığının itirafıdır!**

TÜİK Verilerine Güven İçin Danışma Kurulu Oluşturdu!

TÜİK verilerinin güvenilirliği ile ilgili tartışmaların ve resmi verilere itibar edilmemesinin yeni ekonomi yönetimi tarafından dikkate alındığını gösteren önemli bir adım atıldı. Bu adımlar çerçevesinde enflasyon ve işsizlik verileri ile ilgili uzman akademisyenlerden oluşan danışma kurullarının kurulduğu açıklandı!

TÜİK'in açıklamasına göre, tamamı iktisatçılardan oluşan bu kurulda, MB, TEPAV, BETAM gibi kurumlardan bağımsız akademisyen, araştırmacılar yer alacak. Açıklamaya göre 'Fiyat İstatistikleri Danışma Kurulu' ekonomi alanında çalışan akademisyenler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili kamu kurumu temsilcilerinden oluşuyor. Danışma Kurulu toplantı tutanaklarına ve raporlara TÜİK internet sayfasından erişim sağlanacak.

Nihayet anladılar! TÜİK ve bağlı olduğu ekonomi yönetimi kanımca sürekli dile getirdiğim kurum verilerine yönelik güvensizliği, şaibeleri, makyaj tespitlerini ciddiye almak zorunda kalarak kurumların saygınlığı üzerindeki 'siyasi talimat' gölgesini kaldırmaya, daha gerçek ve şeffaf olmaya yöneliyor! Zaten **Enflasyon Araştırma Grubu** (ENAG) tarafından açıklanan enflasyon verileri ile TÜİK verileri arasındaki uçurum, tüm gerçeği yansıtıyor!

Ancak şu anda sadece 'danışma kurulu' olarak kuruldukları açıklanan bu kurulların, aynı zamanda '**denetim görevi**' de üstlenmesi, kamuoyuna, topluma sağlıklı, doğru ve gerçek veri akışının denetlenmesi saygınlık ve güvenilirliği daha da artıracaktır. **İktidarın bu önerimi dikkate alması ortak aklın gereğidir.** TÜİK'in sahada ham veri toplamasından, hesaplara nihai şekli verilene kadar tüm aşamalar için denetim yetkisi verilmez ise güvensizlik sürecektir!

TÜRKİYE, 2020'DE 36 MİLYAR 724 MİLYON DOLAR CARİ AÇIK VERDİ

Türkiye ekonomisinde cari işlemler açığı, 2019 yılının Aralık ayına göre 473 milyon doları artarak 3 milyar 210 milyon dolara yükseldi. Bunun sonucunda 2020 yılı cari işlemler açığı 36 milyar 724 milyon dolar oldu.

Ödemeler dengesi Aralık 2020'de 3 milyar 210 milyon dolar açık verirken, 2020 yılı cari işlemler açığı 36 milyar 724 milyon dolar oldu.

Türkiye ekonomisinde cari işlemler açığı, 2019 yılının Aralık ayına göre 473 milyon doları artarak 3 milyar 210 milyon dolara yükseldi. Bunun sonucunda 2020 yılı cari işlemler açığı 36 milyar 724 milyon dolar oldu.

Merkez Bankası (TCMB) verilerine göre, 2019 yılında 6 milyar 759 milyon dolar cari fazla verilmişti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bu gelişmede, 2019'da 16,8 milyar dolar olan dış ticaret açığının 2020'de 37,9 milyar dolara yükselmesi etkili oldu.

2019'da 35,5 milyar dolar olan net hizmet geliri, salgına bağlı olarak turizmdeki gelirlerindeki gerileme sonucunda 9,6 milyar dolara gerilemesi de cari açığı büyüttü.

Rezervler Eridi

36,7 milyar dolarlık cari açığın finansmanı, büyük oranda rezervlerden karşılandı. Resmi rezerv varlıklar 2020'de 31,9 milyar dolar azaldı.

Gayrimenkul dahil net doğrudan yatırım girişi, 2019'da 6,3 milyar dolarken, 2020'de 4,6 milyar dolara geriledi.

2019'da 1,3 milyar dolar olan gayrimenkul hariç net doğrudan yatırım girişi ise 2020'de 0,2 milyar dolara geriledi.

Hisse senedi ve tahvil kaleminde ise 5,5 milyar dolarlık net çıkış yaşandı.

EKONOMİ DE BÜYÜK ÇÖKÜŞÜN İSPATI!

500 milyar TL olarak hedeflenen yapılandırma başvuruları, 200 milyarda kaldı!

İktidarın 19 yılda 12 kez yasalastırdığı Vergi-SGK barışı adı altındaki yapılandırma düzenlemesinde başvuru süresinin dolmasıyla açıklanan rakamlar, ekonomideki büyük çöküşü, şirketlerin, esnafın, çiftçinin, milyonlarca mükellefin iki yapılandırma taksitini dahi ödeyemeyeceği takatinin kalmadığını apaçık göstermektedir. 500 milyar TL olarak hedeflenen yapılandırma başvuruları 200 milyarda kaldı!

Hazine ve Maliye Bakanı başvuruların sona ermesinin ardından yaptığı paylaşımda yapılandırmadan yararlanmak için 7 milyon 679 bin kişinin başvurduğunu 110 milyar liralık vergi alacağını yapılandırıldığını açıkladı.

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı da SGK prim alacaklarına ilişkin yapılandırmaya 1 milyon 77 bin borçlunun başvurduğunu, yapılandırılan prim alacağı tutarının 90 milyar TL olduğunu duyurdu. Dolayısıyla 500 milyar liralık vergi ve prim alacaklarının 5'te 2'si toplamda 200 milyar lirası yapılandırılabilir.

Özellikle esnaf, tüccar, sanayici ve işverenlerin ödenemeyen vergi ve SGK primlerine işletilen yüklü ceza ve gecikme faizlerinin silinmesini, anapara üzerinden yapılandırmaya gidilmesini, mükelleflerle görüşülerek ödeme güçlerine göre taksitlendirme yapılmasını vurgulamamıza rağmen, mükellefler de ısrarla bu talepleri dile getirmesine rağmen iktidar hep kulaklarını tıkadı.

Nitekim bugüne kadar uygulamaya konulan uygulamalarda en düşük yapılandırma tutarı bu dönemde gerçekleşti. Korona salgını nedeniyle yüz binlerce işyeri ve işletme kapalı. Faaliyette bulunamadıkları için zaten gelir elde edemiyorlar. İktidar bu süreçte rutin ve güncel vergi-SGK prim ödemeleri için sadece 6 aylık bir ertelemeye gitti.

İktidar yapılandırmadan gelecek gelirlerle bütçe açığını azaltmayı, bütçe açığını hedeflenen 245 milyar TL düzeyinde tutmayı, hazinenin borçlanma ihtiyacını aşağı çekmeyi öngörüyordu. Ortaya çıkan tablo, yapılan hesapların sapmaya uğrayacağını gösteriyor. Şimdi iktidar, 300 milyarlık vergi-SGK borçları için elektronik haciz uygulaması başlatacak. Banka hesaplarına bloke koyacak, taşınmazlarına icra-haciz takibi başlatacak. Böyle bir durumda ekonominin çarkları tamamıyla duracağı gibi, ödeme zinciri tümünden kopabilir.

Süratle yeni bir yapılandırma yasası çıkartalım. Aylardır para kazanamayan esnafa, KOBİ'lere, çiftçilere, işletmelere nefes aldıralım. Tümünün ceza, gecikme faizlerini silelim. **Aylardır işyeri kapalı, kazanamayanların boğazına sarılmanın kime yararı olacak?**

MÜJDE DEDİKLERİ BORCA BATIRMA

İktidarın esnaf kredilerini faizle erteleme kararı müjde değil, esnafı boğmaktır!

İktidar Halkbank'ın düşük faizle 1 milyon 300 bin esnafa verdiği 13 milyar kredinin taksit ödemelerinin 6 ay ertelendiğini müjdeleyerek, sözde esnafa destek çıktığını ilan etti. Halkbank ise ertelenen kredi taksitlerine faiz işletmeye devam edeceğini, kredisini yapılandırmak isteyenlere de yeni faiz üzerinden kredi verileceğini bildirdi. Bunun adı esnafa müjde değil, iki kat borca batırıp esnafı boğmaktır!

Halkbank'ın TESKOMB kefaletiyle verdiği ve tutarı 13 milyar lira açıklanan düşük faizli bu kredinin taksitleri sözde 6 ay ertelendi. Bu iktidarın salgın döneminde uyguladığı en büyük aldatma senaryolarından birisi. Öncelikle şayet esnafa gerçekten destek, nefes sağlanmak isteniyorsa kredilerde erteleme değil dondurmaya gidilmeliydi. 30 Haziran geldiğinde kredi borcu ertelenen esnaf 6 aylık erteleme süresince tahakkuk ettirilecek faizlerin kredi taksitlerine ilavesiyle, daha yüksek tutarlı taksitler ödemek zorunda kalacak.

Üstelik erteleme için kredi borçlularına işçi çıkartmayacağına dair taahhütname imzalatılıyor. Aylardır işyeri kapalı olan, gelir elde edemeyen işyerlerine bu dayatmayla şayet eleman çıkartırsa ertelemenin bozulacağı, ertelenen taksitlerin tahsil edileceği bildiriliyor.

Koskoca TOBB bile salgını bahane edip üstelik de TOBB-ETÜ Hastanesini kapattı, doktoru, hemşiresi, sağlık teknisyeni, 100'den fazla personeli 'ÜCRETSİZ' izne çıkarttı. İşsizlik Fonundan yeni yıl zammıyla günlük 47 liraya yükseltilecek nakdi ödeme desteğine mahkûm etti.

İktidar ise zaten kredi ve borçtan başka bir şey vermediği esnafın kredi taksitini hem de faiziyle ertelemek için taahhütname istiyor. Ayrıca, krediyi ödeyemeyip yapılandırmaya giden esnafa da mevcut faiz üzerinden değil, MB tarafından artırılan faizle yüzde 20-25'e dayanan yeni kredi faizi üzerinden kredi teklif ediliyor. Yüksek faizlerle esnafı 'son nefesini vermeye' mahkûm edecek destek paketlerine **TOBB, TESKOMB, TESK,...** ses çıkaramıyor!

BDDK kararıyla takibe intikali 180 gün ertelenen batık kredilerin tam miktarı bilinmiyor. Bu faizli kredi erteleme kararlarıyla batmış krediler sanki ödenebilmiş gibi tekrar sürdürülmeye çalışılıyor. Bu gidişin sonu bankacılık krizi ve tüm batık kredilerin ödenemez hale gelmesinden ötürü kamu-özel ayrımı olmaksızın 'kamulaştırılarak' hazinenin üzerine yıkılmasıdır! **Kamulaştırılan bu borç yükü de yeni zamlar ve vergi artışlarıyla vatandaşın sırtına yüklenecek!**

YOLSUZLUK-USULSÜZLÜK-ŞEFFAFLIK

Türkiye, küresel yolsuzluk algısında demokratik olmayan birçok ülkenin gerisinde kaldı!

Türkiye, Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün (Transparency International) 2020 yılı raporunda yolsuzluk-usulsüzlük-şeffaflık puanlamasında yine geriledi. Türkiye'ye KÖİ projeleri, kamu ihaleleri, kamu harcamaları vb. alanlarda şeffaf olunmadığı gerekçesiyle eleştiriler yöneltiyor, yolsuzluklara yasal zemin hazırladığı vurgulanıyor!

Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün Yolsuzluk Algı Endeksi sonuçları Türkiye'nin uluslararası yolsuzluk-rüşvet-usulsüzlüklerdeki yerinin değişmediğini, pek çok kriterde daha da geriye gidildiğini gösteriyor.

180 ülkenin ve bölgesel düzeyde değerlendirmelerin sergilendiği raporda küresel açıdan öne çıkan bulgulara bakıldığında; dünyada yolsuzluk ortalamasının arttığı, dünya şeffaflık puan ortalamasının 100 üzerinden 50'nin altına inerek 43' gerilediği anlaşılıyor.

Şeffaflık sıralamasında yıllardır en üst sırada yer alan ülkeler 2020 raporunda da değişmemiş. Danimarka ve Yeni Zelanda 100 üzerinden 88 puanla ilk sırada yer alırken, bu ülkeleri 85 puanla Finlandiya, Singapur, İsveç ve İsviçre izliyor.

Türkiye ise 2020 yılı Yolsuzluk Algı Endeksi'nde 100 üzerinden 40 puanla 86'ncı sırada bulunurken 28 AB ülkesi sıralamasında sonuncu, OECD ülkeleri arasında ise sondan üçüncü. Geçmiş yıllarda Doğu Avrupa ve Orta Asya Bölgesi ülkeleri arasında ilk sırada olan Türkiye, beşinciliğe geriliyor.

Ayrıca raporda;

Korona salgını için de farklı bir açıdan yapılan değerlendirmede COVID-19'un sadece bir sağlık ve ekonomik kriz olmadığı aynı zamanda bir yolsuzluk krizi olarak da görülmesi gerektiğine dikkat çekilirken, yolsuzluğun daha yaygın olduğu ülkelerin vatandaşlarına sağlık hizmeti sunma, salgınla mücadele konusunda daha geride kaldıkları dile getiriliyor. Şeffaflıktan kaçınan, yolsuzluğun yüksek olduğu ülkelerde, **ne yazık ki ülkemizde de olduğu gibi**, salgının demokratik talep ve tepkileri bastırmak, geriletmek amacıyla da gerekçe olarak kullanıldığı, yolsuzlukların da salgın bahanesiyle hızlandığı demokrasilerin kısıtlanmasına zemin yarattığı kaydediliyor.

Türkiye açısından üzücü bir başka görüntü; küresel sıralamada ekonomik, sosyal ve politik açıdan Türkiye'den çok daha gerilerde olan, istikrarsızlıkların iç çatışmalar ve sorunların yoğun olduğu, **demokratik olmayan birçok ülkenin de hem sıralama hem yolsuzluk algı puanı açısından gerisinde** olması! Ve iktidarın salgın sürecini de işine geldiği gibi kullanması!

TÜİK'E GÖRE 1,1 MİLYON İSTİHDAM KAYBEDİLDİ AMA İŞSİZLİK AZALDI!

TÜİK'e göre Türkiye'de işsizlik, Kasım 2020'de 2019'un aynı ayına göre 0,4 puan azalarak yüzde 12,9 oldu. İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Kasım döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 103 bin kişi azalarak 27 milyon 66 bin kişi oldu.

TÜİK, Türkiye'de işsizlik oranı, Kasım 2020'de 2019'un aynı ayına göre 0,4 puan azalarak yüzde 12,9 olduğunu açıkladı. İşsizlik azalırken istihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Kasım döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 103 bin kişi azaldı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Kasım 2020 işgücü istatistiklerini yayımladı.

Buna göre, Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2020 yılı Kasım döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 303 bin kişi azalarak 4 milyon 5 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,4 puanlık azalış ile yüzde 12,9 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 0,6 puanlık azalış ile yüzde 14,8 oldu.

İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Kasım döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 103 bin kişi azalarak 2c istihdam oranı ise 2,7 puanlık azalış ile yüzde 42,9 oldu.

Bu dönemde, istihdam edilenlerin sayısı tarım sektöründe 361 bin, sanayi sektöründe 91 bin, hizmet sektöründe 751 bin kişi azalırken inşaat sektöründe ise 101 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin yüzde 16,7'si tarım, yüzde 20,9'u sanayi, yüzde 6,2'si inşaat, yüzde 56,2'si ise hizmet sektöründe yer aldı.

Kayıt Dışı Çalışanların Oranı Yüzde 29,7

Kasım 2020 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların toplam çalışanlar içindeki payını gösteren kayıt dışı çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 4,1 puan azalarak yüzde 29,7 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 3,8 puan azalarak yüzde 19,0 oldu.

Genç Nüfusta İşsizlik Yüzde 25,4

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,9 puanlık artışla yüzde 25,4, istihdam oranı ise 3,0 puan azalarak yüzde 29,6 oldu.

Aynı dönemde işgücüne katılma oranı 3,6 puanlık azalışla yüzde 39,6 seviyesinde gerçekleşti. Ne eğitimde ne de istihdamda olanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,9 puanlık artışla yüzde 27,1 seviyesinde gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı bir önceki döneme göre değişim göstermeyerek yüzde 12,9 oldu. İşsiz sayısı bir önceki döneme göre 8 bin kişi azalarak 4 milyon 6 bin kişi olarak gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı bir önceki döneme göre 0,1 puan azalarak yüzde 43,1 oldu. İstihdam edilenlerin sayısı 24 bin kişi azalarak 27 milyon 140 bin kişi olarak tahmin edildi.

Mevsim etkisinden arındırılmış işgücüne katılma oranı bir önceki döneme göre 0,1 puan azalarak yüzde 49,4 oldu. İşgücüne katılan sayısı 32 bin kişi azalarak 31 milyon 146 bin kişi olarak tahmin edildi.

Ekonomik faaliyete göre, mevsim etkilerinden arındırılmış istihdam, sanayi sektöründe 83 bin kişi artarken, tarım sektöründe 62 bin kişi, inşaat sektöründe 6 bin kişi, hizmet sektöründe 38 bin kişi azaldı.

İŞKUR'UN YOLU DA UNUTULDU

TÜİK'e göre işsiz sayılmayan umutsuz işsizler, İŞKUR verilerine de yansdı. Ülke genelinde bir milyon 500 kişi umudu olmadığı için artık iş aramıyorken İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı da son bir yılda yüzde 19,3 azaldı.

Salgınla daha da büyüyen ekonomik kriz ve işsizlerin iş bulma umudunu yitirmesinin sonuçları rakamlara yansıyor. Ocak ayında işverenlerin İŞKUR'dan işçi talebinin yanı sıra işsizlerin iş başvurusu da azaldı. Salgın ve krizin etkisi nedeniyle ekonomi yeni iş yaratamıyor, istihdam azalıyor, işletmeler kapanıyor veya üretime ara veriyor.

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı geçen yılın ocak ayında 3 milyon 613 bin 786 kişiyken bu yıl yüzde 19,3 azalarak 2 milyon 916 bin 783'e geriledi.

2019 yılında kayıtlı işsiz sayısı 4 milyona kadar çıkmıştı. Peki, azalan işsizlik mi yoksa artan umutsuzluk mu?

Salgına yönelik endişelerin azalmaması ve ekonomik krizin derinleşmesi iş bulamama umutsuzluğunu beraberinde getirdi. TÜİK'e göre ülke genelinde işsiz sayısı 2020 Ekim döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 391 bin kişi azalarak 4 milyon 5 bine geriledi. Ancak bu rakamlar perdenin arkasını kapatır nitelikte. Zira iş bulma ümidini yitirdiği için iş aramayanlar TÜİK'e göre işsiz değil. Fakat korkutucu tablo burada ortaya çıkıyor. Ümitsizlerin sayısı son bir yılda yüzde 122,5 oranında arttı. TÜİK'e göre iş bulma ümidini kaybedenlerin sayısı ilk kez 1 milyon 500 binin üzerinde çıktı. Toplam işgücü ise son bir yılda 1 milyon 288 bin kişi azalarak 31 milyon 452 bine geriledi. İşgücüne katılım oranında büyük düşüş yaşanmaya devam ediyor. Hal böyle olunca iş bulma ümidini kaybedenler işgücüne dâhil olmuyor, iş aramaktan vazgeçiyor. İŞKUR'a dahi kayıt yaptırmıyor.

İŞKUR'da İş Kalmadı

Bir dönem AKP'nin seçim ofisi gibi çalışan kurum üzerinden işe yerleştirme ve açık iş sayıları da azalıyor. Kurum üzerinden işe yerleştirme sayıları geçen yıla göre yüzde 19,2 oranında azaldı. 2020'nin ocak ayında 87 bin 387 kişi işe yerleştirilirken bu yıl 70 bin 589 kişi işe yerleştirildi.

Seçim dönemlerinde ise bu rakam yüzbinleri aşmıştı. Örneğin 31 Mart yerel seçimlerinde kurum üzerinden 121 bin 371 kişi İŞKUR üzerinden işe yerleştirildi.

Öte yandan işveren de artık işçi aramıyor. Zira geçen yıla göre açık iş oranı yüzde 44,4 azaldı. 2020'nin ocak ayında 173 bin 473 olan açık iş sayısı bu yıl 96 bin 428'e geriledi.

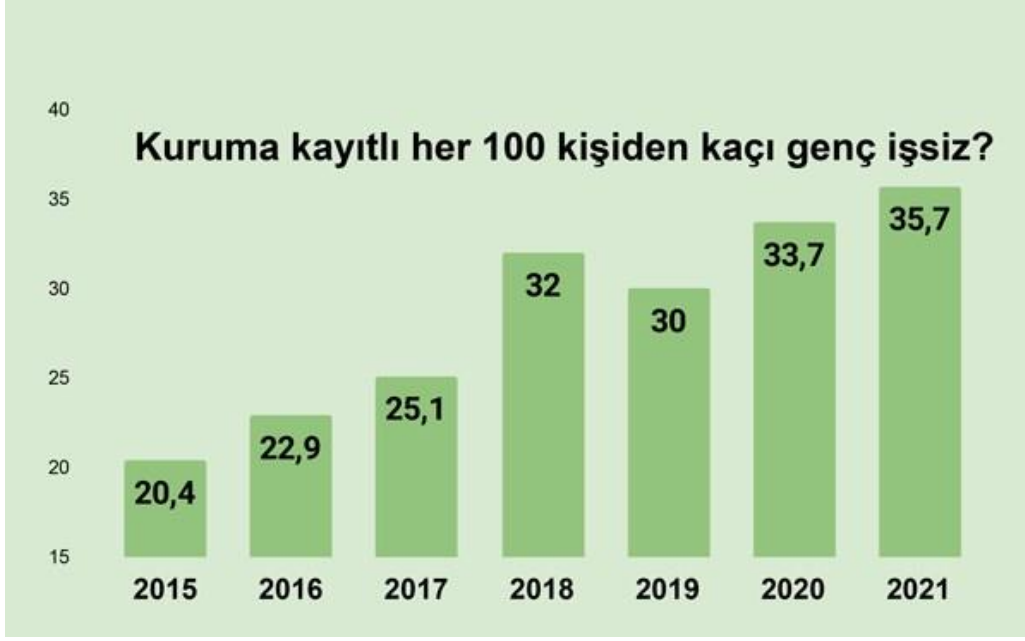
1 Milyon 500 Bin Kişi Başvurdu

Ocak-Aralık döneminde toplam 1 milyon 510 bin 856 kişi işsizlik maaşına başvurdu. Ancak yalnızca 509 bin 538 kişi alabildi. Başvuran 3 kişiden 1'i işsizlik maaşından faydalanabildi.

Salgın nedeniyle 17 Nisan'da işten çıkarma yasakları başladı. Fakat salgın bahanesi ile işten çıkarmalar mart ayında sert bir şekilde arttı. İşveren küçülmeye gitme ve Kot 29 gerekçeleri ile işçi sözleşmelerini sonlandırdı. Bu nedenle çok sayıda çalışan işsiz kaldı. Geçen yılın ocak- şubat döneminde 281 bin 540 olan işsizlik maaşı başvuruları mart sonunda yüzde 78 artarak 502 bin 196'ya çıktı. Nisan-Aralık döneminde ise 1 milyon 8 bin kişi işsizlik ödeneği almak için İŞKUR'a başvurdu. Bu başvurulardan sadece 269 bin kişi işsizlik maaşı alabildi. Başka bir ifade ile nisandan yılsonuna kadar işsizlik maaşına başvuran 4 kişiden sadece biri işsizlik ödeneği alabildi.

İşsizlik ödeneğinden en fazla 10 ay faydalanılabiliyor. Salgın döneminde kısa çalışma ödeneği ve işten çıkarma yasaklarının süreleri uzatıldı. Ancak ödeneğe başvuruların patladığı bu dönemde işsizlik maaşı ile ilgili bir düzenleme yapılmadı.

Kayıtlı Genç İşsizler Artıyor

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı her geçen ay azalsa da kayıtlı işsizler içerisinde genç işsizlerin oranı dikkat çekici. Kuruma kayıtlı her 100 işsizden 35,7'sini 15-24 yaş aralığındaki genç işsizler oluşturuyor. Ocakta kuruma kayıtlı 2 milyon 916 işsizden 1 milyon 40 bini genç. Kurumda 2015 yılında da 2 milyon civarında kayıtlı işsiz bulunuyordu. Ancak bu işsizlerin yüzde 20,4'ü 15-24 yaş aralığındaki genç işsizlerden oluyordu.

TÜİK YALAN VE MANİPÜLASYONDA AKP'YLE YARIŞIYOR

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'in açıkladığı işsizlik rakamları artık gülünç. TÜİK işsizliğin azaldığını söyleyerek yalanda iktidarı sollayacak.

TÜİK Yalan Ve Manipülasyonda AKP'yle Yarışıyor

TÜİK, yalan ve manipülasyonda AKP'yle yarışıyor. Bugün yüzde 12,9 olarak belirttiği işsizliğin düştüğünü açıkladı. Türkiye'de iş bulma ümidi olmayan sayısı neredeyse 1 milyon artarak 1 milyon 674 bin kişiyle rekor kırılıyor, zamana bağlı eksik istihdam bir yılda dört kat artıyor, istihdam son bir yılda 1 milyon 103 bin; son bir ayda 381 bin azalıyor ama TÜİK'e göre her ne hikmetse işsizlik de azalıyor. Genç işsizlerin oranı yüzde 25,4 olarak açıklanıyor ancak ümitsiz gençlerimiz bu sayıya eklenmiyor. TÜİK işsizliğin azaldığını söyleyerek yalanda iktidarı sollayacak.

Bir Yılda Geniş Tanımlı İşsizlik 3 Milyon 518 Bin Arttı

TÜİK'in son verilerine göre son bir yılda istihdamdaki azalış 1 milyon 103 bin; sadece son bir ayda istihdamda azalış ise 381 bin kişi. Başka bir deyişle son bir ayda her gün 12 bin 700 kişi işsiz kalmış durumda. TÜİK kendi verileriyle bile işsizlik gerçeğini gizleyememiştir. Geniş tanımlı işsizliği hesapladığımızda ise Kasım 2019'da 7 milyon 677 bin olan işsiz sayısının Kasım 2020'de 11 milyon 195 bine ulaşarak tam 3 milyon 518 bin arttığını görüyoruz. Bir yılda işsizliğin bu kadar arttığı bir ülkede aylardır istihdamın da düşmesine rağmen 'işsizlik azalıyor' demek, 83 milyonun aklıyla alay etmektir.

İş Bulma Ümidini Kesenlerin Sayısında Yeni Rekor Kırıldı!

İş aramayıp çalışmaya hazır olan ve iş bulma ümidi olmayan 4 milyon 832 bin işsiz var, bu kişilerin TÜİK tarafından işsiz sayılmıyor. Son bir yılda iş bulma ümidini kesenlerin sayısı 959 bin kişi artarak 1 milyon 674 bine yükselerek yeni bir rekor kırılmış durumda. TÜİK iş bulma ümidini olmayanları hesaplamalarında yer alsada işsiz olarak saymamaktadır. Tüm dünyada uluslararası kuruluşların gerçek anlamda işsiz olarak değerlendirdiği bu kişilerin işsiz olarak değerlendirilmemesi de yine başka bir manipülasyondur. İşsizlik, genç işsizlikteki artış da göz önüne alındığında şu haliyle ülkemizin birinci gündem maddesidir.

İŞSİZLİK SİGORTASI FONU 9 AYDA 35,5 MİLYAR TL AZALDI

Koronavirüs salgınının etkisiyle kapanmaların yaşandığı 2020 yılı Nisan ayında işsizlik sigortası menkul kıymet ve nakit fon varlığı 133 milyar 222,2 milyon TL ile en yüksek seviyesini gördü. Fon'un varlığı o tarihten itibaren özellikle kısa çalışma ödeneğinde yaşanan ödemelerle birlikte düşüşe geçti.

Koronavirüs salgınının etkisiyle kapanmaların yaşandığı 2020 yılı Nisan ayında işsizlik sigortası menkul kıymet ve nakit fon varlığı 133 milyar 222,2 milyon TL ile en yüksek seviyesini gördü. Fon'un varlığı o tarihten itibaren özellikle kısa çalışma ödeneğinde yaşanan ödemelerle birlikte düşüşe geçti.

Varlığı Son 9 Aylık Dönemde 35 Milyar 541,8 Milyon TL Geriledi

İŞKUR tarafından açıklanan son bültende yer alan nota göre 9 Şubat 2021 tarihi itibarıyla Fon Varlığı 97 milyar 680,8 milyar TL oldu. Böylece Fon'un varlığı son 9 aylık dönemde 35 milyar 541,8 milyar TL geriledi.

En Yüksek Ödeme 2020 Haziran Ayında Yapıldı

İŞKUR raporlarına göre, 2020 Nisan ayından bu yana kısa çalışma ödeneğinden toplam ödeme tutarı 29 milyar 484,5 milyar TL oldu. En yüksek ödeme 2020 Haziran ayında 8,18 milyar TL olarak yapıldı.

İSTİHDAM KAYBINDA TARİHİ REKOR

İş aramaktan vazgeçenlerin sayısı işsiz sayısını aştı

2020 yılının tamamında iş, güç sahibi 1 milyon 272 bin kişinin işini kaybetti, Bu, tarihimizde tek bir yılda kaydedilen en yüksek istihdam kaybıdır. 2020'de çalışmaya hazır olduğu halde iş aramaktan vazgeçenlerin sayısı, Türkiye tarihinde ilk kez işsiz sayısının üzerine çıktı.

TÜİK 2020'nin son üç ayını kapsayan, Kasım dönemi işgücü ve istihdam verilerini açıklamıştır. **Böylece 2020'ye ait işgücü ve istihdam verilerini hesaplamak da mümkün hale gelmiştir.**

2020'de Rekor İstihdam Kaybı

Covid-19 salgını 2020'de, işgücü ve istihdam üzerinde yıkıcı etkiler yaratsa da, bu etkiler TÜİK'in rakamlarına yansımamıştır. 2020'nin tamamında çalışma çağındaki nüfusumuz, 1 milyon 108 bin kişi artmasına karşın; aynı dönemde 1 milyon 678 bin yurttaşımız, işgücü piyasasından çekilmiştir. Yine 2020'de iş, güç sahibi 1 milyon 272 bin yurttaşımız işini kaybetmiştir. **Bu, tarihimizde tek bir yılda kaydedilen en yüksek istihdam kaybıdır.** Buna karşın, TÜİK'in rakamlarına göre 2020'nin tamamında işsiz yurttaşlarımızın sayısı 406 bin kişi gerilemiş ve işsiz sayısı 4 milyon 63 bin kişi olmuştur.

2020'de Gerçek İşsiz Sayısı 10 Milyonu Aştı

Oysa 2020'nin tamamında iş aramadığı halde çalışmaya hazır olan yurttaşlarımızın sayısı 4 milyon 209 bine sığramıştır. 2020'de çalışmaya hazır ama iş aramaktan vazgeçen yurttaşlarımızın sayısı, işsiz sayımızın üzerine çıkmıştır. **Böyle bir durumda, Türkiye tarihinde ilk kez karşılaşılmaktadır.** 2020'de iş aramayan ama çalışmaya hazır olan, eksik, yetersiz ve mevsimlik istihdam edilenleri de kapsayan **"gerçek işsiz sayımız"** 2 milyon 298 bin kişi artarak, 10 milyon 273 bin kişi olmuştur. 2020'de **"gerçek işsizlik oranı"** ise 6,4 puan artarak yüzde 30'a dayanmıştır.

Aslan Zebra, Sırtlan Ceylan Yan Yana Koşuyorsa Ormanda Yangın Vardır

2020'de iş gücü piyasasında yaşananlar meşhur Afrika atasözünü hatırlatmaktadır. **"Aslan zebra, sırtlan ceylan yan yana koşuyorsa ormanda yangın vardır."** Nitekim, 2020'nin son üç ayında, ekonomide kısmi kapanma nedeniyle, işgücü, istihdam ve işsiz sayısında aynı anda yaşanan düşüş daha da belirginleşmiştir.

Son 25 Ayın 23'ünde İstihdam Kaybı Yaşandı.

2020'nin Kasım döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre, işini kaybeden yurttaşlarımızın sayısı yeniden bir milyonun üzerine çıkmıştır. Bu, dört ay aranın ardından, ilk kez karşılaşılan bir durumdur. Kasım'da istihdam, geçen yılın aynı dönemine göre, 1 milyon 103 bin gerilemiştir. **Böylece 2018'in Ekim ayından bu yana geçen 25 ayın 23'ünde, istihdam da gerileme yaşanmıştır. Bu da tarihimizde ilk kez gerçekleşen bir durumdur.** Kasım'da son bir yıldaki istihdam kayıplarının alt kırılmalarına bakıldığında ise en yüksek istihdam kaybının 751 bin kayıpla hizmet sektöründe olduğu dikkati çekmektedir. Hizmet sektörünü 361 bin istihdam kaybıyla tarım ve 91 bin istihdam kaybıyla sanayi sektörleri takip etmektedir. İnşaat sektöründe ise son bir yılda 101 bin istihdam artışı olmuştur.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kasım'da "Gerçek İşsizlik Oranı" Yüzde 31,1

TÜİK'e göre işini kaybedenlerle beraber işsizlikte düşmektedir. 2020'nin Kasım ayından, 2019'un aynı dönemine, işsiz yurttaşlarımızın sayısı 303 bin kişi gerileyerek, 4 milyon 5 bin kişi olmuştur. Aynı dönemde işsizlik oranı ise 0,4 puan gerileyerek, yüzde 12,9'a inmiştir. Oysa 2020 Kasım döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre "**gerçek işsizlik oranı**" 9,0 puan artarak yüzde 31,1'e çıktı. Yine aynı dönemde "iş aramayıp çalışmaya hazır, eksik ve yetersiz istihdam edilen ve mevsimlik çalışanlarla" beraber, "**gerçek işsiz sayımız**" ise 3 milyon 518 bin kişi artarak; 11 milyon 195 bin kişiye ulaşmıştır.

İşsizlik Ülkemizin En Önemli Beka Meselesi

İşsizlik, ülkemizin en önemli beka meselesi haline gelmiştir. Özellikle genç nüfustaki işsizlik kaygı vericidir. Kasım ayında, 15-29 yaş arasında 5 milyon 529 bin gencimiz, ne bir işte, ne de eğitimdedir. "**Ev genci**" olarak annesinin babasının eline bakmaktadır. Saray hükümeti, ülkemizin en önemli stratejik üstünlüğünü değerlendirememekte ve heba etmektedir.

Kapsayıcı Bir Sosyal Destek Sistemi Türkiye'nin Önceliği

Salgın özellikle iş gücü ve istihdam piyasası üzerinde yıkıcı etkiler doğurmuştur. Önümüzdeki günlerin en önemli gündemi işsiz yurttaşlarımızın nasıl iş sahibi yapılacağı olacaktır. Yine kapsayıcı bir sosyal destek sisteminin yokluğu bu zor günlerde daha çok hissedilmiştir. Özellikle kayıt dışı çalışan, günlük emeğiyle hayata tutunan yüzbinlerce insanımız salgın döneminde büyük sıkıntılar yaşamıştır. Önümüzdeki dönemde kapsayıcı bir sosyal destek sistemini inşa etmek Türkiye'nin bir diğer önemli önceliği haline gelmiştir. Ancak tüm bunlar için Türkiye'de "**yeni kurullara**", "**yeni kurumlara**", "**yeni kadrolara**" ihtiyaç vardır.

HALK BORCUYLA BAŞ BAŞA

Faizler yükseldi, bankalar borçları yapılandırmaktan kaçınıyor, yapılandırılrsa dahi faiz giderleri ikiye katlanmış durumda. 2020 yılı boyunca piyasaya 5,7 milyon adet kredi kartı dağıtıldı. İhtiyaç kredileri yüzde 43 arttı. Ancak kredi muslukları yüksek faizler yüzünden kapandı. Halk borcuyla baş başa bırakıldı.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) kredi kartı ve tüketici kredilerine ilişkin istatistikleri yayımladı. Faizlerin yükselmesiyle beraber son aylarda kredi hacminde yatay seyir devam ediyor. Ancak geliri azalan yurttaşların borcunu döndürmesi zorlaşıyor. Özellikle faizlerin artması kredi kartı borçlarını artırıyor. Tüketici kredilerini döndürmekte zorlanan yurttaşlar ise borçlarını yapılandırmak istediklerinde 6 öncesinin 2,5 katına varan faiz ödemeleriyle karşılaşılıyor. Pandeminin birinci yılına yaklaşırken boğazına kadar borca batırılan halk kesimleri borçlarıyla baş başa bırakıldı. 2021 halk için borç ödeme yılı olacak.

BDDK'nin verilerine göre geçen yılın 5'inci haftasında bireysel kredi kartı borçlarının toplamı 118 milyar 624 milyon liraydı. Bu tutar 2021'in 5'inci haftasında 145 milyar 694 milyon liraya yükseldi. 1 yıllık artış oranı yüzde 23. Bu artışta yıllık yüzde 15 olarak açıklanan enflasyon kadar pandemiyle beraber internette yapılan alışverişlerin de etkisi var.

Öte yandan kredi kartlarının yaygınlığı ve sayısı da 2020 yılında rekor seviyede arttı. Geliri tükenen yurttaşlara çözüm diye bankalar gösterilince halk kredi kartlarına yüklendi. Bankalararası Kart Merkezi (BKM) verilerine göre 2020'nin ocak ayında 70 milyon 5 bin olan kredi kartı sayısı aralık ayında 75 milyon 697 bine yükseldi. Böylece yıl boyunca piyasaya yeni 5 milyon 692 bin adet kredi kartı dağıtıldı.

Kredi kartlarıyla yapılan alışverişler ise 2015 yılının tam iki katına ulaştı. BKM verilerine göre 2020 yılında kredi kartlarıyla yapılan alışverişler ilk kez 1 trilyon liranın üzerine çıkarak 1 trilyon 35 milyar liraya ulaştı. Bu tutar 2015 yılında 532 milyar liraydı.

Kredi kartı borçları yaygınlığıyla halkın en temel gündemi. Buna karşılık kredi borçları özellikle 2020'nin en tehlikeli göstergesi oldu. BDDK'nin verilerine göre 2020'nin 5'inci haftasında 480 milyar 560 milyon TL olan tüketici kredileri borçları (Konut, taşıt, ihtiyaç) 2021'in 5'inci haftasında 677 milyar 57 milyon liraya yükseldi. 1 yıllık artış oranı yüzde 41.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Gelir Azalırken Borç Katlandı

2020 yılı boyunca özellikle ihtiyaç kredilerinde yaşanan yüzde 43'lük rekor artış pandemi döneminde tüketim çarkının dönmesini sağladı. Ancak bu süre içinde geliri azalan halk kesimleri 2021'e hazır değil. İşte tüketici borçluluğunun 1 yılda geldiği durum;

İstanbullu Geçinecek Parayı Kazanamıyor

İBB İstanbul İstatistik Ofisi, yeni bir rapor yayınladı. İstanbul Barometresi Ocak 2021 Raporu'na göre, İstanbulluların ev içi gündemi, Ocak ayında da ekonomik sorunlar ve Covid-19 oldu.

Yüzde 50,8: Ekonomi daha da kötüleşecek

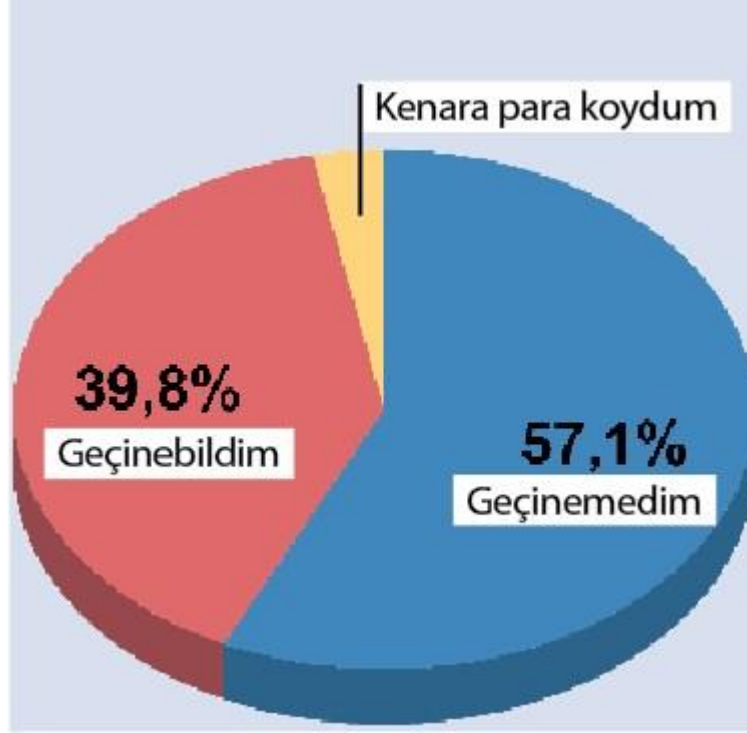
Yüzde 47: Kendi ekonomik durumum daha da kötüleşecek

Yüzde 57.1: Geçinecek kadar para kazanamıyorum

Yüzde 45.3: Geçinebilmek için borç aldım

Yüzde 23.7: İşten çıkarılmaktan korkuyorum

Yüzde 60.6: İş arıyorum ama yakın dönemde iş bulacağımı zannetmiyorum

Kredi Kartı Borcunun Asgarisini Ödeyen Şanslı

Kredi kartı kullandığını belirten katılımcıların yüzde 31'i, kredi kartı borcunun tamamını ödeyebildiğini; yüzde 42.9'u ise asgari tutarı ödediğini belirtti. Katılımcıların yüzde 18.7'si hiç ödeyemediğini, yüzde 5.3'ü asgari-tamamı arasında bir tutar ödediğini, yüzde 2,1'i ise asgariden az tutar ödediğini kaydetti. Ekim, kasım ve aralık ayları ile karşılaştırıldığında, kredi kartı borcunun tamamını ödeyenlerin oranının düşüştüğü görüldü.

BORÇLAR DÖNMÜYOR

Günde 24 bin 650 icra dosyası açıldı: Borçlar dönmüyor

İcra dairelerinde son bir yılda dosya sayısı 1 milyonun üzerinde arttı. Sadece yılın ilk ayında günde 24 bin 650 yeni icra, iflas dosyası açıldı. Borcunu ödeyemeyen yurttaşın varlığına ise haciz yoluyla el konuluyor. İcradan en çok konut ve tarım arazisi satılıyor.

Salgın döneminde gelirsiz ve işsiz kalan milyonlarca yurttaş ucuz krediler aracılığıyla borçlandırıldı. Yaz aylarında dağıtılan düşük faizli krediler nedeniyle yurttaşın bankalara ve finans şirketlerine borcu ocak itibarıyla 836

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

milyar liraya yükseldi. Yaklaşık bir yıldır ekonomik bunalım içerisinde olan milyonlarca kişi bu borçları döndüremiyor, böyle olunca borçlunun varlıkları icra yoluyla haczediliyor.

UYAP verilerine göre 5 Şubat itibarıyla icra ve iflas dairelerinde halen derdest olan dosya sayısı da geçen yılın aynı günündeki dosya sayısına göre 1 milyon 674 bin adet artarak 22 milyon 160 bin 776'ya çıktı.

Konut ve Tarım Arazileri Satıyor

İcra yoluyla el konulan mülk veya gayrimenkuller Basın İlan Kurumu'na bağlı ilan.gov.tr adresinden satışa çıkarılıyor. Güncel verilere ilan.gov.tr'de 5 bin 850 emlak ilanı bulunuyor. İlanlar içerisinde en fazla 2 bin 714 ilan ile konut satışları dikkat çekiyor. Konut satışlarının ardından tarla, tarım arazisi statüsündeki alanların satışı dikkat çekiyor. Bin 437 adet tarım arazi icra müdürlükleri tarafından satışa çıkarılmış durumda. Salgın döneminde tarım sektörünün bankalara olan kredi borçları geçen yıl 2019'a göre 21,4 milyar lira artarak 125,4 milyar liraya kadar yükseldi. Sektörün ödeyemediği için takibe aldığı kredi borcu da temerrüt sürelerinin uzatılmış olmasına rağmen 2020 yılı sonunda 5 milyar lira olarak gerçekleşti. Bu da önümüzdeki günlerde icradan tarla ve tarım arazi satışlarında meydana gelebilecek artış ile ilgili endişe yaratıyor.

Batıklar Makyajlandı

Bankaların donuk alacaklarına ilişkin 90 gün olan asgari gecikme süresinin, salgına karşı alınan önlemler kapsamında 31 Aralık 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere 180 güne çıkarılmıştı. Salgının henüz kontrol altına alınmaması nedeniyle bu tarih 31 Haziran 2021'e kadar uzatıldı ve taksit öteleme ve yeniden yapılandırma uygulamaları hayata geçirildi. Bu nedenle, takibe düşmesi muhtemel kredilerin büyük bölümü batık kredi olarak görünmüyor. 90 gün uygulamasına geri dönülüp dönülmeyeceği ise henüz bilinmiyor.

İcralar Bu Yıl Daha da Artacak

İcra ve iflasların bu yıl daha da artacağına dikkat çeken Avukat Çağan Yazıcı, hacizlerin önümüzdeki günlerde artacağını şöyle anlattı:

"Mart ayında adli sürelerin durdurulması kararı ile birlikte açılan icra takiplerinde borçluların borca itiraz vb. süreleri de uzadığı için takip resmi olarak açılma dahi fiili olarak ilerlemiyordu. Ancak bu dönemde özellikle yaz aylarında pandemi destek kredileri ile borçluluk arttı, dükkânlar yeniden kapandı. Yapılan ötelemelerin de sonuna gelindi. Yani sonuç olarak bu borçlanmalar nedeniyle hem yeni icra dosyaları açılıyor, hem de mevcut dosyalar da borçlular ödeme yapamadığı kapanmıyor. Sayı arttırıyor. Özellikle icralık olan borçlar taksitli telefon alımları vesaire. Adliyeler açıldıktan sonra da avukatlar salgın nedeniyle gidip icra dosyaları açmıyordu. Bir de avukatların icra dairelerinde işlem yapabilme hızı azaldı. İcra daireleri karantinaya alınıyor sık sık. Memurlar sağlık nedenleriyle izne çıkıyor. Genel olarak icra dairelerinde bir yığılma ve mesai/personel azlığı söz konusu. Bu nedenle önümüzdeki günlerde icra ve iflas sayısında ciddi artışların meydana geleceğini düşünüyorum."

Saatte Bin İcra Dosyası

İcra dairelerine UYAP üzerinden 1 Ocak ve 5 Şubat arasında 862 bin 747 adet icra ve iflas dosyası açıldı. Bir başka ifade ile yılın ilk 35 gününde icra dairelerine günde 24 bin 650 icra ve iflas dosyası geldi. Ancak salgın nedeniyle geri ödemelerde sağlanan ötelemenin sonuna gelindi bu da önümüzdeki günlerde çok sayıda iflas haberleri geleceği anlamına geliyor.

Borcun Başkenti İstanbul

Ülkede toplam bireysel kredi kartı harcamalarının yüzde 33'ü İstanbul'da gerçekleşti. Bireysel kredi kartı harcamaları İstanbul'da yüzde 20 artarken ülke genelinde yüzde 23 arttı. İstatistik Ofisi, İstanbul'a ilişkin finansal piyasaların değerlendirildiği Şubat 2021 Finansal Piyasalar İstanbul Ekonomi Bülteni'ni yayınladı. Buna göre kredi kullanımı yıllık yüzde 33, takibe düşen krediler yüzde 10 arttı. Öte yandan kişi başına düşen nakdi kredi, yıllık yüzde 30 artarak 90 bin 322 TL'ye çıktı.

3 Milyon Kişinin Elektrik Ve Doğalgazı Kesildi

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in verdiği bilgiye göre 2020'nin ilk 10 ayında 2 milyon 530 bin elektrik faturası, 579 bin 642 doğalgaz faturası ödenmediği için bu abonelere geçici olarak kesinti uygulandı. Aynı dönemde 53 bin 840 elektrik abonesi ile 123 bin 657 doğalgaz abonesinin faturalarını ödeyemediği için haklarında yasal işlem başlatıldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in soru önergesini yanıtlayan Bakan Dönmez, şu ifadeleri kullandı:

"Eylül sonu itibarıyla üretilen 269 milyon 203 bin 49 elektrik faturasından, sözleşmesine göre yükümlülüklerini yerine getirmeyen muhtelif elektrik abone gruplarının yüzde 0,94'ünde,

Eylül sonu itibarıyla üretilen 128 milyon 809 bin 427 doğal gaz faturasından, sözleşmesine göre yükümlülüklerini yerine getirmeyen muhtelif doğal gaz abone gruplarının yüzde 0,45'inde mevzuata bağlı kalınarak geçici olarak kesinti uygulanmış olup, mevzuat kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getiren bütün abonelere tekrar elektrik ve doğal gaz arzı sağlanmıştır.

Nerede Sosyal Devlet?

CHP'li Gürer, pandemi nedeniyle uygulanan kısıtlamalar nedeniyle insanların evine ekmek bile götüremez bir duruma geldiği dönemde, elektrik ve doğalgaz faturalarını ödeyemediği için kesinti uygulanması ve hatta haklarında yasal işlem başlatılması üzüntü vericidir. Sosyal devletçilik anlayışı gereği böyle durumlarda hayati öneme sahip elektrik ve doğalgaz kesintisi yapılmamalı ve faturalarını ödeyemedi diye insanlar hakkında yasal takip başlatılmamalıdır" ifadelerini kullandı.

BÜYÜK BALIK KÜÇÜK BALIĞI YUTUYOR

Kriz dinamiği çalışmaya başladı

Pandeminin ilk aylarında dağıtılan borçların ilk taksitlerinin geldiği, döviz kurunun rekor kırdığı kasım ayı küçük işletmeler için kabusla döndü. Kasımda 10 ve daha az personeli olan işletmelerdeki çalışan sayısı 181 bin azaldı, 50 ve daha fazla personeli olan işletmelerde 161 bin arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) önceki gün Türkiye'de koronavirüs vaka sayılarının hızla arttığı ve yeni önlemlerin açıklandığı kasım ayına ilişkin işgücü istatistiklerini yayımladı. İstihdamda pandemiyle hızlanan ancak yaz aylarında kısmen telafi edilen kayıplar yılın son çeyreğinde tekrar yaşanmaya başladı.

Kasım ayında istihdam edilenlerin sayısı ekim ayına göre 260 bin azalarak 27 milyon 447 bine geriledi.

Ancak verilerin detaylarında başka bir gerçek de su yüzüne çıkıyor. Bilindiği üzere Türkiye'de istihdamı oluşturan şirketler büyük ölçüde mikro büyüklükteki işletmeler. Bu işletmelerin mali durumları, büyük ölçeklilere göre çok daha kırılgan. Ekonomik durgunluğa karşı bu işletmelere gelir değil de kredi desteği sunularak pandemiyin ilk aylarında yaşamaları sağlansa da yılın son çeyreğinde hükümetin barutu tükendi ve bu işletmeler kaderleriyle baş başa bırakıldı.

Küçüklerin 4 Büyük Sorunu

Bilançoları zaten uzun zamandır bozulan mikro ölçekli işletmeler kasımda 4 sorunla yüzleşti;

1- Tüm dünya faizleri düşürürken Türkiye, önceki yanlış politikaların sonucu faizi yükseltmek zorunda kaldı. Eski borçları yapılandırmanın maliyeti arttı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2- Dolar kuru 8,5 TL'yi görerek tarihi bir rekora imza attı. Üretim maliyetleri fırladı.

3- Vaka sayıları artmaya başladı, yeni önlemler hayata geçirildi.

4- Pandeminin ilk aylarında 6 ay ertelemeli kredilerin vadesi geldi.

Bu sorunlar krize dayanma gücü daha fazla olan büyük ölçekli işletmelerden çok küçüklerin canını yakıyor. Bu durum işgücü verilerinde de kendisini gösteriyor.

TÜİK'in işgücü göstergelerine göre ekim ayında ücretli çalışan sayısı 10 ve daha az olan mikro ölçekli işletmelerde toplam 6 milyon 577 bin personel bulunuyordu. Bu sayı kasım ayında 181 bin azalarak 6 milyon 396 bine geriledi. Bu sayı 2015 yılının Kasım ayında bu işletmelerin çalıştırdığı personel sayısının dahi gerisinde. Detaylar ise grafikte.

Buna karşılık her kriz döneminde olduğu gibi büyük işletmeler için kriz dönemlerinde fırsatlar doğuyor. Krize giren mikro işletmeler orta boy işletmeler tarafından, orta boy işletmeler ise büyük boy işletmeler tarafından satın alıyor.

TÜİK verilerinde 50 ve daha fazla çalışanı olan işletmelerde ekim ayında 7 milyon 838 bin çalışan olduğu kaydedilmişti. Bu sayı kasım ayında 161 bin kişi artarak 7 milyon 999 bine yükseldi. Dahası, bu sayıda ölçüm tarihi boyunca daha fazlası görülmemişti. 50 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler istihdamın sert şekilde azaldığı böyle bir dönemde istihdam rekoru kırdı.

İKTİDAR ÇALIŞANDAN ALDI ZENGİNE VERDİ

Türkiye'de 2020 Mart ayından itibaren etkisini gösteren pandemi sadece sağlık sorunu olarak açığa çıkmadı; aynı zamanda var olan sosyal eşitsizliklerin daha fazla derinleşmesine de neden oldu.

Pandemi döneminde özellikle çalışan yoksulluğunda yaşanan artış dikkat çekti. Buna rağmen bu süreçte ülkedeki milyoner sayısında yaşanan artış da hız kesmedi.

İktidar her ne kadar 'her kesime destek verdik' dese de mevcut durum bu gerçeği yansıtmaktan oldukça uzaktır. İktidar pandemi sürecinde çalışanın gelirinden alıp zengine vermiştir.

Kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin uygulaması ve bu süreçte işsizlik ödeneği olarak gelir kaybına uğrayan çalışan sayısı 6 milyon 712 bine yükselirken, BDDK verilerine göre Mart- Aralık ayları arasında milyoner sayısı ise 62 bin 140 kişi artarak 308 bin 278 kişiye ulaştı. Milyonerlerin sahip olduğu toplam mevduat tutarı da 410 milyar TL artarak 1 Trilyon 956 Milyar TL'ye ulaştı.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı verilerine göre ise yoksul hanelere yapılan yardımlar hariç; gelir kaybı yaşayan çalışanlara verilen destek ise sadece 34,3 Milyar TL ile sınırlı kaldı.

Zenginler bu süreçte 410 Milyar TL daha fazla kazanırken, 6,7 milyon çalışanın payına ise sadece işsizlik fonundan ödenen 34,3 Milyar TL düştü. Pandemi döneminde çalışanlar daha da yoksullaşırken zenginler daha fazla zenginleşmiş oldu.

YIL	MUDİ SAYISI (BİR MİLYON TL VE ÜZERİ)	TOPLAM MEVDUAT (BİR MİLYON TL VE ÜZERİ)
2020 MART	246.136	1 Trilyon 546 Milyar TL
2020 ARALIK	308.278	1 Trilyon 956 Milyar TL
ARTIŞ	62.140 Kişi	410 Milyar TL

Kaynak: BDDK Aylık Bülten Verileri, 2020

ÖDEME TÜRÜ	KİŞİ SAYISI	ÖDEME TUTARI
Kısa Çalışma Ödeneği	3.582.455	23.371.396.994
Ücretsiz İzin Ödeneği	2.216.622	6.478.346.870

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İşsizlik Ödeneği	913.818	4.527.867.466
Toplam	6.712.895	34.379.939

* **Kaynak: 31/12/2020 Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Verileri**

** **Hesaplama sadece yalnızca gelir kaybı yaşayan çalışanlar dikkate alınmış, çalışmayan yoksul hanelere yapılan yardımlar hesaplama dâhil edilmemiştir.**

BEYAZ YAKALININ KARA GÜNLERİ

Maaşlar memnun etmiyor, ücret artışı beklentinin çok altında

Araştırmaya göre, her 10 beyaz yaka çalışandan 6'sı, mevcut maaşından memnun değil. 2-3 bin lira maaş alanların yüzde 74'ü daha yüksek kazançlı bir iş arayışında. Çalışanların yüzde 24,1'lik maaş artış beklentisine karşılık ortalama yüzde 12,4'lük artış gerçekleşti.

Beyaz yakalının kara günleri: Maaşlar memnun etmiyor, ücret artışı beklentinin çok altında

Araştırma, 'beyaz yakalı' çalışanların işlerinden ve maaşlarından memnun olmadıklarını ortaya koydu.

18 Aralık 2020 -4 Ocak 2021 tarihleri arasında, dört bin beyaz yaka çalışan ve 830 işverenin katılımıyla gerçekleştirilen '2021'in Nabızı: Beyaz Yaka Çalışan ve İşverenler Neler Bekliyor?' adlı araştırmaya göre, çalışanların 2021'de yüzde 24,1'lik maaş artış beklentisine karşılık yüzde 12,4 artış gerçekleşti.

Araştırmaya katılan her 10 beyaz yaka çalışandan 6'sı, mevcut maaşından memnun olmadığını belirtirken, memnun olanların oranı ise sadece yüzde 15 oldu.

Adayların yeni işlerinden beklentileri sorulduğunda ise birinci sırada yüzde 29 ile tatmin edici bir maaş ve prim sistemi geliyor. Bunu 'yükselme' ve 'kariyer imkânı' takip ediyor. Maaş artış oranının işe devam etme kararında da etkili olduğu görüldü.

Adayların yüzde 70'i, istediği zam oranını alamaması durumunda daha yüksek kazançlı bir çözüm arayışına gireceğini dile getiriyor. Bu oran 2-3 bin lira maaş alanlarda yüzde 74 civarındayken, 20 bin lira ve üzerinde maaş alanlarda yüzde 53 olarak kaydedildi.

Pandemi Olumsuz Etkiledi

Araştırmaya katılan işverenlerin yüzde 46'sı şirketlerinin pandemi sürecinden olumsuz etkilendiğini belirtiyor.

Bu şirketlerin yüzde 51'i kısa çalışma ödeneği aldığını belirtirken, sağlık problemleri nedeniyle iş süreçlerinin aksadığını, döviz kurlarındaki artış nedeniyle ekonomik sıkıntı çekildiğini ve çalışanlara ücretsiz izin kullanılmak durumunda kalındığını dile getiriyorlar.

Pandeminin 'kendilerine yaradığını' söyleyen şirketlerin oranının ise yüzde 20 olduğu görülüyor. Bu şirketler artan iş hacmi sebebiyle büyüdüklerini, yeni işe alım yaptıklarını bildiriyor.

Bazı Masraflar Karşılandı

Araştırmaya göre şirketler, daha çok personelin cep telefonu ve internet ihtiyacını karşıladı. Çalışanların yemek ücretleri de maaşlarına yansıtıldı.

Öte yandan uzaktan çalışan şirketlerin yüzde 54'ü normalleşme olması durumunda bu yıl ofise dönüş planlıyor. Yüzde 31'i de hibrit bir yapıdan devam edeceğini belirtiyor.

'Bilişimde İstihdam Arttı'

Araştırma sonuçları hakkında DHA'ya değerlendirme yapan Kariyer.net Genel Müdürü Fatih Uysal, pandemi sürecinde iş piyasasının durumu için, "En çok istihdam ise bilişim sektöründe gerçekleşti. Bunda e-Ticaret platformları etkili oldu. E-Ticaret'e bağlı olarak lojistik, kurye gibi sektörlerde istihdam arttı" diye konuştu.

SALGININ FATURASI ESNAFA KESİLDİ: HER YER AÇIK, KONGRELER AÇIK, NEDEN SADECE BİZ?

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca ile görüşen Denizli esnafı, koronavirüs salgını nedeniyle yaşadıkları zorlukları anlattı. "Bu işin cezasının esnafa çıkarılmaması gerekiyor" diyen esnaflar, "Her yer açık. Kongreler açık. Neden sadece biz?" diye sordu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Cumhuriyet Halk Partisi(CHP) Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca, Denizli'de esnaf ile görüştü. Yaklaşık 8 aydır iş yapamadıklarını, kiralarını ödemekte zorlandıklarını belirten esnaf, günlük kazancının koronavirüs salgını öncesi yaklaşık 1000 TL olduğunu, şu an 3, 4 liraya kadar düştüğünü anlattı. Borçlarının arttığını ve ödemelerde zorlandığını belirten esnaf, bir ay kirayı ödeyebildiğini, diğer ay ise dükkan sahibine ricada bulduklarını söyledi.

“Bu işin cezasının esnafa çıkarılmaması gerekiyor” diyen esnaflar, “Her yer açık. Kongreler açık. Neden sadece biz?” diye sordu.

CHP İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca, Denizli'de ziyaret ettiği esnafın sorunlarını dinledi. Gümüş aksesuar satışı yapan dükkan sahibi esnafa, Karaca, destek paketlerini sordu. Esnaf, “Bir tanesinden bile faydalanmadık” diye yanıt verdi.

'Kirayı Zor Ödüyoruz'

Başvuru şartlarına değinen esnaf, “Başvurmak için götürü olması, iş borcu olmaması gerekiyormuş. İyi de bu şartları sağlasam ben zaten neden para isteyeyim ki” dedi. Günlük kazancının koronavirüs salgını öncesi yaklaşık 1000 TL olduğunu söyleyen esnaf, şu an 3- 4 liraya kadar düştüğünün altını çizdi.

Stopajların yüksek olduğundan dert yanan bir başka esnaf, “Masraflar arttı, buna bir dur diyen yok” dedi. Salgın önce günlük cirosunun yaklaşık 1500 TL olduğunu belirten esnaf, şu an günlük cironun 300 ile 500 TL'ye kadar gerilediğini söyledi.

Kirayı zor ödediğini belirten esnaf, “Bir ay ödüyoruz, bir ay aksatıyoruz. Şöyle yapsak nasıl olur diye rica ediyoruz. İşyeri sahibi de bir insan, o da geçimini ondan sağlıyor” dedi. Büyükşehir belediyelerinde kira yardımının 750 TL olduğunu söyleyen CHP'li Karaca esnafa ne kadar kira ödediğini sordu. Esnaf ise, “Buranın kirası 3000 TL” yanıtını verdi.

'Arabalarımı sattım, Kredi Kartlarım Ağzına Kadar Dolu'

Karaca, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun ‘esnafın stopajı kaldırılmalı’ önerisini hatırlattı. Esnaf ise, “Şimdi biz öyle bir durumdayız ki bu durumdan bunun kalkması lazım. Ben fedakarlık yapıyorum. Arabalarımı sattım, kredi kartlarım ağzına kadar dolu. Kredilerimi zamanında ödeyemiyorum. Ben fedakarlığımı yapıyorum ama devletin de yapması lazım. Bizim bu işi götürmemiz için bize destek vermesi lazım” dedi.

Evini geçindirmek için 2 arabasını sattığını anlatan esnaf, “Şu an bire düşürdüm. O da en alt segment bir araba. Devletimizden yardım bekliyoruz. Bu işin cezasının esnafa çıkarılmaması gerekiyor. Her yer açık. Kongreler açık. Neden sadece biz” diye sitem etti.

TÜRKİYE, UCUZ İŞGÜCÜ MALİYETİYLE AVRUPA’NIN KÖLE PAZARINA DÖNDÜ!

Asgari ücret 5 yılda 92 Euro eridi! Türkiye, asgari ücrette Avrupa’da sondan ikinci olmaya devam ediyor!

Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (Eurostat)’ın açıkladığı “2021 yılı asgari verilerine” göre Türkiye’nin Avrupa Birliği ülkeleri arasında asgari ücretin en düşük olduğu sondan ikinci ülke olmaya devam ediyor.

Asgari ücretteki artış zamlar ve enflasyon karşısında eriyor.

Türkiye enflasyonda Avrupa lideri, asgari ücrette sondan ikinci!

Türkiye’de asgari ücret, yıl sonunda yapılan artış sonrası brüt 3.577 lira, net 2.825 lira olarak yükseltildi. Bugünkü kurla baktığımızda asgari ücret brüt 420 Euro, net 331 Euro ediyor. Enflasyon ve vergi zamlarında Avrupa lideri olan Türkiye, 420 Euro ücretle en düşük asgari ücret sıralamasında liderliğe oynamaya devam ediyor. AB İstatistik Ofisi’nin verilerine göre tüm Avrupa’da salgın sonrası asgari ücretin alım gücünde önemli artış görülürken Türkiye’de asgari ücret artışı daha cebe girmeden zamlar ve enflasyon karşısında eridiğini görüyoruz. Avrupa dışında ABD’de asgari ücret brüt 1024 Euro olarak açıklandı. Türkiye’nin asgari ücrette karşılaştırma yapılamayacak kadar kötü durumda olduğunu görüyoruz. Asgari ücret sıralamasında sondan ikinci olan Türkiye’nin ayrıca ‘en yüksek enflasyon sıralamasında’ da açık ara Avrupa birincisi olduğunu unutmamak gerekiyor.

Asgari ücret 5 yılda 92 Euro eridi!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

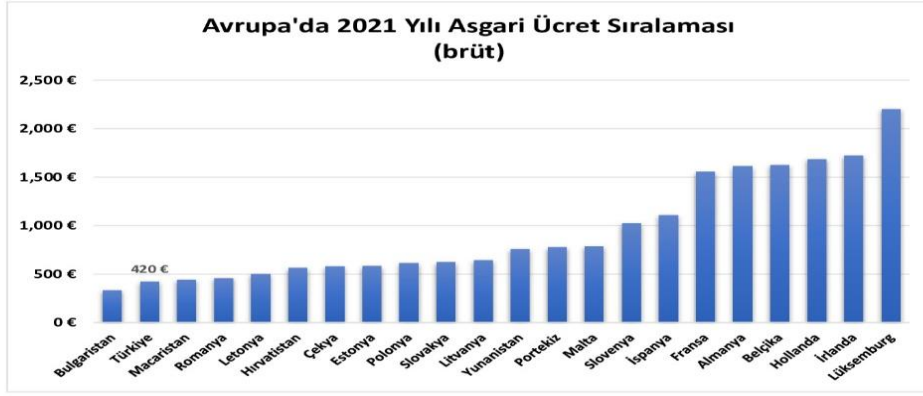
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Asgari ücret sıralamasında Romanya, Çekya, Estonya, Polonya gibi ülkelerin yanı sıra krizdeki Yunanistan ve İspanya bile ülkemizin çok önünde, çalışanına kat be kat daha fazla asgari ücret veriyor. Macaristan çalışanına 442 Euro, Romanya 458 Euro, Polonya 614 Euro, Yunanistan 758 Euro, İspanya 1108 Euro asgari ücret veriyor. Bir tek Bulgaristan dışında, diğer tüm Avrupa ülkeleri Türkiye'ye fark atmış durumda. Brüt olarak değil, net olarak ücret hesapladığımızda rakamlar daha da kötü hale geliyor. Asgari ücretten vergi alan, zam ve enflasyon karşısında bu kadar güçsüz bırakan başka bir ülke yok. Ayrıca yıllara göre baktığımızda da asgari ücretin 5 yılda 92 Euro eridiğini görüyoruz. Bu rakamlar, 'Avrupa bizi kısıyor' diyenlerin Türkiye'de işgücü piyasasını içler acısı tablosunu ortaya koyuyor.

Türkiye, ucuz işgücü maliyetiyle Avrupa'nın köle pazarına döndü!

Türkiye'de işgücü piyasasını Avrupa'nın köle pazarına dönüştüren AKP anlayışı, Avrupa'ya 'bize yatırım yapın, işçilik Çin'den ucuz' diye yalvarıyor ama buna rağmen yabancı yatırımcıyı ülkeye çekemiyor. İmalat sanayide saatlik işçi maliyetiyle Türkiye yine Avrupa'da liderliğe oynuyor. Eurostat'ın verilerinde yine çalışma saati bakımından Türkiye'nin Avrupa lideri olduğu da dikkatten kaçmamalıdır. İşçilerimiz 1800'ler Avrupası'nda olduğu gibi uzun saatler boyu, iş kazasına karşı koruması olmadan, güvencesiz ve sudan ucuz gelire çalıştırılmaktadır. İktidarın 'azami kölelik, asgari sefalet' anlayışını değiştirmek de bizlere nasip olacaktır.

Avrupa 2021 Yılı Asgari Ücret Sıralaması

Kaynak: Eurostat (2021)

Ülkeler	Asgari Ücret (brüt)
Bulgaristan	332 €
Türkiye	420 €
Macaristan	442 €
Romanya	458 €
Letonya	500 €
Hırvatistan	563 €
Çekya	579 €
Estonya	584 €
Polonya	614 €
Slovakya	623 €
Litvanya	642 €
Yunanistan	758 €
Portekiz	776 €
Malta	785 €
Slovenya	1024 €
İspanya	1108 €
Fransa	1555 €
Almanya	1614 €
Belçika	1626 €
Hollanda	1685 €
İrlanda	1724 €
Lüksemburg	2202 €

SAHİBİNDEN SATILIK ÖZEL HASTANE, OKUL

Pandemiden dolayı kriz yaşayan özel hastaneler ve özel okullar, internette satılığa çıktı. Öyle ki bir hastane, verdiği ilanda 3 bin 750 hastası olduğunu da belirtiyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Pandemi öncesi iktidarın teşvikleriyle mantar gibi çoğalan özel okullar ve özel hastaneler bu dönemi olumsuz geçirdi.

Eğitim uzaktan değil de yüz yüze devam ediyormuş gibi davranan okullar ile salgında en çok ihtiyaç duyulan kurum olan hastaneler ise birer birer kapanıyor. Ayrıca bazı özel okullar ve hastaneler hem binalarını hem de kurumlarını devren satmaya başladı.

İstanbul'dan Manisa'ya, Ankara'dan Antep'e ülkenin her yerinde bu durum geçerli. Bütün kademelerde satılan özel okullar için istenen fiyatlar da oldukça değişkenlik gösteriyor. 1 milyon 990 bin TL'ye satılan da var, 18 milyon TL'ye satılan da. Örneğin bir özel okul ilanında şu ifadeler kullanılıyor: "Kurum binası ortaokul ve liseden oluşmaktadır. Toplam kontenjanı 350 öğrencidir. Şu anda kuruma kayıtlı 150 civarında öğrenci bulunmaktadır. 2 bodrum kat+ zemin kat+ 4 kat+ çatı katından oluşmaktadır. Kurumda 18 derslik, laboratuvar, müzik ve görsel sanatlar dersliği, bilişim teknolojileri dersliği, kütüphane, gösteri ve sinema salonu, beden eğitimi ve spor salonu, otopark bulunmaktadır. Kurum koridorları oldukça geniş olup öğrencilere rahat bir teneffüs ortamı sunmaktadır. Kurum yemekhanesi 230 metrekaredir. Kurum binası tamamen okul olarak tasarlandığından dolayı bölümlerin metrekareleri oldukça iyi planlanmıştır."

Hastayla Birlikte

Hastanelerde de okullarla aynı durum geçerli. Dış kliniği de satılıyor, neredeyse tam teşekküllü denebilecek seviyede olan hastaneler de. Hastanelerin ilanlarında içinde hasta olduğu da ifade ediliyor. Örneğin bir klinik ilanında şu ifadeler yer alıyor: "5 yıllık, 3 bin 700 kayıtlı hastası bulunan 3 üniteli panoramikli A tipi poliklinik ruhsatına sahip HC dış kliniği satılıktır. Koşullar yüz yüze görüşülecektir. Tam ya da yüzde 50 hisse şeklinde satış yapılabilir." Bir başka hastane ilanında ise şunlar deniyor: "Hastanemiz 25 yılı aşkın bir süredir faaliyette olan bir hastanedir. 4 bin metrekare kapalı alana sahiptir. 60 yatak kapasitesine sahip bir hastanedir. 20 servis, 20 yenidoğan yoğun bakım ünitesi ve 20 adet erişkin yoğun bakım ünitesine sahiptir."

PANDEMİ DE BİLE FATURASINI ÖDEYEMEYENE YASAL İŞLEM

Faturalarını ödeyemeyen 53 bin elektrik, 123 bin doğalgaz aboneleri hakkında yasal işlem başlatıldı!

CHP'li Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in soru önergesini yanıtlayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, 53 bin elektrik, 123 bin doğalgaz aboneleri hakkında yasal işlem başlatıldığını açıkladı. Yaşanan duruma tepki gösteren Gürer ise "Sosyal devletçilik anlayışı gereği böyle durumlarda hayati öneme sahip elektrik ve doğalgaz kesintisi yapılmamalı ve faturalarını ödeyemedi diye insanlar hakkında yasal takip başlatılmamalıdır" dedi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in soru önergesini yanıtlayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, elektrik ve doğalgaz faturalarını ödeyemediği için haklarında yasal işlem başlatılan abonelerin sayısını açıkladı.

Bakan Dönmez'in verdiği bilgiye göre 2020 yılının ilk 10 ayında 53 bin 840 elektrik aboneleri ve 123 bin 657 doğalgaz abonesinin, faturalarını ödeyemediği için haklarında yasal işlem başlatıldı. Aynı dönemde 2 milyon 530 bin elektrik faturası, 579 bin 642 doğalgaz faturası ödenmediği için bu abonelere geçici olarak kesinti uygulandı.

CHP'li Gürer, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına yönelttiği soru önergesinde, "Ülkemizde elektrik, doğalgaz ve su aboneleri sayısı vardır? 2020 yılının ilk 10 ayında elektrik, doğalgaz ve su aboneliği için yapılan başvuru sayısı kaçtır? -Elektrik, doğalgaz ve su abonelerinden borçlarından dolayı icra dosyası düzenlenen abone sayısı kaçtır? 2020 yılı ilk 10 ayında borcundan dolayı elektriği kesilen abone (mesken, sanayi ve tarım dağılımlı) sayısı kaçtır? 2020 yılının ilk 10 ayında doğalgaz aboneleri olup borcundan dolayı doğalgazı kesilen (mesken ve sanayi dağılımlı) abone sayısı kaçtır? Borcundan dolayı kesinti yapılan su aboneleri sayısı kaçtır?" şeklinde sorular yöneltti.

Önergeyi yanıtlayan Bakan Fatih Dönmez, 2020 yılı Ekim sonu itibarıyla 3.586.566 elektrik aboneliği, 2.779.916 doğal gaz aboneliği başvurusu yapıldığını açıkladı.

Bakan Dönmez, "Türkiye'de 2020 yılı, Eylül sonu itibarıyla üretilen 269.203.049 elektrik faturasından sözleşmesine göre yükümlülüklerini yerine getirmeyen muhtelif elektrik abone gruplarının %0.02'sinde, Eylül sonu itibarıyla üretilen 128.809.427 doğal gaz faturasından, sözleşmesine göre yükümlülüklerini yerine getirmeyen muhtelif doğal gaz abone gruplarının %0.096'sında yasal takip işlemleri başlatılmıştır" dedi.

Pandemi Döneminde Yasal Takip Başlatılmış

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dönmez ayrıca, "Türkiye'de 2020 yılı, Eylül sonu itibarıyla üretilen 269.203.049 elektrik faturasından, sözleşmesine göre yükümlülüklerini yerine getirmeyen muhtelif elektrik abone

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

gruplarının %0,94'ünde,Eylül sonu itibariyle üretilen 128.809.427 doğal gaz faturasından, sözleşmesine göre yükümlülüklerini yerine getirmeyen muhtelif doğal gaz abone gruplarının %0,45'indemevzuatına bağlı kalınarak geçici olarak kesinti uygulanmış olup, mevzuatı kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getiren bütün abonelere tekrar elektrik ve doğal gaz arzı sağlanmıştır" açıklamasında bulundu.

Önerge sahibi CHP Niğde Milletvekili Gürer ise "Sayın Bakanın verdiği bilgilere göre, pandemi sürecinin en sıkıntılı dönemlerini içeren 2020 yılının ilk 10 ayında, 53bin 840 elektrik abonesine ve 123 bin 657 doğalgaz abonesine, borçlarını ödeyemediği için yasal takip başlatılmış. Aynı dönem içinde ayrıca, 2 milyon 530 bin elektrik faturası ve 579 bin 642 doğalgaz faturası ödenemediği için kesinti uygulanmış" dedi.

'Sosyal Devlet Anlayışına Aykırı'

Ömer Fethi Gürer, pandemi nedeniyle uygulanan kısıtlamalar nedeniyle insanların evine ekmek bile götüremez bir duruma geldiği dönemde, elektrik ve doğalgaz faturalarını ödeyemediği için kesinti uygulanması ve hatta haklarında yasal işlem başlatılması üzüntü vericidir. Sosyal devletçilik anlayışı gereği böyle durumlarda hayati öneme sahip elektrik ve doğalgaz kesintisi yapılmamalı ve faturalarını ödeyemedi diye insanlar hakkında yasal takip başlatılmamalıdır" ifadelerini kullandı.

Gürer ayrıca doğal gaz ve elektrik faturalarından en az bir yıl vergi, fon ve farklı kesintilerin alınmaması için kanun teklifi de verdiğini ve yurttaşların büyük ölçüde ödeme gücünü içinde olduklarını belirtti.

MALZEME DEĞİL USULSÜZLÜK OFİSİ

İhalesiz araç kiralayan Devlet Malzeme Ofisi, bununla yetinmedi: Kamu İhale Kanunu'ndaki parasal sınırlamalara takılmamak için çağrı merkezinden 'hizmet alımını' bölümlere ayırarak, açık ihale yapmadan doğrudan temin etti

Olağanüstü koşullarda kullanılması gereken pazarlık yönteminin genel uygulama haline gelmesinin, istisnalarla kamu alımlarının iktidar ile sınırlı sayıdaki şirket ve partiye yakın isimler arasında "al-ver" ilişkisine dönüşmesinin sayısız örneği her gün kamuoyunun gündemine geliyor. Kamu kaynaklarının belli çevrelere transferini sağlamak için Kamu İhale Kanunu'nda yapılan 200'ü aşkın değişikliği yeterli görmeyen iktidar, yasanın arkasından dolanmayı da alışkanlık haline getirdi. Kamu adına alım yapmakla görevli Devlet Malzeme Ofisi (DMO) de bu kervana katıldı.

2018 yılında, vardiyalı çalışılmamasına, kadrosunda 20 şoförü bulunmasına karşın 24 saat üzerinden 23 şoförlü araç kiralamak için 3.1 milyonluk sözleşme imzaladığı ortaya çıkan DMO'nun 2019'da da usulsüz araç kiralama yaptığı açığa çıktı.

"Kamu kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının mal ve hizmet ihtiyaçlarının tedarik ve dağıtımını sağlamak için gerekli faaliyetlerde bulunmak" görevi verilen DMO'da yapılan denetim, Kamu İhale Kanunu'na aykırı alımlar yapıldığını gösterdi.

3,2 Milyar TL'lik Alım

Sayıştay denetçilerinin denetimleri sonucu hazırlanan raporda yer alan bilgilere göre, 2019 yılında DMO, 3,2 milyar TL'lik alım gerçekleştirdi.

2019 yılı ticari mal alımları içindeki en büyük payı yüzde 33 oranı ile nakil araçları alımı oluşturdu. Bunu yüzde 29 ile demirbaş, mefruşat, diğer makine ve teçhizat, yüzde 23 ile büro makine ve aletleri, yüzde 4 ilaç ve tıbbi malzeme, yüzde 4 ile aydınlatma temizlik ve ısıtma malzemeleri, yüzde 3 ile kırtasiye malzemesi, yüzde 2 ile oto aksamı ve yedek parça ve yüzde 2 oranları ile diğer malzemeler izledi.

Bu alımlar içinde yer alan araç kiralama ve çağrı merkezi hizmet alımında mevzuata aykırı yöntemler kullanıldığı belirlendi. DMO'nun yasaya aykırı alımları ile ilgili raporda yer alan tespitler şöyle:

İhalesiz Araç Kiralama

"İdarenin binek araç kiralama hizmet alımlarını istisna kapsamında temin ettiği görüldü. DMO'nun ana faaliyet konusuna giren mallardan kendi ihtiyacı için yapacağı alımlar ile sahip olduğu menkul ve gayrimenkul kıymetlerinin sigortalarının yaptırılması ve personel taşımacılığına ilişkin hizmet alımları istisna kapsamı dışında tutulmuştur. Ancak DMO tarafından kapsama girmeyen binek araç kiralama hizmet alım işi Kamu İhale Kanunu kapsamında ihale yapmak suretiyle gerçekleştirilmemiştir.

Böl, Parçala, Al

Rekabeti ve eşit muameleyi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını sağlamak ve parasal limitlerin altında kalmak amacıyla alımların kısımlara bölünemeyeceği ilkelerine aykırı olarak; 2019 yılı çağrı merkezi hizmetini karşılamak üzere yapılan hizmet alımları süreklilik göstermesine rağmen öngörülen limit tutarının altında kalacak şekilde kısımlara bölünerek yapıldı.

Hizmet alımlarının 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun temel ilkelere uygun olarak gerçekleştirilmesi, açık ihale usulü ile karşılanması gereken ihtiyaçların, kısımlara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle alınmaması gerekmektedir."

MECLİS'E 69 LÜKS ARAÇ

TBMM, 2021 yılı için 69 yeni makam aracı kiralayacak. Sıfır kilometre olması istenilen araçlarda perde, ısıtmalı koltuklar, yedi ileri vites gibi özellikler olacak.

İktidara geldiği 2002 yılından bu yana kamudaki israf harcamaları artıran AKP, ekonomideki kötü gidişat ve salgın hastalık nedeniyle yaşanan ekonomik güçlüklerle karşı hıyrat harcamalarını sürdürüyor.

AKP'nin, "Kamuda kiralık araç saltanatını bitiriyoruz" söylemine karşı bu vaat hiçbir zaman gerçeğe dönüşmedi. Son olarak TBMM Başkanlığı yeni bir araç kiralama ihalesi açtı. İhale şartnamesinde araçlar için çok sayıda lüks özellik talep edildi.

1 Mayıs 2021 ile 31 Aralık 2023 tarihleri arasında kiralanacak araçların sayısı 69 olarak belirlendi. İhale şartnamesine göre, sürücüsüz olarak kiralanacak araçların 29'unda farklı, kalan 40'ında ise farklı özellikler talep edildi. Buna göre, 29 aracın 1960 motor hacmi, yedi vites, otomatik klima, yokuş kalkış desteği, 475 litre bagaj kapasitesi gibi özelliklerin yanı sıra araç içi orijinal halısı ve kauçuk taban paspasları bulunması istendi.

TBMM'ye kiralanacak 40 araç için ise sıfır kilometre, 190 beygir, elektronik fren güç dağıtım sistemi, elektrikli arka cam ve manuel arka yan cam perdeleri, yol bilgisayarı, deri döşeme, 8 inç sürücü ekranı, elektronik patinaj önleme sistemi, elektronik istikrar programı, elektronik motor çekiş kontrolü gibi özellikler talep edildi.

TBMM'ye kiralanacak lüks makam araçları için aranan şartlar, bunlarla sınırlı kalmadı. İhale şartnamesine göre, araçların lastiklerinin her 40 bin kilometrede bir değiştirilmesi istendi. Araçlara uzaktan kumandalı siren anons cihazı bağlanması da zorunlu tutuldu.

KARADENİZ GAZINDA İLK KAZANAN YANDAŞ OLDU

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Ağustos 2020 tarihinde siyasi bir şova dönüştürerek açıkladığı Karadeniz'de bulunan doğalgaz rezerviyle ilgili ilk müjdenin vatandaşın önce iktidara yakın firmalardan Kolin'e verildiği ortaya çıkmıştır. Sakarya Gaz Sahası'nda henüz fizibilite çalışmaları tamamlanmadan iktidarın 2023 tarihinde vatandaşın kullanımına açılacağı vadinin ardından, başta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez olmak üzere AK Parti sözcülerinin doğalgazın taşınmasıyla ilgili açıklamaları da kamuoyuna yansımıştır.

Aralık 2019'da Sözleşme İmzalandı

Karadeniz'den çıkarılacak gazın Filyos Limanı üzerinden dağıtılacağı ve limanın adeta bir kara üssü olacağı yönünde açıklamalar yapılırken; henüz gaz rezerviyle ilgili açıklama yapılmadan yaklaşık 10 ay önce Filyos Limanı'yla ilgili pazarlık usulüyle kapalı bir ihale gerçekleştirilmiştir. 20 Ekim 2019 tarihinde gerçekleştirilen ihalede sözleşme 4 Aralık 2019 tarihinde imzalanmıştır.

İhale Sonucu 15 Ay Sonra Açıklandı

Yasal mevzuata göre pazarlık usulüyle yapılan ihalelerin sözleşme imzalandıktan sonra kamuoyuna açıklanması gerekirken; Filyos Limanı'yla ilgili sözleşme 1 Şubat 2021 tarihine kadar açıklanmamıştır. Başka bir deyişle Filyos Limanı'nın kime ihale edildiği bilgisi sözleşmenin imzalanmasının üzerinden yaklaşık 15 ay geçtikten sonra kamuoyuna duyurulmuştur.

Beşli Çetede Kolin'e Verildi

Açıklanan sonuçlara göre Filyos Limanı Rıhtım ve Geri Saha İnşaatı işi 695 milyon 423 bin 123 TL'ye Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ'ye verilmiştir. AKP iktidarı döneminde kamu ihalelerinde aslan payı alan 5 şirketten biri olan Kolin'e Filyos Limanı ihalesinin verilmesi dikkat çekmiştir. Doğalgazın çıkarılmasının ardından adeta bir

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

kara üssü olacağı belirtilen Filyos Limanı'nı böylece henüz açılmadan çok daha değerli bir hale gelmiş ve ticari olarak kar oranı yüksek olan bir işletmeye sahip olacağı anlaşılmıştır.

Soru İşaretlerine Neden Oldu

Karadeniz'de bulunan doğalgaz rezervinin kamuoyuna açıklanmadan aylar önce, gazın bulunmasıyla daha da değerlendirilecek Filyos Limanı'nın ihalesinin iktidara yakın şirketlerden birine verilmesi akıllarda soru işaretlerine neden olmuştur. Kamuoyuna doğalgaz rezervi bulunduğu yönünde iktidar tarafından açıklama yapılmadan yaklaşık 10 önce ihale süreci başlatılması akıllara "Filyos Limanı'yla ilgili ihale sürecinin doğalgaz rezervi tespit edildikten sonra kamuoyuna açıklanmadan mı gerçekleştirildi?" sorusunu getirmektedir.

KANALIN TEMELİ ATILMADAN EK MALİYETİ GELDİ

CHP, Türkiye'nin Avrupa'yla demiryolu bağlantısını sağlayacak Halkalı-Kapıkule YHT Projesi'nin bir bölümünün Kanal İstanbul güzergahıyla kesiştiği için maliyetin ikiye katlandığını belirledi.

Halkalı-Kapıkule YHT Projesi'nin Kapıkule-Çerkezköy bölümüyle ilgili inşaat çalışmaları 2019 yılından beri sürüyor. Kolin İnşaat'ın ilk bölümünü yaptığı projenin diğer bölümü olan Çerkezköy Halkalı bölümüyle ilgili bütün etüt, proje ve maliyet hesaplamaları da 2019 yılında tamamlandı. CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, proje üzerinde yaptığı çalışmada, söz konusu bölümde yakın zamanda rekor oranda maliyet artışı yapıldığını belirledi.

CHP'li Akın, Türkiye'nin Avrupa'yla demiryolu bağlantısını sağlayacak Halkalı-Kapıkule Yüksek Hızlı Tren (YHT) Projesi'nin Çerkezköy-Halkalı bölümünün maliyetinin Kanal İstanbul yüzünden ikiye katlandığını açıkladı. Projenin 3,1 milyar TL olarak açıklanan maliyetin revize edilerek 7,7 milyar TL'ye çıkarıldığını söyleyen Akın, "Bir rant projesi olan Kanal İstanbul, henüz bir çivi çakılmadan kamuya ek yük getirmeye başladı. Kanalın güzergahıyla kesişen YHT projesinin maliyeti iki kattan fazla arttırıldı" değerlendirmesinde bulundu.

Maliyetin Daha Da Artacağı Belirtiliyor

CHP'li Akın, 2020 yılında TCDD'nin yatırım programında Çerkezköy-Halkalı bölümünün toplam maliyeti 3,1 milyar TL olarak yer alırken Cumhurbaşkanlığı tarafından yayınlanan 2021 Yılı Yatırım Programı'nda ise söz konusu bölümle ilgili maliyet artışı yapıldığını ve projenin sorumluluğunun TCDD'den alınarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na devredildiğini kaydetti.

Buna göre, Kanal İstanbul ile aynı güzergahta yer alan YHT projesinin ilgili bölümünün maliyeti 3,1 milyar TL'den 7,7 milyar TL'ye çıkarıldı. Projenin maliyetinin iki katından fazla artmasının nedeninin Kanal İstanbul ile kesişmesinden kaynaklandığı belirtildi. Toplam 76 kilometre uzunluğundaki proje kapsamında Kanal İstanbul nedeniyle etüt çalışmalarının revize edilerek yaklaşık 10 kilometre uzunluğunda tünelin yapılmasının ve Kanal İstanbul ile uyumlu hale getirilmesi nedeniyle maliyetin artacağı belirtiliyor.

İktidarın Kanal İstanbul İnadını Gözler Önüne Seriyor

Maliyetin ikiye katlanmasının ardından projeye iktidara yakın firmaların yoğun ilgi göstereceğini dile getiren Akın, "Projenin ilk bölümü olan Kapıkule-Çerkezköy bölümü şu anda Kolin İnşaat tarafından yapılıyor. YHT projesinin ikinci bölümünün, henüz nasıl yapılacağı belli olmayan ve tartışmalara neden olan Kanal İstanbul projesine uyumlu hale getirilmesi de iktidarın bu konudaki inadını gözler önüne seriyor" dedi.

Binlerce Dönüm Arazi Yok Olma Tehlikesinde

CHP'li Akın, YHT projesinin ikiye katlanan ek maliyet artışının yanı sıra gıda fiyatlarının yükseldiği bir dönemde binlerce dönüm tarım arazisinin yok olmasına neden olacağına da işaret etti. Akın, Trakya bölgesinde yoğun olarak ayçiçek ekiminin gerçekleştiği tarım arazilerinin yok olmasının artan yağ fiyatının daha da yükselmesine neden olacağına dikkati çekti.

SALGIN ÖZELE YARADI

Salgında kamu hastanelerinin neredeyse tamamı pandemi hastanesi ilan edildi. Yaşlı hastalar, gebeler, kronik hastalığı olanlar, ameliyat olması gerekenler özel sağlık kuruluşlarına yönelmek durumunda kaldı. Açıklamalara bakılırsa aşıda aksamalar yaşanıyor. Ümit ederiz ki aşı süreci, yüze göze bulaştırılan ve dağıtılamayan "5 adet maske" meselesine ve IBAN numarası verilerek istenen PCR test sürecine dönüşmez.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sağlık Hizmetlerinin Finansmanı

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) sağlık hizmetlerini finanse eden esas kurumdur. Kurum, genel sağlık sigortası (GSS) kapsamındaki sigortalılara ve hak sahiplerine sunulan sağlık hizmetlerini kamu-özel ayrımı yapmaksızın tüm sağlık hizmet sunucularından (kamu-özel-üniversite sağlık hizmet sunucuları, eczaneler ve optisyenler) protokol ve sözleşmeler yoluyla satın almakta; GSS fon gelirlerden de sağlık hizmet sunucularına sundukları hizmet karşılığı olarak ödeme yapmaktadır. Sözleşme yapmayan sağlık hizmeti sunucularından alınan sağlık hizmetlerinin bedelleri ise acil sağlık hizmetleri dışında SGK tarafından karşılanmamaktadır.

SGK Sağlık Harcamaları (Milyon TL)

Sağlık Harcama Kalemleri	Harcama Tutarları				
	2015	2016	2017	2018	2019
Tedavi	39.557	45.594	51.260	59.092	69.504
İlaç	18.895	21.374	25.166	30.989	39.628
Reçete Hizmet Bedeli	146	217	313	339	387
Diğer	814	863	948	1.146	1.231
Toplam	59.411	68.048	77.687	91.566	110.749

Kaynak: SGK Yıllık Faaliyet Raporları – Sağlık Harcama Tabloları

Tedavi ve ilaç giderleri, çalışanların (4/a,4/b,4/c) ve işverenlerin ödedikleri GSS primleri, vatandaşların verdiği vergilerden oluşan devlet katkısı ve vatandaşlardan alınan tedavi katılım paylarının oluşturduğu GSS fon gelirlerinden ödenmektedir. **Tedavi ve ilaç harcamaları bakanların/siyasetçilerin cebinde çıkmamaktadır.**

Finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin türlerini, miktarlarını ve kullanım sürelerini, teşhis ve tedavi yöntemlerini, ödeme usul ve esaslarını belirlemeye Sağlık Bakanlığı'nın da görüşünü alarak sadece Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilidir.

COVID-19'da Tanı ve Tedaviye Erişimin Finansmanı ve Artan Cepten Sağlık Harcamaları

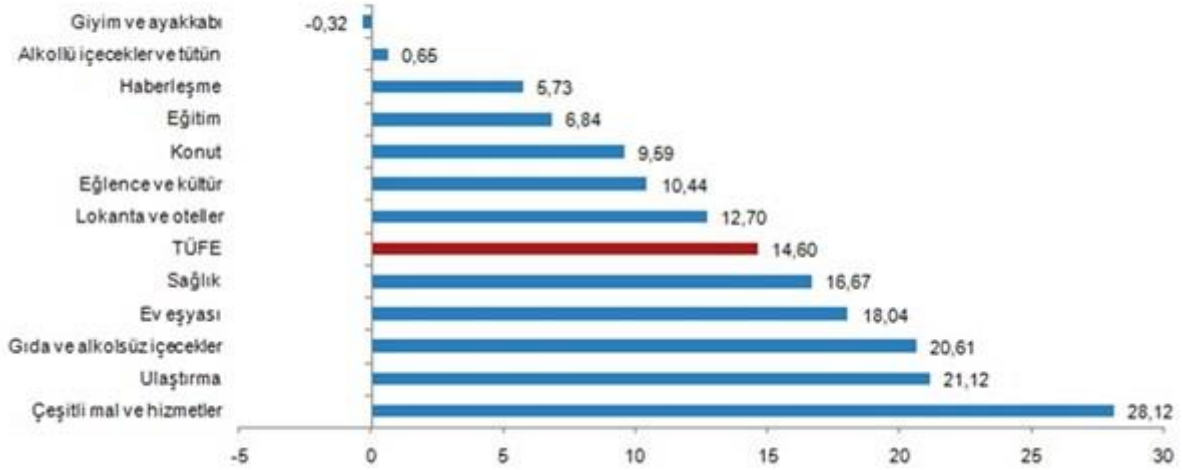
Sağlık Uygulama Tebliğinde (SUT) yapılan değişiklikler ile genel sağlık sigortalı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler için COVID-19 hastalığının tanı ve tedavisi için yapılacak her türlü işlem/girişim/tetkik, tomografi, PCR ve antijen-antikor test ücretleri Kurum'la sözleşmeli tüm kamu sağlık tesisleri ile özel sağlık kuruluşlarında SGK tarafından karşılanır hale gelmiştir.

Bu mevzuat değişikliklerine rağmen pandemi döneminde vatandaşların cepten sağlık harcamalarının artışının iki önemli nedeni vardır: İlki salgınla birlikte kamu hastanelerinin neredeyse tamamının pandemi hastanesi ilan edilmesiyle ilgilidir. Bu ilan sonrası bu kurumlarda zorunlu olmayan (elektif) başvurular, girişimler ertelenmiştir. Ancak özellikle riskli gruplara yönelik sağlık hizmetlerine erişimde bir planlama da yapılmamıştır. Bu durumda yaşlı hastalar, gebeler, hematoloji-onkoloji hastaları, kronik hastalığı (kalp, şeker, hipertansiyon, böbrek, KOAH vb.) olanlar ve ameliyat olması gerekenler özel sağlık kuruluşlarına yönelmek durumunda kalmışlardır. Bu durumu fırsat olarak gören birçok özel hastane ve sağlık kuruluşu kayıt dışı olarak her türlü tıbbi işlem için SUT bedellerinin %200 ve ötesinde ücret talep etmişlerdir. Ayrıca pandemiyle birlikte dış hekimleri fiyasyon ekiplerinde görevlendirilince kamu ağız ve diş sağlığı hizmetleri aksamış, ağız ve diş sağlığı sorunu yaşayan vatandaşlar da zorunlu olarak özel diş hekimliği merkezlerine başvurmuştur. Bu durum da cepten sağlık harcamalarını artmasına katkı sağlamıştır.

Cepten harcamaları arttıran diğer bir neden ise COVID-19'a yönelik olarak tanı testleri ve hastane tedavi giderlerine maske, yüz siperliği, hijyen malzemesi, ateş ölçer gibi kişisel koruyucu malzemelerin ücretlerinin eklenmesidir. 4 Ocak 2021 tarihinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan Aralık 2020 Tüketici Fiyat Endeksi'nde de görüleceği üzere hane halkı harcamalarındaki en önemli artışlardan biri % 16,67 oranıyla sağlık alanında gerçekleşmiştir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TÜİK Tüketici Fiyat İndeksi (Aralık 2020)

Vatandaştan gelen tepkiyi azaltmak ve algıyı yönetmek için önceki dönem Hazine ve Maliye Bakanı "Vatandaşlarına ücretsiz sağlık/ücretsiz tedavi imkânı sunan nadir ülkelerden biriyiz!" tweetini atmış olsa da, Sağlık Bakanı "COVID-19 tanı ve tedavi sürecinde kamu ya da özel hiçbir sağlık kuruluşunun ücret talep edemeyeceğini" sık sık ifade etse de yukarıda aktarıldığı gibi gerçekler farklı yaşanmıştır.

Pandemi Sürecinde Yapılan SUT Değişiklikleri

Özel ve kamu sağlık kuruluşlarında COVID-19 olası/kesin tanılı hastaların yoğun bakım sürecinden önce ve sonra serviste yatış sürecinde yapılacak hertürlü işlem/girişim/tetkik/tahlil için ilave ücret ve pandemi tedavisine yönelik ilaçlar için salgın başlangıcında yapılmayan SUT düzenlemeleri ancak 4 ve 9 Nisan ile 9 Mayıs 2020 tarihlerinde Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından gerçekleştirildi.

Söz konusu tarihlere yapılan SUT değişiklikleri ile; COVID-19 tedavisinde kullanılan ilaçların yoğun bakım paket fiyatından ayrı olarak faturalandırılması, servis ve yoğun bakımlarda yatan hastalarda mevcut SUT fiyatına ilaveten "pandemi bakım hizmeti" adıyla yeni bir hizmet tanımlanması suretiyle ek bir ücret ödenmesi, immün plazma tedarik ve uygulama işleminin ödeme kapsamına alınması, pandemi olgularına yönelik tanı ve tedavilerin acil hal kapsamına alınarak tanı - tedavilerinden ilave ücret alınmaması, Sağlık Bakanlığı tarafından pandemi süresince hastanelerce temin edileceği bildirilen pandemi tedavisine yönelik ilaçların ve hastalığın tanı ve tedavisinde kullanılan PCR ve antikor testlerinin ödeme kapsamına alınması sağlanmış oldu.

Kişisel Koruyucu Donanım Sağlanması: "AKP'nin Maske İle İmtihanı"

Maske başta olmak üzere kişisel koruyucu donanımın pandemi ile mücadelede öneminin anlaşılması üzerine maske temini önemli bir hal aldı. Maske macerası 4 Nisan 2020 tarihinde Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın "Devlet, halkın ulaşabilir olduğu noktalarda maske satacak" açıklaması ile başladı. Ancak gelen eleştiriler üzerine iki gün sonra, 6 Nisan'da, AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Kesinlikle para ile maske satışı yasaktır. Salgın bitene kadar vatandaşlarımızın tamamına yetecek maske stokumuz ve üretim planlamalarımız vardır. Ücretsiz şekilde maske ulaştırmaya kararlıyız" diyerek maske konusundaki net ve kararlı devlet tutumunu en yetkili ağız olarak bildirdi. İlerleyen günlerde vaat edilen ücretsiz maske sağlanmasına ilişkin sorunlar çözülemedi, tedarikte ve dağıtımda yaşanan organizasyonsuzluk devam etti. Vatandaşlar SMS ile eczane arasında mekik dokumak zorunda kaldı. Maskeler ise PTT, e-Devlet, UŞAŞ, SMS, Eczane, Hayat Eve Sığar, Devlet Malzeme Ofisi arasında dolaştırıldı ama bir türlü vatandaşlara ulaştırılmadı. Sorunu çözmek amacıyla 13 Nisan 2020'de 2399 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile, "Sağlık Bakanlığınca temin edilerek dağıtımı yapılacak olan korunmaya yönelik kullanımı tavsiye edilen her türlü kişisel koruyucu ekipman ücretsiz verilecektir" hükmü getirildi. Ama sorun yine çözülemedi. Nihayetinde 5 Mayıs'ta, "maske ücretsiz dağıtılacak" demecinden 29 gün sonra, Cumhurbaşkanı Erdoğan Ulus'a sesleniş konuşmasında, "Bugüne kadar piyasada satışına izin vermediğimiz cerrahi maske ve bez maske satışına halkımızın kolayca ulaşabileceği yerlerde izin vermeyi planlıyoruz. Bir üst fiyat belirleyeceğiz." diyerek maske satışına izin veren açıklamayı yaptı. "ABD ve İngiltere'ye ücretsiz maske desteği yapıyoruz" diye propaganda yapılırken, siyasi iktidar kendi yurttaşına yaklaşık iki ay içerisinde 6 kez yöntem değiştirerek nihayetinde maske satmayı becerebilen bir başarı destanı yazdı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

COVID-19, Yoğun Bakım ve Özel Hastaneler

Türkiye’de yoğun bakım yatak sayılarında özel sektör ağırlıklı yer kaplamaktadır. Sağlık Bakanlığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2019 Haber Bülteni’ne göre toplam yoğun bakım yatak sayısı 39.955 olup bunun %43,5’u Sağlık Bakanlığı, %41’i özel hastaneler ve %15,5’i üniversite hastanelerinde yer almaktadır. Bununla birlikte COVID-19 pandemisinde esas olarak erişkin yoğun bakım yataklarına ihtiyaç olup erişkin yoğun bakım yatağı toplam sayısı ise 25.364’tür. Erişkin yoğun bakım yatağının da %35,7’si de özel hastanelerdedir. Kamu dışı bu yoğunlaşmanın dışında yoğun bakım servislerinde nitelikli ve yeterli sayıda sağlık insan gücü istihdamının olmaması da bir handikaptır.

Tablo 8. Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayıları, 2019

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Erişkin	12.136	4.168	9.060	25.364
Çocuk	1.043	588	147	1.778
Yenidoğan	4.210	1.443	7.160	12.813
Toplam	17.389	6.199	16.367	39.955

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Öte yandan pandemi süresince özel hastaneler, yoğun bakım hizmetinin ertelenmezliği ilkesinden de yararlanarak ağırlıkla ücret ödeyebilecek COVID-19 hastalarına yoğun bakım hizmeti sunmayı tercih etmişlerdir.

Oysa yapılması gereken şuydu; COVID-19 hastalarının yoğun bakımından kaçınan, yasal olmamasına rağmen ilave ücret alan ve böylece salgını fırsata çevirmeye çalışan özel hastanelere Sağlık Bakanlığı tarafından el konulması ve hastalara kamu eliyle hizmet verilmesinin sağlanmasıydı.

PCR Testi İçin Vatandaşa IBAN Numarası Verildi.

Pandemi sürecinde Almanya başta olmak üzere Avrupa Birliği ülkeleri, Türkiye’den gelenlerden 48-72 saat öncesine ait COVID-19 PCR testi istemesi üzerine normalde ücretsiz olan bu test için Sağlık Bakanlığı Haziran ayında yurttaşlara IBAN (TR70 0001 2009 4520 0005 0000 41) numarası verdi ve test başına 110 TL yatırmalarını istedi. Daha sonra Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu tarafından Ağustos ayında yayımlanan duyuruyla COVID-19 PCR test bedeli 220 TL olarak “güncellendi”. Ayrıca bu rakamın üzerine COVID-19 (SARS-CoV-2) izolasyonu işlem bedeli de 30 TL eklenerek fiyat 250 TL’ye çıkarıldı.

Böylelikle “Yurtdışına çıkışta ve kişilerin talepleri üzerine yapılacak olan COVID-19 RT PCR testleri” başlığı altında, kelime oyunu yapılarak, test için kamu sağlık kurumlarında vatandaşlardan 250 TL test ücreti tahsil edilmeye başlandı. Özel sağlık kurumlarında ise açılan bu yoldan gidilerek PCR test ücreti olarak ne tutturulursa alındı. Oysa, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler için istenen COVID-19 testlerinin ücreti tüm kamu sağlık tesisleri ve özel sağlık kuruluşlarına zaten SGK tarafından ödenmekteydi. Dolayısıyla Sağlık Bakanlığının GSS kapsamında olan kişilerden IBAN numarası üzerinden test ücreti talep etmesi en hafif deyimıyla aynı işlem için “mükerrer”di.

Öte yandan kamuoyunda günlerce COVID-19 test ücreti tartışması sürdü. Ancak tartışma, yanlış bir biçimde, ilgili mevzuat hükümleri yok sayılarak, PCR testinin zaten ücretli olduğu ve bunun tavanı olan 250 TL’yi geçmemesi gerektiği algısı üzerinden yürütüldü. Kamuoyu maalesef bu tür tartışmalarla oyalanarak sorunun özü gözden kaçırıldı. Oysa mevcut mevzuata göre COVID-19 test ücreti, ancak ülkemizde geçerli herhangi bir sosyal güvencesi veya sağlık hizmetlerinden yararlanmada muafiyet kararı bulunmayan yabancı uyruklu kişilerden ve GSS kapsamında olduğu halde sağlık hizmet bedelini kendisinin ödeyeceğini beyan eden kişilerden alınabilirdi. Kamu veya özel hiçbir hastane ya da sağlık kuruluşu, COVID-19 testleri için; 9.4.2020 ve 9.5.2020 tarihli Sağlık Uygulama Tebliği’nde değişiklik yapılmasına dair tebliğ hükümlerine göre genel sağlık sigortalısı ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerden ve 13.04.2020 tarihli ve 2399 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile hiçbir vatandaştan pandemi süresince yasal olarak ücret alamazdı, almamalıydı ama aldı!

PCR Test Borsası

Özel Hastaneler ve Sağlık Kuruluşları Derneği (OHSAD) internet sayfasında, 26 Ağustos 2020 tarihinde, “PCR Testi Veri Girişleri Hakkında Önemli Duyuru” başlığıyla şu yazıyı yayımladı:

“Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen yazıda, COVID-19 PCR testi çalışan özel sağlık kurumlarının gerek test ücreti için belirlenen fiyatın üzerinde ücret alındığı, gerekse 8 Ağustos 2020

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

tarihinden bugüne kadar bazı sağlık kuruluşlarımızın çalıştıkları test sonuçlarını sisteme kaydetmedikleri tespit edilmiş olup, bu durum test sonucu pozitif çıkan vatandaşlarımızın tedavileri ve temaslı oldukları kişilerin fiyasyon çalışmalarında aksaklıklar yaşanmasına neden olmaktadır.”

Anlaşılan AKP iktidarının koruyucu sağlık hizmetlerini ve kamusal sağlık sistemini çökertme pahasına koruyup kolladığı ve özenle büyüttüğü özel sağlık sektörü, PCR testi için hem “yasal” ve “gayri-yasal” ücret almakta, test sonuçları pozitif çıkan vakaları ise sisteme girmeyerek salgının yayılmasına neden olmaktadır.

Özel Sağlık Kuruluşları :“Zarar Ediyoruz” Yaygarası

Türkiye’de sağlık hizmet alanının yaklaşık %70’i kamu, %30’u da özel sektörden oluşmaktadır. Özel sağlık sektöründe özellikle büyük hastane zincirlerinde önemli bir gelir kaynağı “sağlık turizmi”dir. Pandemi nedeniyle yurtdışından gelen yabancı hasta sayısının düşmesiyle bu başlıktaki gelirleri azalmıştır. Bu durumda özel hastaneler de “harcama kalemleri” arasında yer alan personel giderlerini öncelikle azaltmayı tercih etmişler ve pandemi döneminde hastalara hizmet sunan sağlık çalışanlarını gözden çıkarmışlardır.

Sağlık turizminde geliri azalan özel sağlık sektörü, kamu hastanelerine gidemeyen elektif vakalara, COVID-19 tedavi süreçlerine, yoğun bakım ve test ücretlerine yoğunlaşarak düşen gelirlerini yeniden sağlamaya yönelmişlerdir. Zaten salgınla birlikte kamu hastanelerinin neredeyse tamamı pandemi hastanesi ilan edilmiş olup, zorunlu ve acil olmadığı düşünülen “elektif” vakalara ilişkin hemen tüm işlemler ertelenmiştir. Bu durumda yaşlı hastalar, gebeler, hematoloji-onkoloji hastaları, kronik hastalığı (kalp, şeker, hipertansiyon, böbrek, KOAH vb.) olanlar ve ameliyat olması gerekenler özel sağlık kuruluşlarına yönelmek durumunda kalmıştır.

Pandemi döneminde OHSAD Başkanı’nın “sürekli zarar ederek hasta bakamayız, COVID-19 hastası kabul etmeyeceğiz” açıklaması, “COVID-19 hastalarına devlet ve üniversite hastaneleri baksın, elektif vaka ve işlemlere özel hastaneler baksın, hastalardan %200 ve ötesi ilave ücret alınsın” şeklinde bir ‘iş bölümünün’ SGK ile özel sağlık kuruluşları arasında örtük biçimde yapıldığını akla getirmiştir.

Öte yandan kamu / özel sağlık kurumlar, müracaat sayısı ve müracaat başına birim maliyeti açısından ele alındığında, özel sağlık kurumlarının azalan gelirlerini yeniden sağlamanın yolunu bulduğu görülmektedir.

Tablo: Sağlık Hizmet Sunucusu Türüne Göre Analiz Bilgileri			
2019 – 2020 (İlk 9 ay) Değişim Oranı			
Sağlık Hizmet Sunucusu	Müracaat Sayısı	Fatura Tutarı (KDV Hariç)	Müracaat Başına Ortalama Maliyet
Devlet 2. Basamak Sağlık Tesisleri	-38,41 %	-21,36 %	27,68 %
Devlet 3. Basamak Sağlık Tesisleri	-31,75 %	-1,56 %	44,22 %
Özel 2. Basamak Sağlık Tesisleri	-16,31 %	14,79 %	37,16 %
Üniversite Sağlık Tesisleri	-29,52 %	2,01 %	44,73 %

Kaynak: SGK Aylık İstatistik Bültenleri. Sağlık İstatistikleri 2020 Eylül

SGK Aylık İstatistik Bültenleri 2020 Eylül Sağlık İstatistikleri verilerine göre hasta müracaat sayılarının tüm sağlık kurumlarında azaldığı görülmektedir. Öte yandan fatura tutarı bakımından eksiye düşen kurumların iddia edildiği gibi özel hastaneler değil devlet hastaneleri olduğu aşıkardır. Aksine özel sağlık kurumlarının fatura tutarları azalan hasta sayısı ile paralel olmayacak biçimde bu dönemde arttığı görülmektedir. Bu artışa etki eden en önemli faktörler, kamu hastanelerinin neredeyse tamamının pandemi hastanesi ilan edilmesi ve elektif vakaları ertelenmesi ile hastaların özele yönelmesi ve elektif cerrahi işlemlerin daha çok özel kuruluşlarda yapılmasıdır. Öte yandan veriler, müracaat başına ortalama maliyetin; devlete ait ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurumunda sırasıyla 66,1 ve 154,9 TL olurken, ikinci basamak özel sağlık kurumlarında 172,9 TL olduğuna işaret etmektedir. Zor, komplike ve sorunlu hastalara ağırlıklı hizmet sunan üniversitelerde ise bu miktar 342 TL’dir.

COVID-19 ve SGK Sağlık Harcamaları

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın bütçe görüşmelerinde Bakan, 2020 yılında COVID-19 sebebiyle sağlık harcamalarının arttığını, SGK sağlık harcamasının 2020 yılı sonunda 136,9 milyar TL olarak gerçekleşeceğini tahmin ettiklerini, salgından olumsuz etkilenen 43 devlet üniversitesi tıp fakültesi sağlık araştırma ve uygulama merkezine hizmetlerin sürdürülebilirliğini teminen 1,7 milyar TL ek bütçe desteği

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

sağlandığını ifade etmiştir. Ancak SGK aylık mali istatistikleri sağlık harcamalarına göre salgında GSS kapsamında artış afaki olmayıp aylık yaklaşık 0,5 milyar TL olarak seyretmiştir. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, 17 Aralık 2020 tarihinde OHSAD tarafından düzenlenen “11. Sağlıkta Ortak Çözüm Toplantıları”na video mesaj ile katılarak “**COVID-19 test, tedavi ve bakım hizmetleri için GSS kapsamında tüm bu ödemelerin 4,4 milyar liraya ulaştığını**” açıklamıştır.

Aşı ve Aşılama Politikası

Son olarak ikinci yılın gündemini ve salgının seyrini etkileyecek olan aşı-aşılama sosyal güvenlik ilişkisi açısından vurgulamakta yarar var.

Salgın’da aşı politikası açık ve şeffaf olarak yürütülmelidir. Bu politika nitelikli, ücretsiz aşı ve aşılama ile tamamlanmalıdır. Koronavirüs salgını insan hayatını ve toplumsal yaşantıyı ciddi şekilde tehdit etmeye devam etmektedir. Bulaşmayı engellemek için getirilen standart önlemler (maske-mesafe-temizlik-havalandırma) ve kısıtlama tedbirleri ne yazık ki COVID-19 salgınının kontrol altına alınabilmesi için yeterli olamamaktadır. Salgının kontrol altına alınabilmesi için etkili aşıya olan ihtiyaç giderek daha da artmaktadır.

Ülkemizde kullanılan aşuların tümü yurtdışında üretilmektedir. Sağlık Bakanlığı’nın takviminde yer alan aşular kullanıma ücretsiz sunulmaktadır. Ücretler vatandaşlardan alınan vergilerden oluşan genel bütçeden karşılanmaktadır. Genel sağlık sigortası fonundan aşı ücreti için ödeme yapılmamaktadır.

Aşı tedarik konusunda Sağlık Bakanı ve AKP Genel Başkanın açıklamalarına bakılırsa aksamalar olmakta, bu durum da aşı tereddütüne yol açmaktadır. **Ümit ederiz ki aşı süreci, yüze göze bulaştırılan ve dağıtılamayan “5 adet maske” meselesine ve IBAN numarası verilerek istenen PCR test sürecine dönüşmez.**

Bugün öncelikle yapılması gereken şudur; kamusal bir sağlık sisteminin gerekliliğini akıldan çıkarmadan işçilerin, işsizlerin, yoksulların yaşamlarını ve sağlıklarının olumsuz etkilenmesini engelleyecek desteklerin ivedi olarak sağlanmasıdır. Türkiye’nin kaynakları bu destekler için yeterlidir. Nitelikli, kamusal kaynaklı sağlık hizmet sunumuna her zamankinden daha fazla gereksinim duyulan bu olağan dışı dönemde hastaları mağdur edecek uygulamalardan hızla vazgeçilmelidir.

Sağlık Haktır Diyoruz!

Sağlığı hak değil, gereksinim diye tanımlayarak, işi kişilerin sorumluluğuna havale eden, dolayısıyla satın alınması gereken bir hizmet olduğunu ifade eden anlayışa karşı çıkıyoruz. Sağlık, herkesin parası kadar sahip olabileceği bir hizmet değildir!

İTHALATTA KİM KAZANIYOR? ÇİFTÇİLER Mİ, ŞİRKETLER Mİ?

“Türkiye’de çiftçiden esirgenen destekler ithalat yoluyla başka ülke çiftçilerine aktarılıyor” söylemi sık sık dile getiriliyor. Bu argüman bir gerçeği mi yansıtıyor, yoksa maksadını aşan milliyetçi savrulma mı? Çiftçi temsilcileri, iktisatçı ve akademisyenlere sorduk.

Dr. Necdet Oral

1970’li yıllara kadar tarım ürünleri ithalatçısı olan metropol ülkeler, geliştirdikleri yeni teknolojilerin yanı sıra her türlü destekleme aracını da kullanarak, üretimlerini artırdılar. Önce kendilerine yeterli hale geldiler, sonra da üretim fazlaları oluşmaya başladı. Oluşan gıda stokları için yeni pazarlar gerektiğinden 1980’li yıllarda borç krizine giren azgelişmiş ülkelerin tarımsal kaynaklarını çökertmek ve pazarlarını ele geçirmek için yapısal uyum programları dayattılar. IMF ve Dünya Bankası patentli bu programları uygulayan ülkeler, kendilerini besleyemez hale gelerek net gıda ithalatçısı oldular.

1995 yılında DTÖ Tarım Anlaşması ile tarım politikaları tamamen değişerek tarımda şirketlerin hegemonyası kuruldu. Dünyada tarım plantasyonlar, sözleşmeli üretim, girdiler, gıda üretimi ve dağıtımı gibi mekanizmalarla çokuluslu şirketler tarafından kontrol edilmeye başlandı. Bu süreçte 5 şirket (Bayer, Corteva, ChemChina, BASF, Vilmorin) küresel tohum piyasasının yüzde 56’sını, 6 şirket (ChemChina, Bayer, BASF, Corteva, FMC, UPL) tarım ilaçları piyasasının yüzde 78’ine kontrol eder hale geldi. Öte yandan 4 şirket (ADM, Bunge, Cargill, Louis Dreyfus) dünya hububat piyasasının yüzde 75-90’ını elinde tutmaktadır.

Günümüzde dünyanın hiçbir yerinde çokuluslu şirketlerin girdi ve teknolojilerini kullanmayan ve onlara doğrudan ya da dolaylı olarak ürün satmayan hiçbir tarım işletmesi yoktur. Uygulanan tarım politikaları küçük ve orta ölçekli işletmeleri tasfiye etmekte, gıda üretimi şirketlerin kontrolüne geçmektedir. Örneğin Türkiye’nin buğday ithalatının üçte ikisini gerçekleştirdiği Rusya’da 61 şirket 14.2 milyon hektar tarım arazisinin sahibidir.

Öte yandan uluslararası sermaye ve onun yerli taşeronları yüksek değerli ürünlerde kâr oranlarını yükseltmek için yeni bir emek sömürü biçimi olan sözleşmeli tarımı tercih etmektedirler.

1980’li yıllara kadar büyük ölçüde kendini besleyebilen bir ülke olan Türkiye’de, 24 Ocak kararlarının ardından uygulanan neoliberal politikalarla tarımı çökertme sürecinin temelleri atıldı. O yıllarda başlatılan “üreticiyi ithalatta terbiye etme” politikası, günümüzde çok daha vahşi biçimde uygulanmakta; arz eksikliği nedeniyle fiyatı artan her ürünün fiyatını ithalatta düşürme kolaylığına başvurulmaktadır.

Çiftçinin en başta gelen sorunu yüksek girdi maliyetleridir. Türkiye tarımsal üretimin en önemli girdileri olan tohum, gübre, tarım ilacı ve mazot bakımından ithalata (çokuluslu şirketlere) bağımlıdır.

İthalatın dev boyutlara ulaşmasına paralel olarak tarım yazarları, politikacılar ve sivil toplum örgütleri “Türkiye’de çiftçiden esirgenen destekler ithalat yoluyla başka ülke çiftçilerine aktarılıyor” söylemini sık sık dile getirmeye başladılar. Bu argüman bir gerçeği mi yansıtıyor, yoksa maksadını aşan milliyetçi savrulma mı? Bu konuda görüştüğümüz çiftçi temsilcileri, iktisatçı ve akademisyenlerin görüşlerini sunuyoruz.

Yerli Üretici Desteksiz ve Korumasız Bırakılıyor

İktisatçı-Yazar Mustafa Sönmez: Tarım ürünleri ithalatı ile yabancı üreticinin desteklendiği argümanı, maksadını aşan milliyetçi savrulmalara yol açmaktadır. Yerli üreticinin desteksiz ve korumasız bırakıldığı biliniyor. Arz eksikliği fiyatları yukarı ittikçe, iktidarın yapabildiği ithalata başvurarak arz eksikliğini gidermektir. Elbette bu yolla ithal ettiği ülkenin ürününe pazar bulmasına katkı yapılmış oluyor, ama bunu, yabancı üreticinin desteklenmesi olarak okumak, hem ideolojik hem de gerçeğin ifadesi açısından sorunludur. Öncelikle, ithal ürünün küçük, hatta emeğiyle geçinen üretici tarafından mı üretiliyor, bilmiyoruz. Pekâlâ ithalat, tarım işçilerinin çalıştırdığı büyük kapitalist çiftliklerden yapılıyor olabilir ki günümüz tarımında bu, hakim bir özelliktir. O zaman ürünü ithal edilen özne, “küçük üretici” değil, “kapitalist çiftçi”dir. Söylenmek istenen buysa ifadeyi böyle kullanmak gerekir. Anadolu üreticisi yerine yabancı tarım kapitalistlerinden ürün alıyorsunuz, onları desteklemiş olursunuz, söylenmesi gereken budur. İthal edilen yabancı küçük üreticinin ürününe bile, eleştiri “yabancı üretici” destekleniyor şeklinde yapmamalıdır. Söylenmesi gereken, “yerli kaynaklarımızı, toprağımızı suyumuzu, işgücümüzü kullanmak varken, bunları atıl tutarak niçin ithalat yapıyorsunuz, niçin ithalatı ikame edecek politikalara yönelmiyor, küçük üreticiye destek sağlamıyorsunuz” olmalıdır. Ters söylem, yerli işçiyi yabancı işçiye, yerli küçük tarımcıyı yabancı küçük tarımcıya hasım yapmak, arada asıl hakim sınıfı göz ardı etmeyi getirir. Yerli üreticiye destek istemenin dili, söylemi dolambaçsız, doğrudan olmalıdır.

Tarım Şirketleşiyor, Çiftçilik Tasfiye Ediliyor

ÇİFTÇİ-SEN Genel Başkanı Ali Bülent Erdem: Türkiye giderek daha fazla tarım ürünü ithal eden bir ülke haline getirildi. İthalatta gümrük vergileri sık sık düşürülüyor. Hasat dönemlerinde bile yapılan ithalatta ürün fiyatları baskılanarak çiftçinin elinden daha ucuza alınmakta. Bu duruma muhalefet ederken “kendi çiftçilerimizi desteklemek yerine, başka ülkelerin çiftçilerini destekliyoruz” gibi gerçeği yansıtmayan ifadeler daha sıkça kullanılır oldu. Yakın zamanlara kadar kendine özgü ürün çeşitliliği ile önemli bir tarım ülkesi olan Türkiye’nin nasıl ve neden ithalata bağımlı hale getirildiğini, Dünya tarımının nereye gittiğini gör(e)memenin ifadesidir bu.

Dünyada tarım şirketleşmekte, çiftçiler tarımdan koparılmakta, çiftçilik tasfiye edilmektedir. Ülkemizde izlediğimiz bu tablo ABD’de de, AB’de de aynıdır. İthal edilen her ürüne yakından baktığımızda karşımıza küresel dev tarım ve gıda şirketleri çıkmaktadır. Ülke tarımı şirketleşirken büyüyen şirketlerin ortaklarına baktığımızda aynı küresel tarım ve gıda şirketleriyle karşılaşırız. Yani, biz kendi çiftçilerimizi desteklemediğimiz gibi başka ülkelerin çiftçilerini de desteklemiyoruz. Hem üretimle, hem de dış ticaretle daha büyük oranda küresel tarım ve gıda şirketlerinin kontrolüne giriyoruz.

Kazanan Kapitalist Tekeller Oluyor

TÜMKÖYSEN Örgütlenme Uzmanı Sedat Başkavak: İlk bakışta üretimin artırılması ve ithalata ihtiyaç duyulmaması için üretici köylüye destek verilmiyor ve ithalata mecbur kalınıyorsa, ülke köylüsünün alamadığı destek ithalat yoluyla başka ülkelerden alınan ürünleri üreten köylülere gidiyor şeklinde kestirme bir görüş dile getiriliyorsa da gerçek bu değildir.

Bir yanda on binlerce dekar arazide pek çok tarım ürünü üreten işleyen şirketlerin bununla da yetinmeyip dünya genelinde sözleşmeli üreticilik ile milyonlarca çiftçiyi (kendi tarlasında) işçi haline getirildiği bir süreçten geçiyoruz. Diğer yanda ise ürettiği ürün üzerinde hiçbir söz hakkı olmayan ve serbest piyasada emeği sömürülen küçük üretici köylüleri görüyoruz. Hal böyle olunca dünyanın neresinde olursa olsun üretici köylülerin ürettiği üründen yüzünün gülme şansı kalmamaktadır...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Örneğin Karadeniz'deki fındığın fiyatını üreticiler değil, ihracatçılar belirlemekte; fiyatlar en çok maliyetin birkaç lira üzerinde olmaktadır. Bu durumda emeği sömürülen fındık üreticisi ürününü yok pahasına satarken, ihracatçılar ve çikolata şirketleri kârlarına kâr katmaktadır. Bu durum domatesi Rusya'ya satılan Akdenizli çiftçiler için de, buğdayı Rusya'dan Türkiye'ye satılan çiftçiler için de geçerlidir. O nedenle hangi ürün ithal edilirse edilsin kazanan kapitalist tekeller ve onların yerli işbirlikçileri olurken, kaybeden üretici köylü/çiftçi olmaktadır. Çiftçiye verilmeyen destekler ithalat yoluyla başka ülkelerin çiftçilerine değil, ithalatı yapan şirketlere gitmektedir.

Temel Gıda Üretimi Devletleştirilmeli

Doç. Dr. Nevzat Evrim Önal: "Tarım ürünü ithalatı yapmak, kendi çiftçimize vermediğimiz parayı başka ülkelerin çiftçisine vermektir" görüşüne katılmıyorum. Örneğin buğday ithalatının Rus çiftçisine destek anlamına gelebilmesi için, söz konusu ülke çiftçisinin gelirini oransal olarak yükseltmesi gerekir. Dünya çapında buğday fiyatları hızla yükseliyor, ancak bunun nedeni kuraklık kaynaklı üretim daralmasıdır. Fiyatlar yükselirken tekellerin değil de çiftçinin kazancının yükseliyor olması kapitalist piyasanın işleyişine aykırıdır. Rusya, iç piyasada buğday fiyatları yükselmesini diye ihracat kısıtlamaları getiriyor ve Rus çiftçileri bu durumdan mutsuz.

AKP temel gıda fiyatlarının yükselmesini frenlemeye çalışıyor, çünkü bunun üzerinden oy kaybediyor ve bu başlıkta toplumsal gerilimin yükselmesi riski görüyor. Ama bu ortamda "ithalat yapmayın, yerli çiftçi kazansın" argümanı politik açıdan yanlıştır. Yerli çiftçinin kazanması gıda fiyatlarının yükselmesi pahasına talep edilemez. Çiftçinin buğday üretiminden kaçışı yalnızca kötü politikaların değil, piyasanın işleyişinin doğal bir sonucudur. Eğer ithalat yapılması istenmiyorsa, doğrusu temel gıda üretiminin devletleştirilmesidir. Bugün gelinen noktada dünya çapında temel ihtiyaçların piyasa mekanizmalarıyla karşılanması büyük tehlikeler yaratmaktadır.

İthalat Büyük Şirketlere Yarıyor

Prof. Dr. Tayfun Özkaya: Bu ülkelerden yapılan ithalat o ülkelerin çiftçisine destek olmamakta, büyük gıda şirketlerine yaramaktadır. Bu ülkelerdeki destekleme Türkiye'dekine benziyor, ama daha yüksektir. Yani çiftçi eline geçen fiyatları etkilemeyecek şekilde yapılmaktadır. Şirketler çoğu üründe (mısır, soya, buğday vb. sermaye, makine yoğun ürünlerde) ABD ve AB ülke çiftçilerinden çoğu zaman maliyetin altında satın alıp, ihraç etmektedirler. Devlet destekleri çiftçileri zorlukla kâra geçirebilmektedir. Ayrıca büyük çiftçiler ve tarım yapan şirketler devlet desteklerinden daha çok yararlanmaktadırlar. Kısacası Türkiye'nin ithalatta gümrük vergilerini düşürerek yapılan ithalattan o ülkelerin çiftçileri değil, tarımsal ürün alan, isleyen, satan şirketler yararlanmaktadırlar.

Şirket Kime, Nasıl Ürettiriyor, Bakılmalı

Prof. Dr. Bahadır Aydın: Siyaseten (politikacılar açısından) diğer ülke çiftçisinin desteklendiği söylenebilir ama o ülkede üreticilerin kim olduğunu hangi yöntemlerle ürettiğini ortaya koymadan analiz çok doğru değildir. Sözleşmeli üretim yapılan ülkelerde asıl şirketin niteliği anlamında söylüyorum. Şirket kime ürettiriyor ve nasıl ürettiriyor bakmak gerekir. Evet çiftçiye ürettiriyor, kendi yerli ortakları üzerinden, sözleşmeli üretim ile. Bu üretim modelinde yaratılan değer nasıl bölüştüğü açık. Düzce'de (Philip Morris) Amerikan tütünü üretildi aynı modelde. Üretilenin önemli bir kısmı ihraç edildi. Düzceli çiftçi üretti, iflas etti ama ihracatı yapan firmalar kazandı. Yani destek çiftçiden çok üretim yaptıran şirketlere gitmiş oluyor.

ÇİFTÇİ GEÇİNEMİYOR, KÖYDEN KAÇIYOR!

Genç çiftçi köyleri boşaltıyor: Son 8 yılda her 100 çiftçiden 22'si tarımı bıraktı

2013'ten bu yana ülke nüfusu yüzde 9 artarken köy nüfusu yüzde 11 azaldı. Memleketin köylerine ölü toprağı serpilmiş durumda. 35 yaş altındaki genç çiftçiler akın akın kentlere göç ediyor ve ucuz işgücü talebini besliyor. Son 8 yılda köylerde yaşayan 100 çiftçinin 22'si tarımı bırakarak kente göç etti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan "Adrese dayalı nüfus kayıt istatistikleri" köyden kente göçün devam ettiğini gösterdi. Verilere göre 2013'te 6 milyon 633 bin olan belde ve köy nüfusu 2019'da 6 milyon 3 bine, 2020'de ise ilk kez 6 milyonun da altına inerek 5 milyon 878 bine geriledi. Buna göre Türkiye nüfusunun yüzde 9 oranında arttığı 2013-2020 arasında köy nüfusu yüzde 11,4 azaldı.

Peki göç edenler kim ve neden göç ediyorlar? Göç yolunun sonu yine İstanbul'a mı çıkıyor? Yakından incelediğimiz veriler bir yandan da halkın içinde bulunduğu sosyal krizi de tüm yönleriyle ortaya koyuyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Gençler Göç Ediyor, Yaşlıların Durumu Kötüleşiyor

Köylerin durumuna ilişkin en çarpıcı veri, köy nüfusunun dramatik biçimde azalmasıysa, en az onun kadar çarpıcı diğer gelişme de, göç edenlerin yaşı. Verilere göre yaşlı köy nüfusu artarken, gençler köyleri boşaltıyor. 65 yaşının üzerindeki köy nüfusu 2013'te 896 binken, 2020'de 1 milyon 49 bine çıkarak yüzde 17 oranında yükseldi. Buna karşılık 65 yaş altı köy nüfusu 2013'te 5 milyon 737 binken, 2020'de 4 milyon 828 bine geriledi. Üstelik nüfusun yaşı azaldıkça kentte yaşama isteği de artıyor. 2013'te 35 yaşın altında köy nüfusu 3 milyon 500 bin kişiyken, 2020'de 2 milyon 717 bin kişiye düşmüş durumda. Başka bir hesapla 2013 ile 2020 arasında köylerde yaşayan 35 yaş altındaki her 100 kişiden 22'si kente göç etti.

1927'deki Köy Nüfusu Bugünün 2 Katıydı

İlk nüfus sayımının yapıldığı 1927'den bu yana geçen 93 yılda ülke nüfusu 13,6 milyondan 83,6 milyona yükseldi ancak köylerde yaşayan nüfus neredeyse yarı yarıya azaldı. 1927'deki köy nüfusu 10,3 milyonken 2020'de bu sayı 5,9 milyon. Ancak bu durum özellikle AKP dönemindeki boşalan köyler gerçeğini yeterince açıklayamıyor. Zira Cumhuriyet tarihi boyunca köyden kente göç devam etse de köy nüfusu kendi içinde artmaya devam ediyordu. Böylece 1927'de 10,3 milyon olan köy nüfusu 2000 yılına gelindiğinde 23,8 milyona yükselmmişti. Başka bir ifadeyle kente göç devam etse de köyler yaşamaya devam ediyordu. Ancak özellikle AKP dönemiyle beraber uygulanmaya başlayan IMF politikaları küçük çiftçiliği bitirerek tarımı büyük şirketlere emanet etmeyi amaçladı. Böylece 21'inci yüzyıla beraber köy nüfusu azalmaya başladı. 2000'de 23,8 milyon olan köy nüfusu 2012'de 17,2 milyona geriledi. O yıl yürürlüğe giren büyükşehir yasası ile binlerce köy mahalle haline getirilerek kentlere bağlandı. Bu nedenle 2012'de 17,2 milyon olan köy nüfusu 2013'te 6,6 milyona geriledi. (Bu nedenle karşılaştırmayı 2013-2020 arasıyla sınırlı tuttuk.)

Genç Çiftçiler, Kentte Ucuz İşgücüne Dönüşüyor

Sorunun bir boyutu sosyolojik olsa da, kente göçün nedenlerinin altında küçük çiftçiliğin tasfiye edilmesi yatıyor. Genç çiftçiler neden kente göç edip ucuz çalışmayı tercih ediyor? Bu soruyu Çiftçiler Sendikası (Çiftçi-Sen) Genel Başkanı Ali Bülent Erdem'e sorduk. Erdem, konuya ilişkin çarpıcı açıklamalar yaptı;

- ▶ Çoğu köyde okul bile yok, genç çiftçi mecburen kente göç ediyor.
- ▶ Tarımdan para kazanamayan çiftçi borçlanmak zorunda. Göçün altında yatan en önemli neden çiftçilerin yüksek borçluluğu.
- ▶ Köyler giderek yaşlanıyor. Çalışan genç çiftçi sayısı azaldıkça, yaşlı çiftçiler daha fazla mevsimlik işçi çalıştırmak zorunda kalıyor. Bu da ekonomik sorunları derinleştiriyor.
- ▶ Köylerde yaşlı nüfus için sağlık ocağı yok. Köylerdeki yaşlı nüfusun sağlık sorunları görünmüyor.
- ▶ Kente göçün sonucunda genç çiftçiler, kentte işçileştiriliyor, ucuz işgücü haline getiriliyor.

Danış: En Temel Gereke Ekonomik

Göç üzerine çalışmalarıyla bilinen Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nden Doç. Dr. Didem Danış, köyden kente göç davranışının altında yatan en büyük nedenin ekonomik olduğu görüşünü savunuyor.

Danış'a göre sadece kente göç değil, aynı zamanda nüfus artış hızının da azalmasının en önemli nedeni ekonomik bunalım. Bilindiği üzere 2019'da binde 13 olan nüfus artış hızı 2020'de binde 5,5'e gerilmmişti. Konuya ilişkin yorumlarını bizimle paylaşan Danış'ın tespitleri şu şekilde;

- ▶ Sorun ekonomik, köylerde geçim sıkıntısı çok büyük.
- ▶ Kırsal kesimde yaşlanma çok ciddi boyutlara vardı. Gençlerin köyleri boşaltması sonucu köydeki kuşaklar arası dayanışma çöktü
- ▶ Göç edenler eskiden İstanbul'a giderdi, son yıllarda daha çok köyün bulunduğu kent merkezine göç ediliyor. Bunun en temel sebebi İstanbul'daki geçim sıkıntısı.
- ▶ Göç edenlerin büyük kısmı kentte hizmet sektörünün ucuz işgücü talebini karşılıyor.
- ▶ Göç edenler kentte, köy derneği, whatsapp grupları vb. yollarla kendi köylüleriyle dayanışmayı sürdürüyor.
- ▶ 2020'de görülen trend 2021'de de devam edecek. Çünkü ekonomik sorunlar büyüyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İstanbul'dan Göç Edenler de Var!

Köyden kente göçün bu zamana dek en önemli adresi "taşı toprağı altın" denen İstanbul'du. Ancak uzun yıllardan sonra ilk kez 2020'de İstanbul'un nüfusu azaldı. 2019'da 15 milyon 519 bin olan megakentin nüfusu, 2020'de 15 milyon 462 bine geriledi. Bu durumun nedenlerini sorduğumuz Doç. Dr. Didem Danış'ın tespitleri şunlar oldu.

- 1- Ekonomik bunalım yüzünden doğurganlık hızı azaldı.
- 2- Emekli maaşıyla geçinmenin imkansız olduğu İstanbul'dan Anadolu'ya göç yaşanıyor.
- 3- Sanayinin İstanbul dışına taşınmasıyla İstanbul'dan özellikle Tekirdağ ve Kocaeli'ne işçi göçü yaşanıyor.

35 Yaş Altı Köyleri Boşaltıyor

Nüfus verilerine göre 35 yaş altındaki yurttaşlar köylerde yaşamak istemiyor. Sadece 13 yılda köylerin değişen demografisi oldukça çarpıcı. 2007 yılında köy nüfusunun yüzde 60,3'ü 35 yaşın altındayken bu oran 2020'de yüzde 46,2'ye gerilemiş durumda.

Neoliberalizm Küçük Çiftçiliği Öldürüyor

Cumhuriyet tarihi boyunca köyden kente göç devam etse de köy nüfusu azalmıyordu. Ta ki, 1980'e kadar. 1980 nüfus sayımına göre 25,1 milyona ulaşan köy nüfusu bir daha bu sayıdan daha büyüğünü göremedi. 1980-2000 arasında kısmen yatay bir seyir izleyen köy nüfusu 2000'li yıllarda küçük çiftçiliği baltalayan IMF politikalarıyla birlikte sert biçimde azalmaya başladı. Son 8 yıl ise köyler için adeta bir yıkıma dönüşmüş durumda. 2012'deki Büyükşehir Yasası'nın ardından kağıt üzerinde 6,6 milyona gerileyen köy nüfusu, o günden bugüne yüzde 11 azaldı.

BÜRO EMEKÇİLERİ CAN VERİYOR

Covid-19 iş cinayeti istatistiklerini değiştirdi: Büro emekçileri can veriyor

İSİG Meclisi raporuna göre ocak ayında 199 işçi, iş cinayeti sonucu yaşamını yitirdi. En çok ölümün meydana geldiği işkolları sağlık ile büro/ticaret. Covid-19, ölüm nedenleri arasında ilk sırada yer aldı. Salgın sürecinde devlet dairelerinde yaşanan yoğunluğa dikkat çeken BES Eş Genel Başkanı Berdicioğlu, "Aşılama büro emekçilerine de öncelik tanınmalı. Çok sayıda büro emekçisi hayatını kaybetti" diyor.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi'nin raporuna göre, ocak ayında 199 iş cinayeti meydana geldi. Ölüm nedenleri arasında Covid-19 yine ilk sırada bulunuyor. Öte yandan salgın, iş cinayetlerinin en çok görüldüğü işkolları sıralamasını değiştirmiş durumda. Salgın öncesinde en fazla ölümün meydana geldiği işkolları olan inşaat ve tarım, covid-19 nedeniyle diğer iş kollarında iş cinayetlerinin patlaması nedeniyle artık dördüncü ve beşinci sırada yer alıyor. Ocak ayında en fazla ölümün meydana geldiği işkolları ise 'sağlık' ile 'ticaret, büro, eğitim.' Büro Emekçileri Sendikası (BES) Genel Başkanı Bahadır Berdicioğlu, büyük risk altında olan büro emekçilerine aşılama öncelik verilmesi gerektiğini söylüyor.

Raporda çarpıcı veriler yer alıyor. Buna göre pandemi sürecinde (11 Mart-31 Ocak) Covid-19 kaynaklı en az 823 iş cinayeti meydana geldi. Raporda şu ifadeler yer alıyor:

İşçi Sınıfı Hastalığı

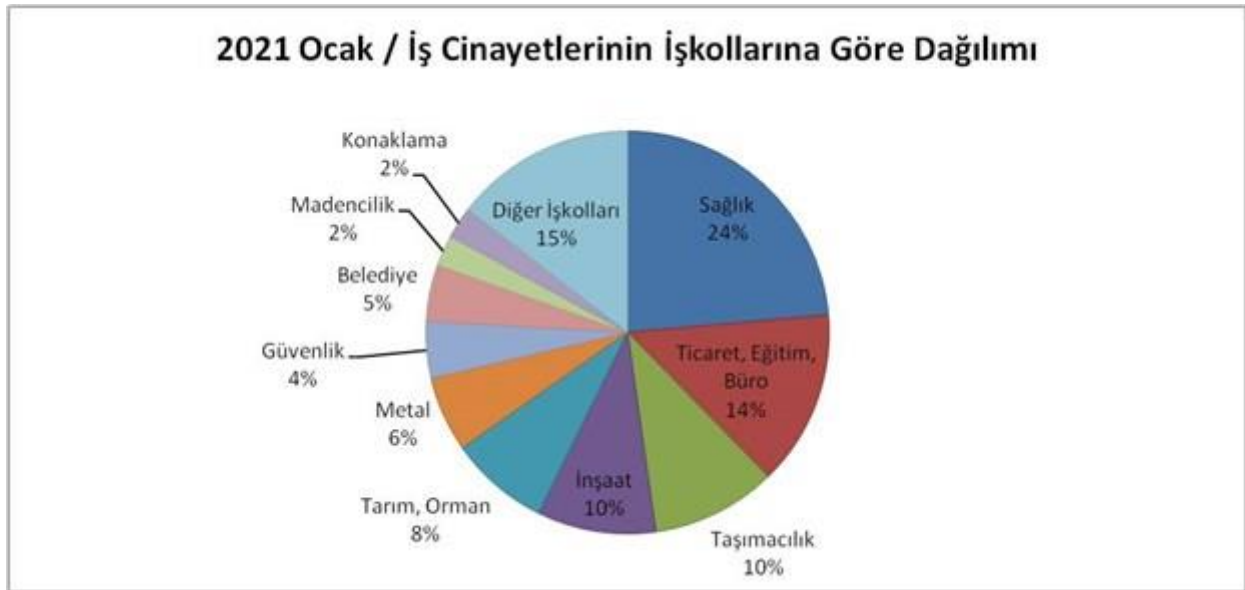
"Salgının ilk günlerinden bu yana ısrarla ifade ettiğimiz gibi bu sürede izlenen politikalarla salgın adım adım bir işçi sınıfı hastalığına dönüştürüldü. 11 Mart – 31 Ocak salgın sürecinde sermayeyi koruyan, üretimin her ne olursa olsun devamlılığına dayanan 'çarklar dönsün' anlayışı ile işçi sınıfını sürü bağışıklığına iten politikalar, virüsün işyerlerinde ve işçi mahallelerinde hızla yayılmasına neden oldu. Bu dönemde Covid-19 nedeniyle on binlerce işçi hastalanırken tespit edebildiğimiz kadarıyla en az 823 işçi çalışırken virüse yakalanarak hayatını kaybetti."

Her ay iş cinayetlerinde çocuklar da yaşamını yitiriyor. Ocak ayında da bir çocuk işçi, çalışırken yaşamını yitirdi. Geçen ay hayatını kaybeden işçilerin 13'ü ise kadın. Öte yandan 51 yaş ve üstü 71 işçi can verdi.

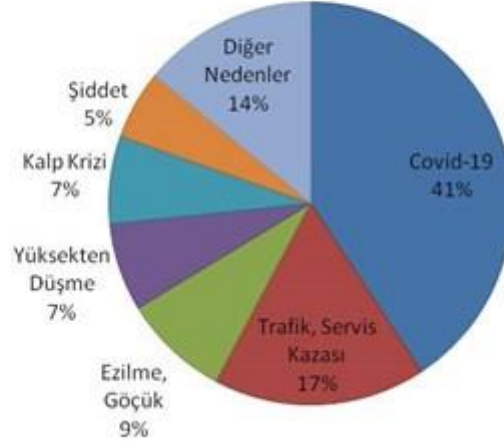
Sağlıkta Kayıp Büyük

İş cinayetlerinin nedenlerine bakıldığında, ilk sırada yüzde 41 ile Covid-19 bulunuyor. Covid-19'u yüzde 17 ile trafik-servis kazası, yüzde 9 ile ezilme- göçük takip ediyor.

En çok ölümün meydana geldiği işkolu ise yüzde 24 ile sağlık. Buna göre, geçen ay hayatını kaybeden her dört işçiden biri sağlık emekçisiydi. Sağlığı, yüzde 14 ile 'ticaret-büro-eğitim', yüzde 10 ile taşımacılık işkolları izledi.

2021 Ocak / İş Cinayetlerinin Nedenlerine Göre Dağılımı

Büro Emekçilerine Aşıda Öncelik Tanınmalı

İSİG Meclisi verilerinde, büro emekçilerinin pandemiden en olumsuz etkilenen emekçiler arasında olduğu görülüyor. Bu nedenle büro emekçileri, aşılama öncelikli olmak istiyor. Büro Emekçileri Sendikası (BES) Eş Genel Başkanı Bahadır Berdicioğlu, devletin alacaklarını yapılandırma sürecine gitmesiyle devlet dairelerindeki iş yoğunluğunun devasa boyutlara ulaştığına dikkat çekti. “Bürolar doldu. Hatta işini yetiştiremeyen evine götürdü” diyen Berdicioğlu, şöyle devam etti:

“İşten çıkarmaların sürmesi, kısa çalışma gibi uygulamalar nedeniyle bizim işkolunda büyük bir yoğunluk oluştu. Buradaki yoğunluk bürolarda ciddi kalabalıklar yarattı. İŞKUR kapılarında yüzlerce metrelik kuyrukların oluştuğunu gördük. Yoğunluğu oluşturan bir diğer etken ise yapılandırma marifetiydi. Öte yandan birçok işyeri kapandı, işverenler sigorta prim borçlarını, vergilerini ödeyemediler, 4 buçuk milyon gencin KYK borcu nedeniyle vergi dairelerine yaptığı başvurular oldu. Bu yoğunluk nedeniyle büro emekçileri salgından çok olumsuz etkilendi ve çok sayıda ölüm meydana geldi.”

Vakalar Tekrar Artıyor

Bürolarda vaka sayılarının tekrar arttığını da söyleyen Berdicioğlu, “Mutasyonlu virüsle birlikte vergi dairelerinde salgın tekrar ölümcül sorunlar yaratmaya başladı. Kapatılan servisler var. Bu nedenle aşılama büro emekçilerine de öncelik verilmesi gerektiğini düşünüyoruz” diye konuştu.

RİZESPOR BAŞKANI'NA 96.5 MİLYON TL'LİK İHALE

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 'pazarlık' usulüyle yaptığı, “Konya Veledrom Yapım İşİ” ihalesi, Çaykur Rizespor Başkanı Hasan Kartal'ın şirketine verildi. “Silahım olsa hakemi vururdum” sözleriyle meşhur Kartal'ın şirketi ihaleyi 96 milyon 500 bin TL'ye üstlendi.

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 18 Aralık 2020 tarihinde, 'pazarlık' usulüyle düzenlediği “Konya Veledrom Yapım İşİ” ihalesinin sonucu açıklandı. Sadece davet edilenlerin katıldığı ihaleyi 96 milyon 500 bin TL'ye, EHK İmar İnşaat Ltd. Şti. ve Biberici İnşaat Nakliye Petrol San. ve Tic. Ltd. Şti. ortaklığı üstlendi.

EHK İmar İnşaat firması, Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı Hasan Kartal'ın yaptığı, Kartallar Holding A.Ş.'nin bünyesinde bulunan bir şirket. EHK İmar şirketinde de, 14 Ocak 2019 tarihine kadar yönetim kurulu başkanı olarak bulunan Hasan Kartal, hisselerini daha sonra oğlu Şahin Kartal'a devretti.

Bakanlık ile 14 Ocak'ta sözleşme imzalayan EHK İmar, pist bisikleti yarışlarının yapılacağı Veledrom spor tesisini, ihale şartnamesine göre, 14 Eylül 2021 tarihine kadar tamamlayacak.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Çaykur Rizespor Kulübü'ne, 24 Eylül 2018 tarihinde başkan seçilen Hasan Kartal, Rize Fındıklı doğumlu. Ankara'da birçok şirketi bulunan Kartal ayrıca, Etimesgut Belediyespor Kulübü Başkanlığı, Türkiye Boks Federasyonu Başkan Vekilliği, Ankara Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu Başkan yardımcılığı da yaptı. AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 30 Ocak 2020 tarihinde, Anadolu Yayıncılar Derneği tarafından düzenlenen "5. Anadolu Medya Ödülleri" töreninde, "Yılın Spor Yöneticisi" ödülünü, Çaykur Rizespor Başkanı Hasan Kartal'a vermişti.

Hasan Kartal, Çaykur Rize Spor Başkanı seçildikten sonra yaptığı, "Silahım olsa vururdum" açıklamasıyla tepki çekmişti.

SARAY'IN MÜTEAHHİDİNE MİLYONLARCA LİRALIK İHALE

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın da müteahhidi olan Rönesans Holding'e, Yargıtay Başkanlığı yeni hizmet binası inşaatı için 'pazarlık usulüyle' yaklaşık 600 milyon TL'lik bir ihale daha verdi. Böylece Yargıtay Başkanlığı yeni hizmet binası için Rönesans Holding'e ödenen para 1.6 milyar TL'yi buldu.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Yargıtay Başkanlığı yeni hizmet binası için milyonlarca liralık bir ihale daha düzenlediği öğrenildi. Yeni hizmet binası için düzenlenen ikinci ihale de ilk ihale gibi yine Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın da müteahhidi olan Rönesans Holding'e verildi.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı'nın yeni hizmet binası için 14 Eylül 2020 tarihinde bir ihale düzenledi. "Yargıtay Başkanlığı Hizmet Binası İlave İşleri ve Tefrişatı Yapım İş'i" adı altında düzenlenen ihale, tam 598 milyon 500 bin TL'ye Rönesans Holding'e bağlı REC Uluslararası İnşaat Şirketi'ne verildi.

Toplam Maliyeti 1.6 Milyar TL

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı'na yeni hizmet yapımı için ilk ihaleyi 2017 yılında düzeldi. Bu ihale de tam 1 milyar 31 milyon TL'ye yine Rönesans Holding'e bağlı REC Uluslararası İnşaat Şirketi'ne verilmişti. Düzenlenen son ihaleyle birlikte Yargıtay Başkanlığı'na yeni hizmet binası yapımı için Rönesans Holding'e toplam 1 milyar 629 milyon TL'lik ihale verilmiş oldu.

Yine Doğal Afet ve Salgın Hastalık Maddesi Kullanıldı

Yargıtay Başkanlığı yeni hizmet binası için düzenlenen milyarlarca liralık iki ihale de yine "bilindik usulle" düzenledi. İhaleler, Kamu İhale Kanunu'nun "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların" ortaya çıkması durumunda kullanılması gereken tartışmalı 21\B maddesinde düzenlenen pazarlık usulüyle yapıldı.

Sayıştay Raporuna da Girmişti

Yargıtay Başkanlığı yeni hizmet binası için 2017 yılında yapılan ve 1 milyar 31 milyon TL'ye Rönesans Holding'e verilen ihale, Sayıştay'ın 2019 Yılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Raporu'na da girmişti. Sayıştay denetçileri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın "Açık ihale yapılması gerektiğini" belirterek "Kaynaklarının verimli kullanılarak kamu yararının korunması gerektiğini" de hatırlatmıştı.

Okluk'taki Yazlık Sarayı Da Rönesans Holding Yapıyor

Rönesans Holding'in Ankara Beştepe'deki Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın yanı sıra Marmaris Okluk Koyu'ndaki yazlık sarayı da inşa eden şirket olduğu biliniyor. Şirket aynı zamanda da milyarlarca lira kira ödenen tartışmalı şehir hastanelerinin ihaleleri ile birçok kamu kurumunun inşaat ihalelerini de aldı. Holding adından son olarak, milyonlarca liralık İstanbul Atatürk Havalimanı pistleri üzerine inşa edilen pandemi hastanesiyle söz ettirmişti.

Servetini İkiye Katladı

Rönesans Holding'in sahibi Erman Ilıcak, 2016-2018 yıllarında da servetini ikiye katladı. 2016 yılında 2 milyar dolar olan servetini 2018 yılında 4 milyar dolara çıkararak Ilıcak, Forbes dergisinin Türkiye'nin en zenginleri araştırmasında Murat Ülker'den sonra ikinci sıraya oturdu.

JET HIZINDA YÜKSELİŞİ!

Bir günde memur olup, Cumhurbaşkanlığı'na atandı

CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, Kocaeli Üniversitesi Rektörü Sadettin Hülagü'nün oğlu Taha Hülagü'nün yükseliş öyküsünü anlattı. Emir'in aktardığına göre; Taha Hülagü, önce AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nde SEKA Müze Müdürü yapıldı, ardından yine sınavsız olarak Özel Kalem Müdürü oldu. Burada 1 gün çalıştıktan sonra "memur" sıfatını alan Hülagü, Cumhurbaşkanlığı Kamu Diploması Koordinasyon Kurulu'na atandı.

Kocaeli Üniversitesi'ndeki hukuksuz uygulamaları TBMM gündemine taşıyan CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, Rektör Sadettin Hülagü'nün oğlunun jet hızıyla yükseliş öyküsünü ortaya çıkardı.

Emir, Rektör Hülagü'nün oğlu Taha Hülagü'nün, babasının üniversitesinden mezun olur olmaz sınavsız olarak önce AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nde SEKA Müze Müdürü yapıldığını, ardından yine sınavsız olarak Özel Kalem Müdürü olduğunu belirtti. Burada 1 gün çalıştıktan sonra "memur" sıfatını alan Hülagü, Cumhurbaşkanlığı Kamu Diploması'na geçiş yaptı.

Süresi Dolmadan Dekan Yapıldı

Kocaeli Üniversitesi'ndeki hukuka aykırı atamaları gündeme getiren CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın yanıtlanması istemiyle TBMM'ye yazılı soru önergesi sundu. Rektör Sadettin Hülagü'nün oğlu Taha Hülagü'nün hızlı yükselişine de değinen Emir, şu ifadeleri kullandı:

"Kocaeli Üniversitesi Rektörü Sadettin Hülagü, üniversitedeki uygulamaları, açıklamaları ve akademisyenlere yönelik tavırlarıyla tepki çekmekte, yasa ve yönetmeliklere aykırı atamalarla hukuk dışı uygulamalara imza atmaktadır.

Söz konusu hukuk dışı uygulamalardan biri de, Hukuk Fakültesi dekanlığına atama sırasında yaşanmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığında 1. Hukuk Müşaviri olarak çalışırken 2013 yılında doçentlik unvanı alan Bayram Keskin, 2017 yılında Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Adalet Meslek Yüksekokulu'na atanmıştır. Keskin, 30 Aralık 2019 tarihinde profesörlük kadrosu almış ve 2020 yılının başında Hukuk Fakültesi'ne dekan olarak atanmıştır. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Profesörlüğe yükselme ve atama" başlıklı 26. Maddesine göre profesörlüğe yükseltilerek atamada, doçentlik unvanını alan kişinin en az beş yıl süreyle ilgili bilim alanında çalışmış olma şartı bulunmaktadır. 5 yıllık çalışma şartını sağlamayan Keskin'in profesörlük kadrosu olarak dekanlığa atanması işlemi hukuka aykırı bir şekilde yapılmıştır.

Bir Günde Memur Yapıldı

Rektör Hülagü'nün oğlu Taha Hülagü'nün üniversitede doktorasını bitirdikten sonra kamudaki hızlı yükselişi de dikkat çekmektedir. Taha Hülagü, Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde (Endüstri Müh. Anabilim Dalı'nda) doktorasını bitirdikten sonra Kocaeli Büyükşehir Belediyesi SEKA Kağıt Müzesi'ne müdür olarak atanmış, sonra da Kocaeli Büyükşehir Belediye'si özel kalem müdürlüğüne atanmıştır. Taha Hülagü, burada bir gün görevde kaldıktan sonra Cumhurbaşkanlığı Kamu Diploması Koordinasyon Kurulu'na atanmıştır.

Aşı İle Gündeme Gelmişti

"Rektör Hülagü, aşı ile de gündeme gelmiş, yaptığı açıklamalarla kamuoyunun tepkisine neden olmuştur" diyor Emir, şunları söyledi:

"Türkiye'de resmi olarak aşılama programı başlamamışken Biontech aşısını yaptıran üstelik bu aşidan tüm aile bireylerinin faydalanmasını sağlayan Hülagü, Çin aşısının da sakıncalı olduğu yönünde açıklamalar yapmıştır. Görevinin gereklerine uygun bir sorumluluk anlayışından tamamen uzak bir anlayışla hareket eden Kocaeli Üniversitesi Rektörü Sadettin Hülagü, üniversite yönetiminde hukuk dışı kararlara ve uygulamalara imza atmaya devam etmektedir."

PDR'YE İLAHİYAT MEZUNU ARANIYOR

İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörlüğü tarafından Eğitim Fakültesi'ndeki rehberlik ve psikolojik danışmanlık (PDR) anabilim dalı için açılan profesör doktor kadrosu alım ilanında 'ilahiyat' mezunu olma şartı kondu.

İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörlüğü'nün akademik kadro alım ilanı 5 Şubat'ta Resmi Gazete'de yayımlandı. Basın İlan Kurumu ilan portalı ilan.gov.tr internet sitesinde yayınlanan ilana göre Eğitim Fakültesi'nde öğretim üyesi kadrosuna 'doçentliğini ilahiyat (din eğitimi) anabilim dalında almış olmak ve bu alanda çalışmalar yapmış olmak' şartı kondu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İlanın duyurusu şu şekilde:

“Üniversitemize 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atanma Yönetmelik’in ilgili maddeleri ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre tam zamanlı Öğretim Üyesi alınacaktır.”

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık anabilim dalı için ilahiyat eğitim almak şartı koşulması dikkat çekerken ‘kişiye özel ilan’ şüphesini de akıllara getirdi.

NEFRET KUSANLARA ELEŞTİRİ YASAK

Kürsülerden kin nefret kusuluyor ama yurttaş yargı önünde: 73’ü çocuk 15 bin 44 yurttaş suçlama

Boğaziçi öğrencilerinin zorlama bir şekilde suçlandığı TCK’nin “Halkı kin ve düşmanlığa tahrik” başlıklı 216’ncı maddesinden 2019’da 73’ü çocuk 15 bin 44 kişi hakkında soruşturma açıldı, 2 bin 222 kişi yargılandı. 2009 yılında 159 yurttaşın yargılanma gerekçesi olan bu suçtan yargı önüne çıkartılanlar on yılda 14 kat, soruşturma sayısı 20 kat arttı.

İktidarın sosyal medya kullanıcılarından, gazetecilere kadar geniş bir kesimi cezalandırma aracı olarak kullandığı Türk Ceza Kanunu’nun(TCK) 216’ncı maddesinin hedefi bu kez de Boğaziçili öğrenciler oldu. Siyasi parti liderlerinden, organize suç örgütü liderlerine kadar birçok isim bazı kesimleri hedef gösteren kin ve düşmanlık dolu konuşmalar yaparken öğrenciler suçlandı.

Son olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından AKP’li Melih Bulu’nun rektör olarak atanmasını protesto eden gençler hakkında “Halkı kin ve düşmanlığa tahrik” suçlamasında bulunuldu, iki öğrenci tutuklandı.

AKP iktidarı döneminde aralarında 14 yaşındaki çocukların da bulunduğu çok sayıda yurttaş, bu suçlamayla soruşturmaya uğradı, yargılandı, cezalandırıldı ve bu sayılar yıllar itibarıyla sürekli arttı.

Soruşturmalar 20 Kat Arttı

Adalet Bakanlığı’nın Adalet İstatistikleri’nden derlenen verilere göre, 2009 yılında 731 soruşturma açıldı. 378’i hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verilirken 138’i kamu davasına dönüştü. Bu davalarda 6’sı çocuk 142 erkek, 17 kadın olmak üzere 159 yurttaş yargı önüne çıktı. Bunlardan biri çocuk 46 yurttaş çeşitli cezalarla cezalandırıldı. 17’sine hapis cezası verilirken 101 yurttaş da beraat etti.

2019 yılında ise soruşturma sayısı on yıl önceye göre 20 kat artışla 15 bin 44’e yükseldi. Bunlardan 7 bin 387’si hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verildi, 2 bin 300 kamu davası açıldı. 73’ü çocuk olan bin 893’ü erkek, 328’i kadın 2 bin 221 kişi yargılandı, bir de tüzel kişilik yargı önüne çıktı. 1’i çocuk, 220’si erkek, 36’sı kadın toplam 256 kişi hakkında mahkûmiyet kararı verildi. Bunların 77’si hapisle cezalandırılırken diğerleri hakkında ceza erteleme, adli ve idari para cezaları, hükmün açıklanmasının geri bırakılması ve güvenlik tedbiri uygulanması gibi çeşitli cezalara hükmedildi. Bin 149 kişi de beraat etti.

Günde 100 Soruşturma

“Cumhurbaşkanına hakaret”ten yargılananların sayısı da her geçen yıl artıyor. Son bir yılda 36 bin 66 kişi hakkında soruşturma açıldı. 2018 yılında 5 bin 233 kişi bu suçlama ile yargılanırken 2019 yılında sayı iki katından fazla artışla 12 bin 298’e çıktı, 3 bin 831 kişi de cezalandırıldı.

TCK’nin bir yıldan dört yıla kadar hapisle cezalandırılmayı bunun alenen işlenmesi durumunda da cezanın altında bir oranında arttırılmasını öngören 299’uncu maddesinden bir yılda 36 bin 66 kişi soruşturuldu, bunlardan 12 bin 298’i de açılan davalarda yargılandı.

Erdoğan’ın 2014 yılında başlayan ilk Cumhurbaşkanlığı döneminde TCK’nin 299’uncu maddesini ihlalden yargılanan yurttaş sayısında önceki yıllara oranla büyük bir patlama yaşandı. Cumhurbaşkanlığı döneminde Erdoğan’ a hakaret ettiği gerekçesiyle yargılananların sayısı 29 bin 704’e çıktı.

Bu suçlamayla yargılananların ortalama üçte biri de mahkûmiyetle cezalandırıldı. Erdoğan’ın ilk seçildiği yıl olan 2014’te 40, 2015’te 238, 2016’da 884, 2017’de 2 bin 99, 2018’de 2 bin 462 sanık mahkûm edilirken 2019’da rakam 3 bin 831 oldu. Böylelikle Erdoğan döneminde 9 bin 554 kişi hakaret suçlamasıyla cezalandırıldı. Geçmiş yıllarda Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği gerekçesiyle bir yılda en fazla ceza alan yurttaş sayısı 44 iken Erdoğan’la birlikte bu rakamlar binlerle ifade edilmeye başlandı.

Yargılananlardan hapisle cezalandırılanların sayısı da önceki yıllarla kıyaslanamayacak ölçüde yüksek oldu. 2019 yılı rakamlarıyla Erdoğan döneminde hapis cezasıyla cezalandırılanların sayısı 2 bin 663 oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TCK'nin 216. Maddesi

5237 sayılı TCK'nin "Kamu Barışına Karşı Suçlar" bölümünde yer alan madde şöyle:

Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik veya Aşağılama Suçu:

- ◆ (1) Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- ◆ (2) Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılayan kişi, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- ◆ (3) Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması halinde, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

216. Madde Azınlığın Hakkına Yönelik

◆ Avukat Efkân Balaç: 216. Madde'nin karşılığı nefret suçunun cezalandırılmasıyla ilgili. Bunun çoğunluğa ait bir mezhep, olay, çoğunluğa ait bir milliyetin değil; daha çok azınlığa yönelik veya nefret suçlarında bir gruba yönelik uygulama olarak düşünülmesi gerekiyor. Buna rağmen şu anda var olanlara baktığımızda yine çoğunluğun tahakkümü söz konusu. Bu ülkede Barış Akademisyenleri'ne 'onların kanlarıyla banyo yapacağız' diyen adam ifade hürriyetini kullanmış oluyor ama bu konuyla ilgili çocukların Boğaziçi'ndeki beyanlarına bakıldığında 216. Maddeden cezalandırılıp tutuklanabiliyorlar. 216. Maddede aynı zamanda tutuklama yasağı vardır. Tutuklama kararı verilemez. Ancak özel durumlar, birine zarar verme ihtimali varsa tutuklanır. Bunu mahkemenin belirtmesi gerekir. Ama Türkiye'deki yargı sistemi siyasete göbekten bağlı olduğu için, siyasetin argümanlarını kullanabiliyor, Boğaziçili Beyza'nın durumu gibi "tutukluyorum, deliller incelendikten sonra yeniden değerlendireceğim" gibi saçma durumlar oluşabiliyor. 216'dan kim tutuklandı? Örneğin Barbaros Şansal. Atmadığı bir tweet yüzünden yargılandı. Yargının bu konuyla ilgili yaptığı pratikler maalesef insanlara zulüm olarak dönüyor. Gereksiz olarak insanları hayattan koparıyor, özgürlüklerini elinden alıyor. Yapılabilecek ne var dersiniz, AYM kararını takmayan hakimlerin olduğu bir ülkede yapılabilecek çok fazla bir şey yoktur. Bugün bir profesör 'Aleviler teröristtir, Berkin teröristtir' dediği için ceza aldı. Burada onun yaptığının cezalandırılması gerekiyor. 216'nın buralarda kullanılması gerekiyor.

Her Açıklamaları Nefret Söylemi

İktidar her geçen gün nefret söylemini beslerken, AKP'den farklı düşünen neredeyse tüm kesimler kürsülerden hedef gösteriliyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve MHP lideri Devlet Bahçeli başta olmak üzere iktidar ve yandaşlardan yapılan hemen her açıklamada nefret söylemi ortaya çıkıyor. Son dönem toplumun farklı kesimlerini hedef gösteren bazı açıklamalar ise şöyle:

- ◆ Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş toplumdaki hastalıkların kaynağı olarak LGBTİ bireyleri gösterdi.
- ◆ İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, LGBTİ bireylere yönelik 'sapkın' ifadesini kullandı.
- ◆ Suç örgütü lideri Sedat Peker, barış bildirisi imzalayan akademisyenlere 'kanlarında duş alacağız' dedi.
- ◆ Bir başka suç örgütü lideri Alaattin Çakıcı, CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'na yönelik "Vatan hainleri ile Bahçeli'yi bir kefeye koyarsan hayatının hatasını yaparsın" ve "kazığa oturturum" dedi.

SIÇRAMA TAHTASI

Memurluğa geçişte ara basamak olarak kullanılıyor: Esenler Belediyesi sıçrama tahtası mı?

Esenler Belediyesi'nde özel kalem müdürü olarak açıktan atanan kişilerden bazılarının sınavsız diğer memuriyet kadrolarına geçirildiği ortaya çıktı. Konuya ilişkin açıklama yapan CHP'li Bekaroğlu, soruşturma açılması gerektiğini belirterek, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevaplandırması istemiyle soru önergesi verdi.

Memurluğa geçişte ara basamak olarak kullanılıyor: Esenler Belediyesi sıçrama tahtası mı?

Sayıştay, İstanbul Esenler Belediyesi'nde özel kalem müdürü olarak açıktan atanan kişilerden bazılarının sınavsız diğer memuriyet kadrolarına geçirildiği ve bu şekilde özel kalem müdürlüğü kadrosunun memuriyete sınavsız girişin bir yolu olarak kullanıldığını tespit etti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Konuya ilişkin açıklama yapan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, devlet memurluğuna açıktan atanan 19 kişiden 18'inin 1 yıldan az süre görev yaptığı, 9'unun başka kurumlara geçiş yaptığını kaydetti.

Bekaroğlu, şunları söyledi:

“Bu şekilde devlet memurluğuna açıktan atanan 19 kişiden 18'inin 1 yıldan az süre görev yaptığı, 9'unun başka kurumlara geçiş yaptığı, bunlardan birinin Enerji Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulu (EPDK) üyesi olarak atandığı, yine bunlardan birinin mimar, bir diğerinin biyolog kadrosuna atandığı, 8'inin atanmasında Bakanlık izninin alınmadığı; bu şekilde Belediyelere tanınan özel kalem müdürlüğüne açıktan memur atama hakkının, devlet memurluğuna girişteki sınav ve liyakat şartının aşılması için yol olarak kullanılarak istismar edildiği anlaşılmaktadır.”

Soruşturma Açılmalı

Bekaroğlu, Esenler Belediyesi'nin bu uygulamalarıyla Anayasada belirtilen “Kişilerin kanun önünde eşitlik ve kamu hizmetine girmede eşitlik” ilkelerini çiğnediğini, 657 sayılı devlet memurları kanununda belirtilen memuriyete almada sınav şartını ortadan kaldırdığını, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün 03.06.2009 tarihli Genelgesinde belirtilen özel kalem müdürlüğüne açıktan atama yapılması için aranan “Bir seçim döneminde çalışabilecek nitelikte olması” ve Bakanlık'tan izin alma şartlarını yerine getirmediğini aktardı.

Devlet Memurluğuna Alınan 19 Kişi Kim?

2009'dan bu yana aynı belediye başkanının görev yaptığı Esenler Belediyesinin, istisnai olması gereken Özel Kalem Müdürlüğü'ne açıktan atama hakkını, genelgesi, yasaları ve Anayasa'yı çiğnemek için yol olarak kullanıp istismar ettiğini ve bunu alışkanlık haline getirdiğini ve bunların soruşturulması gerektiğini belirten Bekaroğlu, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'dan şu sorularına cevap istedi:

- Esenler Belediyesi, Anayasa'da belirtilen eşitlik ilkelerini neden ihlal etmektedir?
- Esenler Belediyesinde açıktan atama yapma yoluyla sınavsız olarak devlet memurluğuna alınan bu 19 kişi kimdir? Bunlara hangi özelliklerinden dolayı Anayasayı çiğnemek uğruna ayrıcalık tanınmıştır?
- Esenler Belediyesinde açıktan atama yapma yoluyla sınavsız olarak özel kalem müdürlüğüne atanıp, bu görevde 7 ay 11 gün görev yaptıktan sonra Enerji Piyasası Denetleme Kuruluna Kurul üyesi olarak atanan şahıs kimdir? O şahsın Esenler Belediyesi Özel Kalem Müdürlüğüne atanma işlemi, EPDK Kurul üyeliğine atanması için gerekli olan bazı şartların tamamlanması amacıyla mı yapılmıştır?
- Özel kalem müdürlüğüne açıktan atama yapma hakkının; memuriyete sınavsız giriş için yol olarak kullanıldığı Esenler Belediyesinde konunun muhatapları hakkında inceleme ve soruşturma yaptırmayı düşünüyor musunuz?
- Binlerce genç memuriyete girmek için merkezi veya kurumsal düzeyde açılan sınavlara girerken; özel kalem müdürlüğü kadrolarına açıktan atama yoluyla sınavsız, şartsız olarak memuriyete alma uygulamalarının toplumdaki adalet duygusunu zedelediği muhakkaktır. Buna yol açan uygulamaların önüne geçilmesi için Bakanlığınızca ne gibi tedbirler alınmaktadır?
- Bu şekilde memuriyete alınan 19 kişiden 18'inin 1 yıldan az süreyle görev yaptığı özel kalem müdürlüğüne açıktan atanıp memuriyete alındıktan sonra başka pozisyonlara atanmak ya da kurum değiştirmek suretiyle Anayasanın, Yasaların ve Bakanlığınızca yayımlanan Genelgelerin dışına çıkılmasına yol açan Esenler Belediye Başkanı ve diğer ilgililer hakkında adli ve idari soruşturma açmayı düşünüyor musunuz?

YURTTAŞ AÇLIKLA BOĞUŞUYOR AKP'NİN DERDİ 'SORUŞTURMA'

Pandemi ve geçim sıkıntısıyla boğuşan yurttaşın taleplerini görmezden gelen iktidarın gündeminde yine tartışmalı düzenlemeler var. Koronavirüs tatiline giren TBMM, verilen aranın ardından kamuya girişte güvenlik soruşturmasını gündeme getirecek.

Yurttaş salgın ve geçim sıkıntısına karşı sesini hükümete duyurmaya çalışırken halkın acil taleplerine sırt çeviren iktidarın gündeminde yine tartışmalı düzenlemeler var. Reform, yönetim sistemi ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yeni Anayasa çıkışı eşliğinde koronavirüs tatiline giren TBMM'de çalışmalar yarın yeniden başlayacak. Türk Silahlı Kuvvetleri'ne (TSK) ilişkin düzenlemeleri görüşecek Meclis, muhalefetin tepkisine rağmen kamuya girişte güvenlik soruşturmasını da gündeme getirecek.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Son olarak Azerbaycan ile enerji ve madencilik alanında yapılan işbirliği anlaşmasını onaylayan Meclis Genel Kurulu, Salı günü TSK çeşitli düzenlemeler içeren teklifi ele alacak. “Milli Savunma Bakanlığı kadrolarında görevli personelin tecrübelerinden daha uzun süreli ve etkin şekilde yararlanılması, özlük haklarının iyileştirilmesi” gerekçeleriyle hazırlanan teklifin görüşmelerinin tamamlanmasının ardından yeniden uluslararası anlaşmalar gündeme gelecek. Genel Kurul, Gürcistan, Azerbaycan, Moldova, Karadağ ve Birleşmiş Milletler ile yapılan işbirliklerini onaylayacak.

TBMM'nin resmi programına göre, bu anlaşmaların ardından gündeme gelecek diğer konu ise kamuya girişte güvenlik soruşturmasını yasalastıran teklif olacak. Daha önce Anayasa Mahkemesi (AYM) tarafından iptal edilen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yeniden yasallaşmasına karşı çıkan muhalefet ise ‘direneceğini’ açıkladı. Geçen yıl 19 Haziran’da TBMM’ye sunulan düzenleme, 1 Temmuz’da İçişleri Komisyonu’nda kabul edildi ve o tarihten bu yana görüşülmeyi bekliyor.

Esnaf Nefes Alamaz Halde

Kırıkkale ve Afyon’da esnafın sorunlarını dinleyen CHP Ankara Milletvekili Gamze Taşcier esnafın durumunun artık geri dönülmez noktaya geldiğini belirtti.

“Ülkenin her yerinde esnaf kan ağlıyor. Bir yılda 100 bin esnaf kepenk kapattı. Özellikle büyükşehir olmayan illerde ve kırsalda insanlar zaten zor ayakta duruyordu, kısıtlamalar nedeniyle artık nefes de alamaz hale geldi” diyen Taşcier, vakaların azaldığı yerlerde, bilim insanlarının da görüşleri doğrultusunda, kısıtlamaların iller bazında gevşetilmesi gerektiğini savundu.

“Görüştüğümüz esnaf öylesine dertli ki, insanların anlatırken gözleri doluyor” diyen Taşcier sözlerini şöyle sürdürdü: “İnsanlar kirasını ödeyemediği için dükkan sahibi tarafından çıkarılmak isteniyor. Esnaf kan kaybediyor ve geri dönülmez noktaya doğru hızla ilerliyoruz. Vaka sayısının azaldığı yerlerde il bazında, hatta bazı yerlerde ilçe bazında dahi kısıtlamalar gevşetilebilir ya da sıkılaştırılabilir. Ancak bunun için öncelikle şeffaf bir yönetim anlayışı olması gerekir ki, maalesef salgının başından bu yana böyle bir anlayış ne Bakanlıkta ne de Saray’da var.”

Takvim’den Yoksulluk Dersi

Yandaş Takvim gazetesi manşetinde, halkın birinci önceliği olan ancak iktidarın görmezden geldiği, ekonomik sıkıntıya ilişkin bir haber yer aldı. “Bu haberi okumadan markete girmeyin, çıkarken üzülmeyin” denilen haberde, 10 maddede market alışverişine dair kendince püf noktaları sıraladı. Gazete okuyucularına aç karnına alışveriş yapılmamasını önererek “Alışverişe tek başına ve tok karnına çıkın. Çocuklar olmasın” uyarısı da yapan Takvim, sosyal medyada tepki çekti.

“Satışı artırmak isteyen marketler, müşterilere türlü türlü psikolojik tuzaklar kuruyor” denilen haberde, markete gidenlere şu uyarılarda bulunuldu:

- ▶ Alışverişe tek başına ve tok karnına çıkın. Çocuklar olmasın
- ▶ Cazip kokular yoldan çıkarmasın. Evde hiçbiri kalmaz.
- ▶ Büyük araba doldurmaya teşvik eder, sepetten şaşmayın.
- ▶ Ürünlere dokunmayın. Sahiplik duygusu almaya zorlar.

AKP KENDİ ARAŞTIRMASINDA BİLE GÜVEN UYANDIRAMADI!

AKP'nin araştırması: Toplumun yarıdan fazlası devletin salgın yönetimine güvenmiyor

AKP'nin ocak ayı için yaptırdığı koronavirüs araştırmasına göre geçen mayıs ayında, yüzde 64 olan “Bir yıl içerisinde normal yaşama döneriz” diyenlerin oranı yüzde 24’e düştü. Araştırma sonuçlarına göre halk, devletin salgın yönetimine güvenmiyor.

AKP'nin araştırması: Toplumun yarıdan fazlası devletin salgın yönetimine güvenmiyor

AKP'nin yaptırdığı koronavirüs araştırmasına göre devlet kurumlarının güvenilir olduklarına ilişkin algı yüzde 40'a indi

Pandemi döneminin topluma etkileri ve sonuçları üzerine yapılan araştırmalar, ilginç sonuçlar ortaya koydu.

Salgının başında “Bir yıl içerisinde kurtuluruz” diyenlerin oranı yüzde 64 iken, bu oran ocak ayında yüzde 24’e düştü. Toplumda her iki kişiden birinin çevresinde koronavirüse yakalanan oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP'nin ocak ayında yaptırdığı araştırmada yer alan bazı sonuçlar şöyle:

- * Geçen mayıs ayında, "Bir yıl içerisinde normal yaşama döneriz" diyenlerin oranı yüzde 64 iken, ocak ayında buna inananların oranı yüzde 24'e düştü.
- * Toplumun yarısı, devletin salgın yönetimine güvenmiyor. Geçtiğimiz mart ayında Sağlık Bakanlığı ve devlet kurumlarının koronavirüs hakkında doğru ve güvenilir olduklarına ilişkin algı yüzde 73 iken, bu oran ocak ayında yüzde 40'a indi.
- * Kişilerin yüzde 48'i koronavirüs aşısı yaptırmayacağını belirtiyor. Devlete güvendiklerini söyleyenler arasında aşı yaptıracaklarını söyleyenlerin oranı iki kat fazla çıkıyor.
- * Her iki kişiden birinin çevresinde koronavirüsten hastalanan var. Aralık ayından itibaren bu oranda artış yaşandı. Ocak ayında diğer aylara göre en yüksek orana çıktı.
- * Verilere göre batı illerinde yaşayanların yüzde 42'si, doğu illerinde yaşayanların ise yüzde 64'ü ailesinde hastalanan olduğunu söylüyor. Doğuda kurallara daha az uyulmasının virüsün yayılma hızını arttırdığı yorumu yapılıyor.

YURTTAŞ KAMU KURUMLARINDAN RAHATSIZ: ŞİKÂyetLER YÜZDE 330 ARTTI

Kamu Denetçiliği Kurumu'nun 2020 yılına ilişkin verileri, yurttaşın kamu kurumlarının işleyişinden duyduğu rahatsızlığa ayna tuttu. Şikâyetleri geçen yıl 2019'a göre yüzde 330 artan yurttaşlar, en çok ekonomi, kamu personel rejimi, adalet ve eğitimden yakındı.

Kamu Denetçiliği Kurumu'na yapılan şikâyet başvuruları 2020 yılında, 2019'a göre yüzde 330 arttı. Kuruma 2013 yılından bugüne ulaşan toplam 170 bin 744 şikâyetin 90 bin 209'unu, 2020 yılındaki şikâyetler oluşturdu. Sırasıyla Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı en çok şikâyet edilen bakanlıklar oldu.

Şikâyetler Katlandı

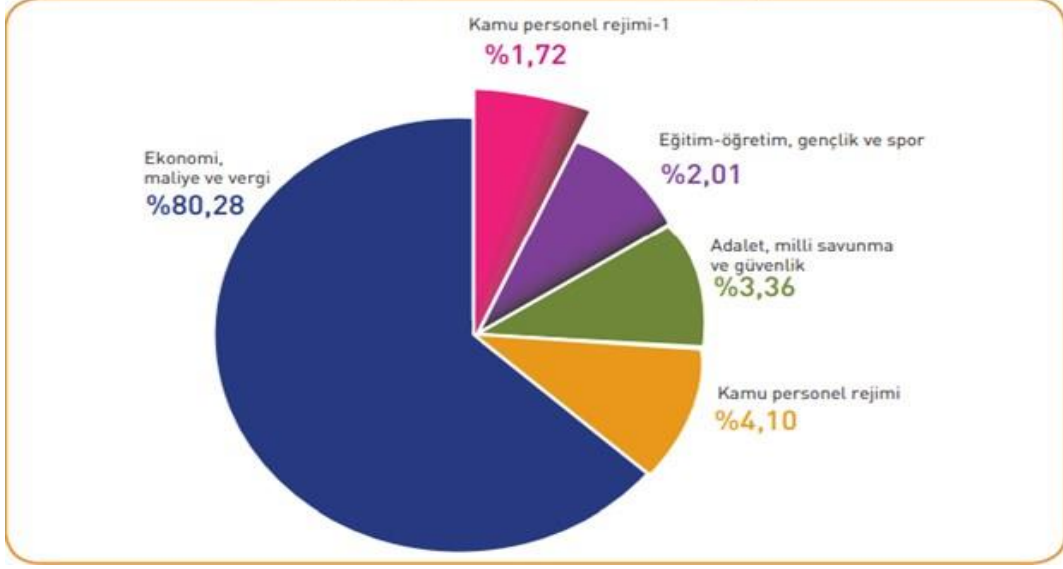
Kamu kurumlarının hukuka ve hakkaniyete uygunluklarını incelemek, araştırmak ve kurumlara tavsiyede bulunmak amacıyla kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu'na 2020 yılında toplam 90 bin 209 şikâyet başvurusu yapıldı. 2019 yılına oranla 2020 yılında yüzde 330 artan şikâyet başvuruları en çok ekonomi, maliye ve vergi konularında gerçekleşti. 2019 yılında 20 bin 968 şikâyet alan kurumun 2020 yılında aldığı şikâyet sayısı 4,5 kata yakın arttı.

Kurumun, "2019-2020 yılları şikâyet başvurularının konularına göre dağılımı listesi" sorunların her geçen yıl derinleştiğini gösterdi. Yurttaşlar ekonomi, maliye ve vergi konularında ombudsmanın kapısını 2020 yılında 2019'a göre yüzde 4 bin 518 kez daha fazla çaldı. Buna göre kuruma, 2020 yılında ekonomi, maliye ve vergi konularında toplam 72 bin 418 şikâyet iletildi.

Ekonomi, maliye ve vergi konularını ardından kamu personel rejimi, adalet, milli savunma ve güvenlik ile eğitim-öğretim konuları şikâyete en fazla konu edilen konular olarak öne çıktı. Kamu personel rejimine ilişkin 2020 yılında 3 bin 703 şikâyet alan idare, adalet ve eğitim konularında ise sırasıyla 3 bin 32 ve bin 813 şikâyet aldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2020 Yılı Şikâyetlerin Konularına Göre Dağılımı

Adalet Bakanlığı İlk Sırada

Hemen her yıl olduğu gibi 2020 yılında da Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı en fazla şikâyet edilen idareler oldu. Şikâyetlerin idarelere göre dağılımında banka ve finans kuruluşları yüzde 76'lık şikâyet oranı ile ilk sırada yer alırken Adalet Bakanlığı iki, mahalli idareler üç, üniversiteler dört, Sağlık Bakanlığı beş ve MEB altıncı sıraya yerleşti.

BAŞKA DÜNYADA YAŞIYORLAR

İktidar ne zaman sıkışsa mega projelere sarılıyor. Amaç halkı kandırmak ama gerçekler ortada: Milyonlarca çocuk uzaktan eğitime erişemiyor, faturalar ödenemiyor, tam bir milyon 500 bin kişi iş aramaktan umudunu kesmiş halde.

AKP iktidarı mega projeleri çok seviyor. Uygulanabilir olanlarla ciddi bir ekonomik rant elde ederken kamuoyunu oyalamak için ortaya attıklarıyla da süreci siyasal ranta dönüştürüyorlar. Son hamleleri de uzay oldu.

Genellikle seçim öncelerine denk gelen büyük projeleri ve müjdeleri şöyle bir sıralayınca mesele daha da netleşecek:

HAYALLER

Doğalgaz Bulma: Doğu Akdeniz ve Karadeniz'de yapılan sondaj çalışmalarıyla büyük bir umut yarattılar. Karadeniz'de bulunan rezervle ülkenin enerjide dışa bağımlılığının sona ereceğini müjdelediler. Yaklaşık bir yıl oldu, ciddi bir gelişme yok. Hükümet içinde meseleyi gündeme getiren de kalmadı.

Kanal İstanbul: Dev bir proje olarak sunuldu. Gerekliliği konusunda aylarca süren medya ablukası yaşandı. Sonuçta ortada uluslararası arsa rantı kaldı. İlk önce destek veren bilirkişi heyeti bile birer birer desteklerini çekmeye başladı. Geride bir avuç rantiyeci kaldı.

Petrol Bulundu: Her seçimden önce ya Batman yakınlarında ya da karasuları içerisinde mutlaka petrol rezervine rastlanılıyor. Ne hikmetse hiçbirisi sonuçlanmıyor.

Yerli Otomobil: Maket gösterip durulan bir başka mega proje de yerli otomobil sevdası. Aracın en önemli kısımları için uluslararası firmalarla anlaşılan iktidar, üretilecek otomobilin -eğer üretilirse- hala yerli olduğunu iddia ediyor. Takvim işliyor ama iktidar bu meseleye de eskisi kadar ıştahla sarılmıyor.

Uzay Teknolojisi: Erdoğan 2023 yılında uzaya çıkılacağını 'müjdeledi.' Ancak 'kendi teknolojimizi üretip mi çıkacağız yoksa bir firmayla ya da ülkeyle ortak mı olacağız?' orası belli değil. Yandaş medyaya bakılırsa süreç bir Türk'ün eğitim alıp turist olarak uzaya çıkmasıyla da sonuçlanabilir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

GERÇEKLER

Ödenemeyen Faturalar: Son üç yılda yurttaşın elektrik faturası yüzde 70-80 oranında arttı. Pandemiyle birlikte ekonomik kriz derinleşirken elektriğe zam yağmuru nedeniyle yurttaş faturasını ödeyemez oldu. Geçen yılın ilk 9 ayında 2.6 milyon abonenin elektriği, 600 bin abonenin ise doğalgazı kesildi. 53 bin 840 elektrik abonesi ile 123 bin 657 doğalgaz abonesi hakkında, faturalarını ödeyemediği için yasal işlem başlatıldı.

İş Umudunu Kaybedenler: İş bulma umudunu yitirenlerin sayısı son bir yılda 2,3 kat arttı. Umutsuz işsizler, İŞKUR verilerine de yansıdı. Ülke genelinde bir milyon 500 kişi umudu olmadığı için artık iş aramıyorken İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı da son bir yılda yüzde 19,3 azaldı.

Pazarlardan Artık Toplayanlar: Ülkedeki yoksulluk pazaryerlerinde tezgahların toplanmasının ardından yaşanan hareketlilikle gözler önüne seriliyor. Tezgahlar arasında dolaşan ve pazarcılarını bıraktığı ezik-çürük meyve ve sebzeleri seçerek toplayanlar, gelirleri yetersiz olduğu için buna mecbur kaldıklarını söylüyor.

Kapanan Dükkânlar: Erdoğan, "Bazı dostlar, diyorlar ki dükkânlar kapanıyor, şirketler kapanıyor. Kapanan falan yok" dese de gerçekler farklı. TOBB verilerine göre, ülke genelinde 2020'de 24 bin 136 ticari işletme kapandı. İstanbul Ticaret Odası, megakentte 20 bin işletmenin, Ankara Ticaret Odası ise Başkent'te 15 bin işletmenin geçici süreyle ya da tamamen faaliyetlerini durdurduğunu açıkladı.

Eğitimden Uzak Milyonlar: Uzaktan eğitim aracı EBA 'eşitsizliği' gözler önüne serdi. MEB'in açıkladığı verilere göre, 7,7 milyon öğrenci tableti olmadığı için telefonla ders dinliyor. MEB'in açıkladığı istatistiklere göre 12 milyon 459 bin 347 öğrenci EBA'yı aktif olarak kullandı. 18 milyon 240 bini aşkın öğrencinin olduğu MEB'de bu istatistiklere göre 6 milyona yakın öğrenci EBA'yı hiç kullanmadı.

ÜLKENİN UMUDUNU ÇALDILAR

Sosyal kriz derinleşiyor. Kasım ayında 163 bin kişi, günde ortalama 5 bin 400 kişi ümidini kaybettiği için iş aramaktan vazgeçti. Ümitsiz işsizlerin sayısı önceki yıla göre yüzde 134 artarak 1 milyon 674 bine ulaşarak rekor kırdı. Ümitsizler içinde gençlerin ve üniversitelilerin sayısındaki artış korkutucu boyutlara vardı

Salgın ve krizin etkisiyle ekonomi yeni iş yaratamıyor, istihdam azalıyor, işletmeler kapanıyor. Umudunu yitirdiği için iş aramayanların sayısı ise rekor üstüne rekor kırıyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), kasım ayına ilişkin işgücü istatistiklerini yayımladı. Birçok işletmenin yeni tedbirler kapsamında kapandığı kasım ayında önceki aya göre istihdam edilen kişi sayısı 260 bin azaldı. Aktif biçimde iş arayan kişi sayısının 4 milyon 5 bin olduğu kasımda işsizlik oranı yüzde 12,9 seviyesinde gerçekleşti.

İş Olsa Çalışırım Diyenler İşgücünde Değil

15 yaş ve üstü çalışabilir nüfus 63 milyon 39 bine ulaşırken bunun yalnızca 31 milyon 71 bini işgücüne dâhil durumda. Çalışabilir yaştaki nüfusun yarısı ev işleri, eğitim ve çalışamaz halde olma gerekçeleri ile işgücüne dâhil edilmiyor. TÜİK verilerine göre iş aramayıp çalışmaya hazır durumda olan 4 milyon 832 bin kişi var. Ekimde 4 milyon 348 bin olan bu sayı bir ayda 484 bin kişi arttı. Bu kişiler işsiz sayılmadığı için TÜİK'in işsizlik oranı yukarı yönlü hareket etmiyor.

Disk-Ar Karamsar Tabloyu Ortaya Koydu

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR) kasım ayı işsizlik verilerini yine TÜİK verilerinden yola çıkarak değerlendirdi. TÜİK'in işsiz saymadığı kesimleri de işsizlik tanımına dahil etti ve geniş işsizlik oranını hesapladı. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) standartlarını gözeterek DİSK-AR'ın hesapladığı verilerdeki özet bulgular şu şekilde;

- ◆ Geniş tanımlı işsizlik yüzde 28,8, geniş tanımlı işsiz sayısı 10 milyon 382 .
- ◆ Genç işsizliği (geniş) yüzde 43,5, kadın işsizliği (geniş) 37,7.
- ◆ Covid-19 etkisiyle revize geniş tanımlı işsizlik ise 11 milyon 768 bin olarak gerçekleşti.
- ◆ İstihdam bir yılda 1 milyon 103 bin kişi azaldı.
- ◆ İş başında olanların sayısı ise 2 milyon 217 bin azaldı.
- ◆ Ümidini kaybeden işsiz sayısı 1,7 milyona yaklaşıyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ekonomiyi Aşan Sosyal Kriz

Ümidini kaybeden işsizlerin sayısı 1 yılda yüzde 134 arttı. Ancak bu yalnızca ümitsizlerin değil, aynı zamanda işgücü içindeki 31 milyon insanın da sorunu. Çalışma sosyoloğu Doç. Dr. Hakan Koçak ümitsiz işsizliğin sosyolojik sonuçlarını BirGün’le paylaştı. İşte ümitsiz işsizlikteki artışta Koçak’ın altını çizdikleri;

- ◆ Özellikle genç ümitsizlerin aileye bağımlılığı artıyor. Genç birey orta yaşlara ilerlerken giderek kendisini daha yetersiz hissediyor. Özgüveni zayıflıyor.
- ◆ Süreç evliler içi çok daha zor ilerliyor. Ailelerinden yardım isteseler de geleneksel alışkanlıklar aile içi gerilimlere neden oluyor.
- ◆ Hanede işi olanın sorumluluğu artıyor. İşini kaybetmesi halinde tüm ailenin aç kalacağını bilen aile ferdi, iş yerindeki sömürüye razı oluyor.
- ◆ İşli olan, işin niteliğini sorgulamıyor, işgücü piyasasının emekçi üzerindeki denetimi artıyor.
- ◆ Hane içinde gerilimlere neden oluyor. Ümitsiz işsiz, yetersizlik hissi yaşıyor. Anti-depresan kullanımı artıyor. İşsizler, bu durumları yüzünden daha çok kendilerinin sorumlu olduğunu hissediyor.
- ◆ Aile içi dayanışma ağlarının yanı sıra parça başı para kazanılan geçici işleri yürütenlerin sayısı artıyor.
- ◆ Üniversite mezunu ümitsizlerde yurtdışına gitme isteği artıyor. Ayrıca bu süreç üniversite mezunu için hayatını boşa harcama hissini kuvvetlendiriyor.

Emekçiye 3 kelepçe: İşsizlik, borç ve ailenin sorumluluğu

İşsizliğin bir salgın gibi toplumu etkilediği bugünlerde sorun yalnızca işsiz kişinin kendisiyle sınırlı kalmıyor. Toplumun tüm kesimlerini etkisi altına alıyor. Doç. Dr. Hakan Koçak işsizliğin emekçiye takılan 3 kelepçeden biri olduğunu vurguladı ve kelepçeleri şöyle sıraladı;

1- İşsizlik

İşsizliğin ve ümitsizliğin artması yalnızca işsiz için değil, aynı zamanda çalışan emekçi için de büyük bir sömürüye dönüşüyor. Emekçi kişi, kendisini, haklı olarak ailesinde işsizlikle mücadele eden yakınının geçimini sağlamak ve ona maddi ve manevi destek olmakla sorumlu hissediyor. Aynı zamanda iş arayan milyonlarca insan, emekçinin iş hayatındaki stresini artırıyor.

2- Borç

Özellikle pandemi döneminde aile geçimini sağlayamayınca banka kredilerine başvurmak zorunda kalan emekçiler, bir yandan işten çıkarılma tehdidiyle diğer yandan da borçları finanse etmekle uğraşiyor. Uzun vadeli krediler emekçinin, patronun dayatmalarına razı olmasına neden oluyor.

3- Ailenin Sorumluluğu

İşsiz kalan büyük ölçüde aile içi dayanışma ağlarıyla geçimini sağlıyor. Madalyonun diğer tarafında ise bu sorumluluğu sırtlanmak zorunda kalan emekçi var. Bu haliyle hem işsizlik, hem borç hem de ailenin sorumluluğu nedeniyle emekçinin işyerine bağımlılığı artıyor.

Kasım Ayı Bilançosu

- »İstihdam 1 ayda 260 bin azaldı. Günde ortalama 8 bin 600 kişi işinden oldu
- »Ümitsiz işsizlerin sayısı 1 ayda 163 bin arttı, günde ortalama 5 bin 400 kişi iş bulma ümidini kaybetti
- »İstihdam oranı yüzde 42,9’a düştü. Çalışabilecek durumda olan her 100 kişiden 57’si istihdamda değil.
- »Önceki yıl yüzde 32,9 olan geniş tanımlı genç işsizliği yüzde 43,5’e yükseldi.
- »Önceki yıl yüzde 28,5 olan geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 37,7’ye yükseldi.

Genç İşsizler İş Aramaktan Vazgeçti

Sayısı 1 milyon 674 bini geçen ümitsiz işsizlerin içerisinde 15-34 yaş grubundakiler dikkat çekiyor. 2018 yılında başlayan ekonomik kriz nedeniyle gençler iş bulmakta zorluk yaşamaya başladı. Bu nedenle iş aramaktan umudunu kesenlerin içerisinde genç işsizlerin oranı artıyor.

Gençlerin iş arama yolculuğunda üniversite de artık çare olamıyor. 2019 yılının kasım ayında ümitsizler içerisinde 128 bini üniversite mezunu genç işsiz bulunuyordu. Bu yıl ise yüzde 141 oranında artarak 309 bine çıkmış durumda. Üstelik toplam ümitsizler içinde üniversite mezunlarının payı da artıyor. Bugün ümidini kaybetmiş her 100 işsizden 18'i üniversite mezunu.

Gün Gün Umutlar Tükeniyor

Uzun süre iş arayan insanlar artık umutsuzlaşıyor ve iş aramaktan vazgeçiyor. Verilere göre iş bulma ümidi olmadığı için iş aramayanların sayısı ilk kez 1 milyon 674 bin kişiye yükseldi. Pandemi döneminde bu sayı her ay rekor kırıyor. 2019'un kasım ayında 775 bin olan umutsuz olarak nitelendirilen işsizlerin sayısı son bir yılda yüzde 134 oranında arttı. Ekimde ise 1 milyon 511 kişi umutsuz işsizdi. Bir ayda toplam 163 bin ümidini kaybetti. Başka bir hesapla günde ortalama 5 bin 433 kişi iş bulma ümidini kaybetti.

DIYANETİN BİNDE 1 BÜTÇESİYLE ANCA UZAY ŞOVU OLUR

Bu bütçeyle ancak uzay şovu yaparsınız

Aralık 2018’de, “Bir hayal gerçek oldu” denilerek kurulan Türkiye Uzay Ajansı, ilk toplantısını kuruluşundan 10 ay sonra gerçekleştirdi. Diyanet’in toplam 23,8 milyar TL aldığı 2020 ve 2021 yılının merkezi yönetim yatırımlarından Türkiye Uzay Ajansı’nın payına yalnızca 5 milyon TL düştü.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın, “Türkiye’nin Milli Uzay Programı” tanıtımında yaptığı açıklamaların ardından gündeme gelen Türkiye Uzay Ajansı, Aralık 2018’de Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle kuruldu. Birçok ülke, uzay araştırmalarına milyarlarca dolar pay ayırırken Türkiye Uzay Ajansı, 2019 yılı yatırımlarından pay alamadı. Ajansa 2020 ve 2021 yıllarında ise yalnızca 5 milyon TL ayırdı. Aynı yıllarda 210 milyon TL pay ayrılan Diyanet’in bütçesinin toplamı ise 23,8 milyar TL’ye ulaştı.

Uzay Programı’na 400 Bin TL

Türkiye Uzay Ajansı’na 2020 yılında ayrılan pay ise yalnızca 1 milyon TL oldu. Ajansa 2020 yılı yatırımlarından ayrılan 1 milyon TL’nin 400 bin TL’si, “Milli Uzay Programı Etüdü” için harcandı. Kalan 600 bin TL ise “Muhtelif İşler” kalemi altında, makine ve teçhizat alımı için tüketildi. Sonradan eklenen ödeneklerle birlikte ajansın 2020 yılındaki toplam harcaması 1 milyon 917 bin TL olarak kayıtlara geçirildi.

2021 İçin Düşük Bütçe

Türkiye Uzay Ajansı, 2021 yılı yatırımlarından da oldukça düşük pay aldı. Cumhurbaşkanlığı 2021 Yılı Yatırım Programı’na göre ajansın yatırımları için bütçeye 4 milyon TL yazıldı. 2020 yılında çalışmalarına başlanan Milli Uzay Programı Etüdü için 2021 yılında ayrılan pay ise 1 milyon 33 bin TL ile ifade edildi. Milli Uzay Programı Etüdü Programı’nın dışında ajansın 2021 yılı yatırım bütçesi, Uzay Teknolojileri Etüt ve Projelendirme İşleri 1 milyon 545 bin TL, eXTP Uydusu Geniş Alan İzleme Uygulama Yazılımı 369 bin TL ve Muhtelif İşler 1 milyon 53 bin TL olarak sınıflandırıldı.

Abartılı Konuşmuyoruz

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, “Türkiye bir uzay ülkesi derken abartılı konuşmuyoruz” sözleriyle uzay alanındaki hedefleri anlattı. Türkiye Uzay Ajansı’nın, “Türkiye’yi uzay ekonomisi noktasında önemli bir noktaya getirecek bir program” hazırladığını savunan Varank, “2023 sonunda kendi uzay aracımızı yakın yörüngeye çıkararak ama kendi geliştirdiğimiz özgün milli motorumuzu Ay’a göndereceğiz. Sert iniş yapmasını sağlayacağız” dedi.

Metal Blok Tanıtım İçin

Urfa’nın kent merkezine yaklaşık 20 kilometre uzaklıkta, Göbeklitepe yakınlarındaki tarlada 5 Şubat’ta bulunan metal blokun, Milli Uzay Programı tanıtımı için konulduğu ortaya çıktı. Yaklaşık üç metre yüksekliğinde, bir metre genişliğinde, üzerinde Göktürk alfabesiyle, "Gökyüzüne bak, Ay’ı gör" ifadesinin yazılı olduğu metal blok, Erdoğan’ın Milli Uzay Programı tanıtım konuşması yaparken bu ifadeleri kullandığı sırada arkadaki dev ekrana yansıtıldı.

Altyapı Yeterli Değil

Kıbrıs İlim Üniversitesi Öğretim Görevlisi Gizem Çoban, Türkiye’nin uzay araştırması konusundaki altyapı sorunlarına dikkat çekti. Türkiye’de yetişen önemli astronom, astrofizikçi, mühendis ve astrobiyologların gerekli altyapı ve çalışma alanlarının olmaması nedeniyle başka ülkelerde ve uzay ajanslarında görev aldığını belirten Çoban, şunları kaydetti:

“Şu anda astronomi alanında yapılan çalışmalar yoğun biçimde İstanbul Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Ege Üniversitesi’nin astronomi ve uzay bilimleri bölümlerinde yoğunlaşırken temel bilimlere verilen değer akademi ve toplumun gözünde düşmüştür. Bu alanda hedeflere ulaşılabilmesi için bütçenin artırılması, nitelikli kadronun kurulması, genç uzmanlara yer verilmesi gerekmektedir.”

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Astronomi, Uzay Bilimleri, mühendislik gibi alanlarda kadınların desteklenmesinin bir lütf olarak gösterilmesi bu alanda çalışmalar yapan bilim insanlarının motivasyonlarını düşürmektedir” diyen Çoban, “Bilimsel projeler zamanında desteklenebilseydi, şu anda başka bir gelecek mümkündür” ifadelerini kullandı. Çoban sözlerini şöyle sürdürdü:

“Biz sıfırdan bir fikir üretmek bir yana, başka ülkelerin uzay girişimlerini taklit edebilseydik dahi, 1925 yılında THK planör fabrikası kuran bir ülke olarak daha farklı bir vizyona sahip olabilirdik. Şu anda BAE, Hindistan, İsrail gibi ülkeler bizim çok önümüzde girişimlerde bulunmakta. Astronomi bilimi ve uzay teknolojileri bilimi birbirinden farklı alanlardır. Bu sebeple Türkiye Uzay Ajansı'nın kadro istihdamında temel bilimciler dışında mühendislere, jeologlara ve hatta öğretmenlere yer vermesi ileriye taşıyacaktır.”

Damat Gitti Fikri İktidarda

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2023'ü işaret ederek, “İnşallah Ay'a gidiyoruz” sözlerine CHP'den ilk yanıt Parti Sözcüsü Faik Öztrak'tan geldi. Hazine ve Maliye Bakanlığı eski bakanı Berat Albayrak'ın, “Cumhurbaşkanımız Ay'a dört şeritli yol yapacağım' dese inanacak seçmenimiz var” anımsatan Öztrak, “Damat gitti ama fikirleri hala iktidarda” diye konuştu.

CHP İzmir Milletvekili Ednan Arslan da ajansın kuruluşundan sonra uzun süre toplantı yapmadığını vurgulayarak, “Uzun süre toplantı dahi yapmayan bir kurum, iki yıl sonra aya inecek. Hadi hayırlısı uzaya giderken belki Milli uçağımıza da yolda rastlarız” değerlendirmesini yaptı.

Uzayda Ezan Okunsun Talebi!

Türk Diyanet Vakıf-Sen Genel Başkanı Nuri Ünal, Türkiye'nin 2023'te uzaya yollamayı planladığı Türkiye vatandaşının uzayda ezan okunmasını talep etti. Ünal, “Türkiye'mizde tarihinde ilk defa böyle bir çalışma yapılıyor, ezan sesini fiili olarak, uzaydan dünyaya dinletelim. Tarihe not düşelim” dedi.

Uyuşturucu İle 2023 Yazdılar

Van'da önceki gün düzenlenen uyuşturucu operasyonlarında 246 kilo eroin ele geçirildi, bir kişi gözaltına alındı. Polis ekipleri ele geçirdikleri eroin paketleriyle, Erdoğan'ın Milli Uzay Programı'ndaki konuşmasına atıf yaparak, “2023 uzay” yazdı.

Devlet Bahçeli: 'Cacabey' Olsun

Erdoğan'ın, “Mademki bir vatandaşımız uzaya gidecek, artık astronot ya da kozmonot kelimelerine Türkçe karşılık bulmak gerekiyor” çağrısına ilk isim önerisi MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'den geldi. Bahçeli, uzaya gidecek astronot için “Cacabey” ismini önerdi.

Maske Dağıtamadık Uzaya mı Gideceğiz?

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı, “Türkiye'nin uzay planına” yurttaşlar, sosyal medyadan tepki gösterdi. Türkiye'deki yoksulluğun giderek derinleştiğini, eğitimden sağlığa kadar hemen her alanda eşitsizliklerin arttığını belirten yurttaşlar, hükümetin başarısızlıklarını ‘uzay projesi’yle örtmeye çalıştığını vurguladı.

Yurttaşlar, Milli Uzay Programı'na tepkilerini şu bazı sözlerle dile getirdi:

- ◆ Bütün kanallarda uzay yolculuğu konuşuluyor, astronota isim koymaya çalışıyoruz. Bu ülkede akıl sağlığını korumak giderek zorlaşıyor.
- ◆ Beş tane maskeyi dağıtamadık, uzaya mı gideceğiz?
- ◆ Halkın 2021'de ekmek almaya parası yok, 2023'de uzaya gidecekmişiz.
- ◆ Yolcu garantili uzay mekiği projesi bekliyoruz.
- ◆ Uzay yolunu Cengiz, Kolin ya da Limak şirketlerinden biri yapar herhalde.
- ◆ Cumhurbaşkanımız, “Uzaya çıkacağız” diyor, biz halen genç işsizliğin yüzde 30 olduğunu konuşuyoruz. Ayıp bize.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AY'a ilk ulaşan ülke SSCB

1959-1976 yılları arasında ABD ve SSCB toplamda 12 insansız uzay aracını Ay'a gönderdi. Ay'a ilk ulaşan ülke 1959 yılında SSCB oldu. Aya ilk insan gönderen ülke ise Apollo 11 ile ABD oldu. ABD'nin bu uzay uçuşunda astronotlar Neil Armstrong ve Buzz Aldrin 20 Temmuz 1969 günü saat 20.18'de Ay yüzeyine iniş yapan ilk insanlar olarak tarihe geçti. 2019 yılının başlarında ise Çin, Japonya, Hindistan ve Fransa gibi ülkeler Ay'a yönelik çalışmalar yaptı. Ancak 2019 yılında, bu ülkelerden görevi başarı ile tamamlayan ve Ay'ın yüzeyine iniş yapan tek ülke Çin oldu.

USULSÜZLÜKLER UZAY MACERASINA DA YANSIDI

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı, "Milli Uzay Projesi" tartışılırken bugüne kadar sadece uzaya uydu fırlatan Türkiye'nin bu işlerinde bile usule aykırılıklar belirlendi. İhale sürecinde başlayan usulsüz işlemler Sayıştay denetimlerine takıldı.

"Milli Uzay Projesi" tartışılırken bugüne kadar sadece uzaya uydu fırlatan Türkiye'nin bu işlerinde bile usule aykırılıklar belirlendi. İhale sürecinde başlayan usulsüzlükler Sayıştay denetimlerine takıldı. İhale işlemlerinde, kamu kaynaklarının etkili kullanımına yönelik usule aykırı işlem bulunduğunu kaydeden Sayıştay denetçileri, "Bursa Bilim Merkezi projesi Uzay İnovasyon Merkezi Eğitim Bilimleri 212 Kalem Kurulum ve Montaj Dahil Mal Alımı İşi'nde yaklaşık maliyetin belirlenmesi için altı firmadan fiyat bildirimini alınmıştır. Fiyatların bazıları, tutar olarak birbirinden çok farklıdır ve sapma göstermektedir. Buna rağmen altı firmanın fiyat bildirimlerinin ortalaması, yaklaşık maliyetin belirlenmesinde dikkate alınmıştır" ifadelerine yer verildi..

Hukuka Uygun Kullanılmalı

Raporda, ihale sürecinde yapılması gerekenler hakkında şöyle denildi: "Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılması sorumluluğu çerçevesinde, ihalelerde yaklaşık maliyetin belirlenmesi için her türlü fiyat araştırmasının yapılması ve bu çerçevede gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmayan aşırı yüksek veya düşük fiyat bildirimlerinin yaklaşık maliyet hesabında dikkate alınmaması gerektiği değerlendirilmiştir."

Uyduları Kontrolde Sorun

Türksat Uydu Haberleşme A.Ş'nin Denetim Raporu'nda ise uzaya fırlatılan uydu veya roket gibi gereçlerin izlenmesinde yaşanan sorunlar vurgulandı. 1990'lı yılların başından beri hizmet veren ve defalarca genişletme, ek bina inşaatı ve tadilat çalışmaları yapılan genel müdürlük kampusunda yer alan mevcut Uydu Kontrol Merkezi'nin ihtiyaçları karşılayamadığını kaydeden Sayıştay, çalışmaların bir an önce yapılması ve tesisin ihtiyaçlara uygun hale getirilmesini istedi.

Yeterli Personel Yok

Türksat'a ilişkin bir diğer tespit ise personel yetersizliğine ilişkin oldu. Sayıştay, uzaya yönelik projeler için araştırma ve geliştirme çalışması yapılması gerektiğini ancak bunun mevcut personelle yapılamayacağını ifade etti. Raporda, şu tespite yer verildi: "Uzay cisimleri takip ve uyarı sistemi, Türksat Model Uydu yarışması ve Türksat Kanal Güncelleme Sistemi gibi projeler uygulamaya konulmuş olup yeni projelerin geliştirilmesi ve şirketin büyümesini sürdürmesi, ar-ge faaliyetlerine gereken önemin verilmesiyle mümkün olacaktır. Şirketin ar-ge faaliyetlerinde hedeflediği projeleri zamanında gerçekleştirmesi ve yeni projeler üretmesi için alanlarında uzman ve yetişmiş personel ile ar-ge biriminin takviye edilmesi gerekmektedir."

'SINIRSIZ SORUMSUZ AMA SINIRSIZ YETKİLİ' TEK ADAM SİSTEMİDE YETMEDİ!

Ekonomik-demokratik reform söyleminden yeni anayasaya geçiş yapılması manidardır!

İktidarın üç aydır yinelediği ekonomik-demokratik reformlar ortada yokken, bir anda yeni bir anayasa yapma tartışmasının başlatılması manidardır. Anlaşılan 'sınırsız sorumsuz ama sınırsız yetkili' tek adam sistemi iktidara yetmemektedir. Hukuk devletinin son kırıntıları, AYM, yitirilen yerel yönetimler rahatsızlık yaratmaktadır. Bu sistemle anayasal zırh sağlayacak bir sistem dizayn etmek istemektedirler!

Cumhurbaşkanı Erdoğan üç aydır sürekli yinelediği ekonomik-demokratik reformlar yakında söyleminin içini doldurmadan birdenbire 'Yeni Anayasa' önerisini ortaya attı. Bu kez anayasa değişikliğinden değil, sayısal yetersizlikleri de ortada iken doğrudan ve tamamıyla yeni bir anayasa yazımından söz ediyor. Üstelik bunu 'sivil ve demokratik' sözleriyle makyajlıyor. Öneriyi ortaya attığında tüm taraflarla, partilerle, akademi ve STK'larla ortaklaşa ilk sivil anayasadan söz ediyor. Ertesi gün İttifak ortağı partiden yapılan destek açıklaması ile

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Cumhurbaşkanı önerisinin sınırları çiziliyor. İttifak ortağı yeni anayasaya destek verirken bunun yeni yönetim sisteminin 'tahkimi ve takviyesi' için yapılmasını istiyor!

Bunun hemen ertesinde de Cumhurbaşkanı Erdoğan çizilen bu sınırı aynen kabul ettiğini ifade etmeye, yeni anayasanın Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ni güçlendirmek için hazırlanacağını, AK Parti ve MHP tarafında kurulacak ortak komisyonda yazılacağını ve ardından da diğer partilerle paylaşılacağını dile getiriyor! Yani Cumhur İttifakı bir anayasa metni yazacak, bunu meclise getirip diğer partilere dayatıp-dikte edecek ve 'oy verin' diyecek. Böylece daha baştan 'en geniş katımlı, sivil, demokratik anayasa önerisini' kendileri tekzip ederek dillerindeki baklayı çıkarttılar.

İttifak ortağı partinin 'Cumhurbaşkanı sisteme uymuyorsa, sistemi ona uyduralım' diyerek başlattığı süreçte de iki parti kendi kurguladıkları yönetim sistemi ve anayasa değişikliklerini referanduma götürüp, son anda YSK'ya aldıkları 'mühürsüz oylar geçerlidir' kararıyla hayata geçirdiler. Kurguladıkları sistem ülkeyi karanlığa, çöküşe sürükledi.

Türkiye'nin kurucusu ve paydaşı olduğu Avrupa Konseyi Venedik Komisyonu o dönemde bu değişikliklerin demokrasinin özünü bağdaşmadığını içeren şu tespitini duyurmuştu: "Venedik Komisyonu, teklif edilen anayasa değişikliklerinin özünde, Türkiye'nin anayasal demokrasi geleneğinde geriye atılacak tehlikeli bir adım olduğu görüşündedir. Venedik Komisyonu, teklif edilen sistemin bozularak dikta rejimine ve kişisel bir rejime dönüşme tehlikesinin altını çizmek istemektedir.

Ayrıca zamanlama da son derece talihsiz olup, başlı başına bir endişe sebebidir. Mevcut olağanüstü hâl, anayasa referandumuna layık demokratik bir ortam temin etmemektedir. Taraftar ve karşıt düşüncelerin özgürce dile getirilebileceği, kampanyaların serbestçe yapılacağı, değişiklikler konusunda medyada özgürce propaganda veya anti propagandanın yapılabileceği ve dolayısıyla seçmenin net düşünce sahibi olarak oyunu kullanabileceği bir ortam OHAL nedeniyle söz konusu değildir."

Oysa 2017 değişiklikleri OHAL koşullarında ve muhalefetin, medyanın baskılandığı bir ortamda yapıldı. Değişikliklerin hemen ertesinde HSK yapısı kontrollü şekilde değiştirildi. CB kararname ile yürütme, tek kişiyi tüm idari, siyasi, ekonomik ve yargı sisteminde sınırsız yetkilerle donatır hale getirildi. O dönemde dile getirdiğimiz tüm uyarılarımız doğrulandı. Venedik Komisyonu'nun da 'diktaya evrilir' diye uyardığı süreç hayata geçirildi. Nitekim son üç yıldan bu yana Türkiye özgürlük, demokrasi, hukukun üstünlüğü, şeffaflık vb. tüm küresel endekslerde hızla geriledi. Özgür olmayan ya da demokratik olmayan ülkeler kategorisine düştü.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın mevcut anayasayı kast ederek "Ne kadar değiştirirsek değiştirelim bu vesayet izini silmek mümkün olmuyor?" sözleriyle gerekçelendirdiği yeni anayasa talebi, artık anayasadaki son güvenceleri de temizlemek istediğini ortaya koyuyor. Kişisel ve ailece korunmalarına zırh sağlayacak bir yeni anayasa istiyorlar. Muhtemelen arzuladıkları yeni anayasa;

- AYM ve TBMM'nin yargı ve yasama denetiminin tümüyle etkisizleştirilmesi,
- AİHM kararlarının bağlayıcılığının anayasadan çıkarılması,
- Yerel yönetimlerin, belediyelerin, muhtarların merkezi yönetime bağlanarak seçimle değil atamayla göreve getirilmesi,
- Sivil toplum örgütlenmesinin kısıtlanması ya da tümünden kaldırılması,
- Temel hak ve özgürlüklere anayasal ve hukuki güvence sağlayan maddelerin anayasadan ayıklanması,
- Etnik azınlıklara oy ve seçme-seçilme hakkının kaldırılması,
- Milletvekili adayı olacakların Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması,
- Cumhurbaşkanına sınırsız kez aday olma imkânı getirilmesi, yüzde 50+1 ve iki turlu seçim koşulunun kaldırılması,
- Partili Cumhurbaşkanı yanında, iktidar partisi il başkanlarının aynı zamanda Vali ve Belediye Başkanı olması,
- Bütçenin Cumhurbaşkanınca hazırlanıp, kararnameyle yürürlüğe konulması,

... gibi maddelerin de mevcut siyasi zihniyet göz önünde tutulduğunda, iktidar ittifakının Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemini 'Tahkim Ve Takviye' amacıyla hazırlayacağı yeni anayasa metninde yer alması hiç de şaşırtıcı olmaz!

OKULLARIN SADECE YÜZDE 3,7'Sİ AÇILACAK

Milli Eğitim Bakanlığı'nın salgına karşı bir çözümmüş gibi sunduğu köy okulları toplam okul sayısının yüzde 3,79'una denk geliyor. AKP'nin iktidara geldiği günden beri yürüttüğü politikalar nedeniyle köy okullarının sayısı her yıl azalıyor.

Gelecek haftadan itibaren köy okullarında eğitime başlanacak. Bu durum Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından salgına karşı bir çözümmüş gibi sunuluyor ama ülkede köy okullarında eğitim gören öğrenci sayısı toplam öğrencinin yüzde 4'üne bile denk gelmiyor. Bunun sebebi de AKP'nin iktidara geldiği günden beri yürüttüğü eğitim politikaları.

AKP'nin iktidara geldiği yıl ülkede 10,3 milyon ilköğretim öğrencisi bulunuyordu ve bunların 688 bin 270'i ise köy okullarında eğitim görüyordu. Fakat 1989-1990 yılında nüfusu az ve dağınık yerleşim birimlerinde, birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okullarda öğrenim gören öğrencilere, daha nitelikli öğrenim olanağı sağlamak amacıyla başlatılan taşınabilir eğitim uygulaması AKP tarafından yaygınlaştırıldı. Bu durum köy okullarının kapanmasına ve buralarda okuyan öğrencilerin de taşınabilir eğitime mecbur kalmasına neden oldu. Aynı yıl köy okullarının sayısı toplam 41 bin 345 okul içinde 17 bin 682'ydi. Öte yandan köy okullarında o dönem sadece ilkokul öğrencileri bulunuyordu. Okulların yüzde 42,7'si köy okulu; öğrencilerin yüzde 6,68'i ise köy okullarında eğitim görüyordu.

MEB tarafından yayımlanan son istatistiklere göre bakanlığa bağlı toplam 68 bin 589 okul bulunuyor. Bu okullarda 18 milyon 241 bin 791 öğrenci eğitim görüyor. Bunlar içinde köylerdeki ilkokulların sayısı 5 bin 574. Bu okullarda yalnızca 271 bin 196 öğrenci eğitim görüyor. Bütün köy okullarını dahil edersek okul sayısı 9 bin 608'e, öğrenci sayısı ise 692 bin 579'a yükseliyor. Sadece ilkokul okuyan öğrencilerin yüzde 1,4'ü; diğer kademeler dahil edilince ise yüzde 3,7'si köy okullarında eğitim görüyor.

Tüm sınıflar mümkün değil

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, 'Yarıyıl Tatil Dönemi Mesleki Çalışma Programı' açılışı nedeniyle öğretmenlere seslendi. Bakan Selçuk, yüz yüze eğitimle ilgili olarak "Salgının seyri nedeniyle tüm sınıfların aynı anda tam zamanlı yüz yüze eğitime geçmesi kısa vadede mümkün görülüyor. Sınıflarda yüz yüze eğitimin sağlıklı yürütülmesi için yaptığımız planlamayı yakın zamanda kamuoyu ile paylaşacağız" ifadelerini kullandı. Öğrencilerin sürekli 'sesimizi fuyuramıyoruz' diye şikayet ettiği YÖK'ten ise ilginç bir hamle geldi. YÖK uzaktan eğitimle ilgili akademisyen ve öğrencilere görüşlerini sordu. Yapılan anket çalışmasına göre üniversitelerin yüz yüze eğitime geçme ihtimali bulunuyor.

2019-2020 OKUL VE ÖĞRENCİ SAYILARI				
Okul/Öğrenci Yerleşim Yeri	Toplam Okul Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı	Köylerdeki Okul Sayısı/yüzde	Köylerdeki Öğrenci Sayısı/yüzde
OKUL ÖNCESİ	11.485	1.629.720	1.028	1.028
İLKOKUL	24.790	5.279.945	5.574	271.196
ORTAOKUL	19.268	5.701.564	2.781	285.402
ORTAÖĞRETİM	13.046	5.630.562	225	34.108
TOPLAM	68.589	18.241.791	9.608-yüzde 14	692.579- yüzde 3,79

İNTERNETİ OLMAYANA İNTERNETTEN ANKET

MEB, uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunların belirlenmesi amacıyla internet üzerinden yanıt istedi. Buna karşın öğrencilerin yüzde 7,1'i interneti olmadığı için canlı derslere katılmadığını belirtti.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın, "Küresel Salgın Döneminde Uzaktan Eğitim İzleme ve Değerlendirme Raporu" yayımlandı. Türkiye genelindeki 41 bin 430 öğrenci, 25 bin 667 öğretmen, 24 bin 289 veli ve 2 bin 197 okul yöneticisi ile hazırlanan rapor uzaktan eğitim sürecindeki eşitsizliği bir kez daha gözler önüne serdi.

Rapora göre, araştırmaya katılan öğrencilerin yüzde 1,5'i televizyon veya internet erişimi olmadığı için ders anlatım videolarını takip edemedi. İnternete erişimi olmadığı için canlı derslere katılmadığını belirten

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

öğrencilerin oranı ise yüzde 7,1 oldu. Raporda, uzaktan eğitim sürecinin devam etmesi durumunda televizyona veya internete erişimi olmayan çocuklara bu imkânın sunulmasının, “Büyük önem arz ettiği” kaydedildi.

Öğretmenler Sınav İstemiyor

Araştırma kapsamında görüşülen öğretmen ve öğrencilere EBA'ya ilişkin fikirleri de soruldu. Öğretmenlerin yüzde 25'i, öğrencilerin ise yüzde 38'i EBA'daki ders içeriklerinin yeterli olmadığını söyledi. Bazı derslerin sınavlarının internet üzerinden yapılabileceği görüşüne katılan öğretmenlerin oranı yüzde 40'ta kaldı. Uzaktan eğitim sürecinde sınav notları yerine, “Proje ve performans ödevlerinin notla değerlendirileceği” ifadesine ise öğrenci katılım oranı yüzde 27, öğretmen katılım oranı da yüzde 60 olarak gerçekleşti.

Araştırmaya katılan öğrenciler arasında ders anlatım videolarını takip ettiğini belirten öğrencilerin oranı yüzde 82 ile ifade edildi. Erişim imkânı olmadığı için videoları takip edemeyen öğrenci oranı yüzde 1,5 olmasına karşın raporda, “Araştırmanın çevrimiçi yürütülmesinin oranın düşük olmasında etkisi olduğu düşünülmektedir” değerlendirmesinde bulunuldu. Videoları takip eden öğrencilerin yüzde 58'i yeni konuları ders anlatım videolarından öğrenemediğini bildirdi. Öğrencilerin yüzde 51'i de ders anlatım videolarında işlenen yeni konu ile ilgili yeterince soru çözüldüğü görüşüne katıldığını kaydetti. Öğrencilerin yüzde 51'inin ders anlatım videolarının ilgilerini çekmediğini belirtmesi de rapordaki dikkati çekici bulgular arasında yer aldı.

Yüzde 7'nin İmkânı Yok

Araştırmaya katılan öğrencilerin yüzde 76'sı canlı derslere katıldığını, yüzde 24'ü ise katılmadığını beyan etti. Buna göre, öğrencilerin yüzde 23,6'sı programlarındaki tüm derslere katıldığını, yüzde 53,3'ü programlarındaki bazı derslere katıldığını, yüzde 11,6'sı internete erişim imkânı olduğu halde canlı derslere katılmadığını, yüzde 7,1'i internete erişim imkânı olmadığı için canlı derslere katılmadığını, yüzde 4,4'ü ise canlı ders yapılmadığını dile getirdi.

“OKULLARIN YÜZ YÜZE EĞİTİME AÇILMASI” VE “BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ” ARAŞTIRMALARI

Metropol tarafından yapılan araştırmanın “Üniversite Seçimleri” başlıklı bölümüne göre,

- ❖ Üniversite rektörü olarak eski milletvekili, eski milletvekili aday gibi partili kişilerin/siyasilerin atanmasını doğru bulanların oranı yüzde 20,2 seviyesinde iken, doğru bulmayanların oranı yüzde 69. Konuyla ilgili fikri ya da cevabı olmayanların oranı ise 10,8 oranında.

Bu oranların, 24 Haziran 2018 milletvekili seçiminde oy verilen partiye göre dağılımı ise:

- AKP'li katılımcıların yüzde 35,8'i, MHP'li katılımcıların yüzde 23,5'i, İYİ Partili katılımcıların yüzde 11,9'u, Saadet Partili katılımcıların yüzde 11,1'i, CHP'li katılımcıların yüzde 5,9'u, HDP'li katılımcıların yüzde 2,5'i ve diğer partilere oy verenlerin yüzde 33,3'ü üniversite rektörü olarak eski milletvekili, eski milletvekili aday gibi partili kişilerin/siyasilerin atanmasını doğru buluyor. Bu görüşler ortalama yüzde 20,2 oranında.
- CHP'li katılımcıların yüzde 90,2'si, AKP'li katılımcıların yüzde 50,6'sı, MHP'li katılımcıların yüzde 63,8'i, İYİ Partili katılımcıların yüzde 85,1'i, Saadet Partili katılımcıların yüzde 88,9'u, HDP'li katılımcıların yüzde 93'ü ve diğer partilere oy verenlerin yüzde 66,7'si üniversite rektörü olarak eski milletvekili, eski milletvekili aday gibi partili kişilerin/siyasilerin atanmasını doğru bulmuyor. Bu görüşlerin ortalaması yüzde 69.
- ❖ “Üniversiteler, idari ve akademik olarak siyasetten bağımsız/özerk olmalıdır” görüşüne katılanların oranı yüzde 75, katılmayanların oranı yüzde 15,7 fikri ya da cevabı olmayanların oranı ise yüzde 9,2.
- Bu görüşe CHP'li katılımcıların yüzde 86,6'sı, AKP'li katılımcıların yüzde 66,1'i, MHP'li katılımcıların yüzde 78,5'i, İYİ Partili katılımcıların yüzde 88,1'i, HDP'li katılımcıların yüzde 84,2'si, Saadet Partisi ve diğer partilere oy verenlerin yüzde 100'ü destek veriyor. Bu görüşün ortalaması yüzde 75.
- Üniversitelerin idari ve akademik olarak siyasetten bağımsız / özerk olması gerektiğine katılmayanlar ise, AKP'li katılımcıların yüzde 22,2'si, MHP'li katılımcıların yüzde 12,8'i, HDP'li katılımcıların 11,4'ü, İYİ Partili katılımcıların yüzde 9,7'si ve CHP'li katılımcıların yüzde 9,8'i. Bu görüşlerin ortalaması yüzde 15,7 seviyesinde.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- ❖ **“Üniversite rektörleri nasıl seçilmelidir?”** sorusuna ise araştırmaya katılanların **yüzde 73’ü, rektörleri öğretim elemanlarının seçmesi gerektiğini söylüyor.** ‘Rektörleri Cumhurbaşkanı tayin etmelidir’ diyenler ise yüzde 18 oranında. Fikri ya da cevabı olmayanların oranı ise yüzde 9,1.
- **CHP’li katılımcıların yüzde 95,1’i,** İYİ Partili katılımcıların yüzde 96,2’si, HDP’li katılımcıların yüzde 96,8’i, Saadet Partili katılımcıların yüzde 77,8’i ve diğer partilere oy verenlerin yüzde 90’ı “üniversite öğretim elemanları rektörlerini kendileri seçmelidir” diyor. Bu oran AKP’li katılımcılar için yüzde 55,1, MHP’li katılımcılar için yüzde 65,1. **“Üniversite öğretim elemanları rektörlerini kendileri seçmelidir” diyenlerin ortalaması yüzde 73.**
- **‘Rektörleri Cumhurbaşkanı tayin etmelidir’ diyenler ise, yüzde 33,2 ile AKP, yüzde 29,5 ile MHP, yüzde 22,2 ile Saadet Partili katılımcılar.** Bu oran CHP’li katılımcılarda yüzde 2, İYİ Partili katılımcılarda yüzde 1,5. **‘Rektörleri Cumhurbaşkanı tayin etmelidir’ diyenlerin ortalama oranı yüzde 17,9.**

PANORAMATR’nin Ocak ayına ait Türkiye’nin Gündemi ve Risk Analizi Araştırması da “Okulların Yüz Yüze Eğitime Açılması” ve “Boğaziçi Üniversitesi” konularında toplumun görüş ve eğilimlerini yansıtıyor.

Bu kamuoyu araştırmasına göre:

- Araştırmaya katılanların yüzde 55,3’ü 15 Şubat’ta okulların yüz yüze eğitime açılacağına inanmıyor.
- Okullar açılır diyenlerin oranı yüzde 31, fikrim yok diyenler ise yüzde 13,7 seviyesinde.
- **Katılımcıların yarısından fazlasının MEB’in açıklamasına inanmaması, Bakanlığın açıklamalarının yeterince gerçekçi bulunmadığını gösteriyor.**

AKP’li katılımcıların yüzde 42,5’i okullar açılır; yüzde 45,3’ü okullar açılmaz diyor. MHP’li katılımcıların yüzde 37’si okullar açılır; yüzde 54,4’ü okullar açılmaz diyor.

CHP’li katılımcıların yüzde 19,1’i okullar açılır, yüzde 69,9’u okullar açılmaz diyor. İYİ Partili katılımcıların yüzde 30,7’si okullar açılır, yüzde 58,7’si okullar açılmaz diyor. HDP’li katılımcıların yüzde 25,6’sı okullar açılır, yüzde 59,7’si okullar açılmaz diyor.

AKP ve MHP’li katılımcılar MEB’in açıklamasına, muhalefet partilerine göre daha yüksek oranlarda katılıyor.

Aynı anketin **“Boğaziçi Üniversitesine Rektör Atanması”** bölümüne göre:

- **Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın 2 Ocak 2021 tarihinde Boğaziçi Üniversitesi rektörlüğüne yaptığı atamayı, araştırmaya katılanların yüzde 43,3’ü yanlış buluyor.** Bu atamayı doğru bulanların oranı yüzde 28,1, fikri olmayanların oranı yüzde 28,7.

AKP’li katılımcıların yüzde 59,7’si bu atamayı doğru buluyor, yüzde 8,3’ü ise yanlış buluyor. MHP’li katılımcıların yüzde 48,5’i bu atamayı doğru buluyor, yüzde 12,8’i yanlış buluyor.

CHP’li katılımcılarda ise bu atamayı doğru bulma oranı yüzde 5, yanlış bulma oranı yüzde 83,6. İYİ Partili katılımcıların yüzde 12,7’si bu atamayı doğru buluyor, yüzde 73,2’si yanlış buluyor. HDP’li katılımcıların yüzde 10,4’ü bu atamayı doğru buluyor, yüzde 79,8’i yanlış buluyor.

Yani, muhalefet partili katılımcılar, çoğunlukla bu atamayı hatalı buluyor.

AŞILAMA DA ÇOK GERİDEYİZ...

Bakan Koca, “Günde 1.5-2 milyon kişiyi aşılayabiliriz” demişti: Bir günde sadece 11 bin kişi aşılandı

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’nın “Günde 1.5 hatta 2 milyon doz aşı yapabiliriz” demesine karşın günlük aşılama oranı her geçen gün düşüyor ve önceki gün sadece 11 bin kişi aşılanabildi. Prof. Dr. Pala ise “Günde en az 500 bin ile 1 milyon arasında kişinin aşılama gerektirdiğini” ifade etti.

Türkiye’de 14 Ocak’ta başlanan yaygın Covid-19 aşılmasında aşılama hızı her geçen gün düşüyor. Uzmanlar, toplumsal bağışıklığı sağlamak için yaklaşık 65 milyon kişinin aşılama gerektirdiğini ve bu aşılama hızıyla da bunun üç yıl süreceğini belirtiyor.

Sağlık Bakanlığı’nın verilerine göre, 14 Ocak’tan bu yana yaklaşık 2 milyon 700 bin kişi aşılanabildi.

Sadece sağlıklıların aşılandığı ilk günlerdeki hız giderek düşüyor. Ocak ayının ortalarında 200-300 bin kişiye Covid-19 aşısı yapılabilirken 5 Şubat Cuma günü yaklaşık 59 bin kişi aşılanabildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

31 Ocak Pazar günü ise 25 binden fazla kişi aşılanırken geçtiğimiz pazar günü aşılananların sayısı 11 bin kişiye kadar geriledi.

1.Günde En Az 500 Bin Aşılama

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Covid-19 İzleme Kurulu Üyesi ve Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kayıhan Pala da yaptığı açıklamada, aşılama hızındaki düşüşe dikkat çekti. Prof. Dr. Pala, “Bizim çok hızlı bir şekilde aşı çeşitliliğine erişip günde en az 500 bin ila 1 milyon arasında kişiyi aşılamamız gerekiyor. Bir an önce Sinovac dışındaki diğer aşıları sağlayıp ivedi olarak hızla aşı yapmamız lazım” dedi.

Tam Kapanmaya İhtiyacımız Var

Sağlık Bakanlığının bildirdiği ölüm sayılarına göre, 1999 Depremi’ndekinden daha fazla yurttaşın koronavirüs salgını nedeniyle hayatını kaybettiği belirten Pala, “Salgın hâlâ kontrol altına alınabilmiş değil. Hâlâ kısa süreli tam kapanmaya hala ihtiyacımız var. Bizim pandemiden çıkış yolumuzun da aşı olduğunu tekrar ifade etmek istiyorum” diye konuştu.

ASM’lerde Aşılama Aksayacak Demiştik

Sağlık emekçilerinin kendi kurumlarında aşılandığı için sağlıkçıların hızla aşılanabildiğini vurgulayan Ankara Tabip Odası (ATO) Başkanı Dr. Ali Karakoç ise şunları söyledi:

bakan-koca-gunde-1-5-2-milyon-kisiyi-asilayabiliriz-demisti-bir-gunde-sadece-11-bin-kisi-asilandi-839479-1.“Gelen 3 milyon doz aşı öncelikli olarak sağlıkçılara yapıldı. Daha sonra 85 yaş üstü yaşlılar evlerinde aşılandı ve 70 yaş üzerindeki yurttaşlar ise randevu alarak aşı yaptırmaya gitti. Biz aşılama sürecinin en başında, sağlık çalışanları zaten görev yaptıkları yerlerde, hastanelerde aşılanacağını için ‘Sağlıkçıların aşılanması çok hızlı olacak’ dedik. Ancak, aile sağlığı merkezlerinin (ASM) altyapısı aşılama için yeterli değil. ‘Buralarda hemşire yok, bekleme salonu yok ve aşılama aksayacak’ dedik. Sağlıkçılardan sonra aşılanmanın daha yavaş olacağını ve daha da aksayacağını söyledik. Bu da sağlıkçılara yönelik şiddeti arttıracak.

Doğu-Batı Arasında Fark Var

Ankara’da nüfusun sadece yüzde 5’i aşılandı. Ağrı ve Siirt gibi illerde bu oran binde bire kadar düşüyor. Doğu illerinde çok sayıda sağlıkçı KHK ile ihraç edildi. Bu illerde sağlıkçı sayısı ve aile hekimliği sayısı da çok az. Doğu illeri ile Batı illeri arasında aşılama oranında 5-6 kat fark var.

İktidar sağlıkçıları hızla aşılayabildiği için buradan bir siyasi kazanç ve başarı hikayesi çıkarmaya çalıştıysa da aşılamada geldiğimiz noktada yine ortada. Avrupa ülkelerinden daha hızlı aşı yaptığımızı söylediler ama geçtiğimiz pazar günü sadece 11 bin kişi aşılanabildi. Toplumun 60 -65 milyonluk büyük bir kesiminin bir an önce aşılanması gerekiyor.”

İkinci Dozlar 11 Şubat’ta Yapılacak

Covid-19 salgınıyla mücadele sürecinde toplumsal bağışıklığın kazanılması için yürütülen aşılama kapsamında, 14 Ocak’ta aşının ilk dozu uygulanan sağlık çalışanlarına ikinci dozların 11 Şubat’ta yapılmaya başlanması planlanıyor.

BASIN DA ENTÜBE OLDU

2020 yılında basın da entübe oldu. Basına yönelik siyasi baskı ve tehditler yoğun şekilde arttı, adliyelerde gazetecilere açılan davalarda rekor artış oldu ve gazetecilerin tazminatsız işten atıldığı bir dönem yaşandı.

İktidarın “havuzuna girmeyen” gazetecilerin payına baskı, sansür ve işsizlik düştü.

2020 yılı siyasal, toplumsal ve ekonomik krizine salgın krizinin de eklenmesiyle gazeteciler ve basın emekçileri için oldukça zor bir yıl oldu. İktidar virüsü toplum üzerinde baskı ve denetimi artırmanın fırsatı olarak gördü, gazetecilerin payına ise yine baskı, sansür ve zorlu şartlar düştü. Geride bıraktığımız yılda, tehdit ve cezalarla basın emekçileri susturulmak istendi. 2020 yılında da gözaltı, tutuklama, soruşturma, dava, hapis cezası, erişim engeli, ekran karartma gibi uygulamalar devam etti. İktidara “yakın olmayan” ve iktidarın “havuzuna girmeyenler” hedef gösterildi; halkın haber alma hakkı yine rafa kaldırıldı.”

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Gazetecilerin çalışacağı mecra mı kaldı?

Medyadaki kuşatılmışlık nedeniyle, gazeteciler mesleğin hakkını vererek gazetecilik yapabileceği mecra bulamıyor. Binlerce gazeteci ya işsizlikle karşı karşıya kalmakta, çalışabilenlerse çok düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalmaktadır. Özellikle yerel basında, iletişim fakültesi mezunları dahi asgari ücretin altında maaşlarla çalışmaktadır.

2020 yılında;

- 2020 yılında gazetecilere 361 dava açıldı.
- 86 gazeteci gözaltına alındı.
- Tutuklu gazeteci sayısı (01 Ocak 2021 itibarıyla) 70'e yükseldi.
- Son iki yılda gazeteci, muhabir, yayımcı, kameraman, matbaacı vb. 6000 bini aşkın basın ve yayın emekçisi işsiz kaldı.
- 97 gazeteci baskı ve sansür nedeniyle istifa etti.
- Basın ve yayın sektöründe sendikalaşma oranı düşmeye devam etti.
- RTÜK medya kuruluşlarına 67 para cezası, 1 kapatma, 49 yayın durdurma, 6 uyarı verdi.
- 2000'e yakın haber ve 100'den fazla internet sitesine erişim engeli getirildi.
- Bağımsız yayıncılık yapan gazete ve dergilerin haberlerine 368 sansür uygulandı.
- Sendikalı oldukları için işten atılan gazetecilere kıdem tazminatları verilmedi.
- Türkiye Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 2020 yılında 180 ülke arasında 154. sırada yer almaya devam etti.

2020 yılı basın ve basın emekçilerini entübe hale getirildiği bir yıl oldu

Dünyada basın özgürlüğü alanında çalışan tüm girişimlerde, Türkiye basın özgürlüğünün olmadığı, halkın haber alma hakkının engellendiği ve gazetecilerin siyasi baskıya en fazla maruz kaldığı ülkeler kategorisinde yer aldı. Bunların yanında IPS, MOM ve RSF'nin 2020 raporuna göre, medya sahipliğinin tekelleşme eğilimi, medya şirketlerinin büyük çoğunluğunun sadece dört şirkete ait olması nedeniyle endişe verici düzeyde arttı ve Türkiye medya özgürlüğü konusunda "riskli ülke" konumuna girdi. Türkiye öyle bir hale getirildi ki, Saray'dan habersiz bir bakanın bile istifasını haber yaptıramadığı için sosyal medyayı kullanmak zorunda kaldığı bir ülkeye dönüştü. Üstelik istifa haberinin bile 1775 radyo ve televizyon kanalının 24 saat boyunca bu istifayı halktan gizlendiği bir ülke konumuna düştü. Türkiye, iktidar eliyle yeni bir TV kanalının siyasi tahammülsüzlükten dolayı 26 günde kapatıldığı bir baskı rejimine dönüştü. 2020 yılı bu anlamda basın ve basın emekçilerinin entübe hale getirildiği bir yıl olmuştur.

Gazeteciler örgütsüz gazeteciler güvencesiz

2020 Temmuz ayı sendika verilerine göre basın ve yayın sektöründe çalışan toplam işçi sayısı 86 bin 505 kişidir. İşkolunda bulunan sigortalı işçilerin 30 bine yakını gazete ve televizyonlarda, 53 bini matbaalarda ve geri kalan 3 bine yakın basın emekçisi de yayınevlerinde çalışmaktadır. Basın ve yayın sektörü diğer iş kollarına göre sendikalaşma oranının en düşük olduğu iş kolu olarak göze çarpmaktadır. Sektörde çalışan 86 bini aşkın işçiden yalnızca 6.383 çalışan sendika üyesidir. Sektörde çalışan işçilerin yalnızca %7'si sendika üyesidir.

10 Ocak kalemini satmayan cesur gazetecilerin günüdür

İktidarın tüm bu faşizan tutumuna rağmen, halkın haber hakkı ilkesiyle hareket eden cesur kalemlerin varlığı da hepimize ümit vermektedir. İktidar baskısına boyun eğmeyip alternatif medya kanallarıyla dahi doğruları halka aktaran basın emekçileri, gazeteciliğin onuruna sahip çıkmıştır. 10 Ocak Gazeteciler Günü, bu yönüyle doğru ve objektif habercilik anlayışına sahip çıkan ve kalemini satmayan gazetecilerin günüdür.

Basın Kartı İptalleri.

Kimin Gazeteci olduğuna Fahrettin Altun mu karar verecek?

2020 yılı, Ocak 2020'de 894 gazetecinin basın kartının iptal edilmesiyle başladı. Kamuoyu baskısının ardından basın kartlarının "iptal edilmediği, beklemede olduğu" açıklansa da gazetecilerin birçoğuna hala basın kartları verilmedi. Çağdaş Gazeteciler Derneği'nin (ÇGD) açtığı dava sonrası Danıştay'ın "basın kartı alabilmek için

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

sigortalılık şartı getiren hükmün” yürütmesini durdurması bu yılın iyi haberi olabilirdi ancak buna ilişkin halen bir düzenleme yapılmadı.

AKP Genel Başkanı önceki yıllarda tutuklu gazetecilere yönelik sorulara “Yalnızca ikisinin basın kartı var” diyerek birçoğunu gazeteci olarak görmediğini ifade etmişti. Cumhurbaşkanlığı ÇGD’nin açtığı davaya ise “Gazetecilik faaliyetinde bulunmak için basın kartı sahibi olma zorunluluğu yoktur” şeklinde savunma yaptı. Oysa ki mevcut yasalarda **Gazetecilerin hakkı olan 90 gün yıpranma payını alabilmesinin tek koşulu sarı basın kartı sahibi olmalarıdır. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, gazetecilere sarı basın kartı vermeyerek, mesleki haklarından yararlanmalarına engel olmuştur.**

Asıl önemli konu, ülkemizde Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından verilen basın kartının, tüm dünyadaki örnekleri gibi, gazeteci meslek örgütü ve sendikalardan oluşacak bir komisyon tarafından verilmesi gerektiğidir. Aksi takdirde, yaşandığı gibi Hükümet güdümünde bir kurumun, yetkisini kötüye kullanarak muhalif gazetecileri fişlemek, devre dışı bırakmak niyetiyle kullanacağı açıktır.

Kimin gazeteci olduğuna Pergoleci Fahrettin’in karar vereceği bir düzen, bizi ancak Dünya basın özgürlüğü liginde son sıraya taşımaya yarar.

Gazeteci Davaları Ve Tutuklamalar

2020 yılının akılda kalanlarının başında, “MİT Tırları” davası nedeniyle hakkında çıkan hapis cezasının Yargıtay tarafından bozulmasının ardından davası devam eden gazeteci Can Dünder’in 19 Eylül tarihinde mal varlığına el konulma kararı vardı.

Öte yandan Libya’da yaşamını yitiren MİT mensuplarıyla ilgili haberler nedeniyle devam eden davada Barış Pehlivan, Murat Ağirel ve Hülya Kılınç hakkındaki tahliye talebi, “delilleri yok etme ve kaçma şüphesi” gerekçe gösterilerek reddedildi. Aynı davanın mütalaası da Eylül ayında açıklandı ve 9 Eylül 2020 tarihindeki duruşmada tutuklu yargılanan Barış Pehlivan, Hülya Kılınç ve Murat Ağirel’in tahliyesine karar verildi.

Bu davanın ikizi niteliği taşıyan, gazeteciler Müyesser Yıldız ve İsmail Dükel’in yargılandığı davada da “Devletin güvenliği veya yararları bakımından gizli kalması gereken bilgileri açıklama suçundan 6 yıl 3’er aydan 17 yıl 6’şar aya kadar hapis istemiyle” hazırlanan iddianame kabul edildi.

Sosyal medya paylaşımları nedeniyle ünlü gazetecilere yönelik soruşturmalar da 2020 yılında artarak devam etti. Gazeteci Fatih Portakal hakkında “cumhurbaşkanına hakaret” suçlamasıyla açılan dava, Can Ataklı hakkında aynı nedenle hazırlanan iddianame, “TBMM’yi alenen aşağılama” nedeniyle TBMM’nin Yılmaz Özdil hakkındaki suç duyurusu, 2020 yılına damga vuran davaların başlıcaları..

Muhalif Medyaya Yönelik Yasak ve Cezalar:

2020 yılının ilk yarısı, RTÜK’ün TELE1’e ve Halk TV’ye verdiği 5’er günlük ekran karartma cezaları ile başladı. Tüm yıl boyunca da idari para cezaları ve yayın durdurmaya kadar uzanan cezalar artarak devam etti.

Cezalardan Örnekler:

Halk TV ve Tele1’e (5) gün süreyle yayın durdurma cezası verildi.

TELE1’e iki defa 25.881 TL, toplam 51.762 TL idari para cezası verildi.

KRT TV’ye 25.881 TL ceza verildi.

ULUSAL Kanal’a 25.881 TL63 idari para cezası verildi.

TELE1’e, yayınladığı bir film nedeniyle 25.881 TL idari para cezası verildi.

RTÜK'ÜN 2020 YILI CEZA KARNESİ

Yandaş Kanallar (ATV ve Ülke TV)	4	2 uyarı, 2 yayın durdurma
Halk TV	15	12 idari para cezası, 2 yayın durdurma, 1 ekran karartma
Tele1	19	16 idari para cezası, 2 yayın durdurma, 1 ekran karartma
FOX	10	9 idari para cezası, 1 yayın durdurma
Habertürk	7	5 idari para cezası, 1 uyarı, 1 yayın durdurma
KRT	3	3 idari para cezası

Ayrıca idari para cezalarında RTÜK'ün yandaş kanallara 400 bin lira ceza kestiği görülürken, muhalif kanallara ise bunun tam 25 katı 10 milyon lira ceza verdiği görülmektedir.

Yukarıdaki tablo 2020 yılını göstermektedir. RTÜK'ün son üç yıl, 2017-2020 yılları arasındaki "yayın durdurma ve yaptırım kararlarının" seyrine de bakacak olursak yüzde 73'ü Halk TV, Tele1, FOX ve KRT TV'ye verilmiştir.

Muhalif Basın, sadece yayın durdurma cezalarıyla değil, vergi cezaları ve Basın İlan Kurumu (BİK) ilan gelirleri kesilerek de cezalandırılmaktadır.

Basın İlan Kurumu (BİK) bağlı bulunduğu Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un şikâyeti üzerine, tamamı belgeli olan haberler nedeniyle **Cumhuriyet'e 45 gün ilan kesme cezası** verdi.

2020'nin Ocak-Kasım döneminde **Sözcü gazetesine 166 bin lira BİK cezası** kesilirken, grubun diğer gazetesi Korkusuz'a da 373 bin lira ceza kesilmiştir. 2020 Aralık ayı için de hem **Sözcü'ye hem de Korkusuz'a 10'ar gün BİK cezası** verildi.

Yine BİK tarafından daha önce de 7 gün ilan cezası alan **BirGün gazetesine Aralık ayında da 23 günlük bir ilan** cezası verildi. Gerekçesiye, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un vakıf arazisine kaçak yapı yaptırdığına ilişkin haberlere "terör" soruşturması açılmasını sayfalarına taşımalarıydı.

RANDEVU ALANLAR BİLE AŞI BULAMIYOR!

Covid-19 aşısı yaptırmak için randevu alarak ASM'lere giden yurttaşlar, aşı yaptırmadan geri dönüyor. ATO Başkanı Karakoç, "İl sağlık müdürlükleri ASM'lere az sayıda aşı gönderdiği için aşilar yapılamıyor. Bu durum sağlıkta şiddeti körükleyecek" dedi.

Grip aşısında yaşanan kaos şimdi de Covid-19 aşısında yaşanıyor. Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS) veya ALO 182'den aile sağlığı merkezinde (ASM) Covid-19 aşısı olmak için randevu alan birçok yurttaş aşı olamadı. ASM'lerdeki sağlıkçılar ise il ve ilçe sağlık müdürlüklerinin az sayıda aşı gönderdiğini ve ellerindeki aşının bitmesine rağmen sistem üzerinden Covid-19 aşısı için randevu verilmeye devam edildiğini ifade ediyor.

Aşılama Hızı Düşüyor

Ankara Tabip Odası Başkanı Dr. Ali Karakoç, Ankara İl Sağlık Müdürlüğü'nden defalarca randevu talep etmelerine rağmen kendilerine bir dönüş yapılmadığını belirterek, "Son dönemlerde aldığımız bilgilere göre, ASM'lere az sayıda aşı gönderiliyor. Randevu alan yurttaşlar aşı olamadan geri dönüyor. Yurttaşlar ASM'lere gittiğinde sağlıkçı arkadaşlarımız, 'İl sağlık müdürlüğü bize aşı iletmedi' diyor. Bu durum da sağlıkçılar ile vatandaşlar arasında gerginliğe neden olduğundan sağlıkta şiddeti körükleyecektir. Son günlerde vaka sayılarıyla beraber hastaneye yatan Covid-19 hasta sayısında da bir artış var ama bu duruma rağmen aşılama hızı her geçen gün düşüyor" diye konuştu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Dörtten Fazla Aşı Yapmayın

“İlk aşamada getirilen üç milyon doz aşı bitmek üzere ve daha sonra getirilen aşılardan da analizleri bitmediği içi illere aşı gönderilmedi” diyen Türk Tabipleri Birliği (TTB) Aile Hekimliği Kolu Sekreteri Dr. Sibel Uyan, “Bazı illerde aşının tükendiğini biliyoruz ve vatandaşları oyalıyorlar. İl sağlık müdürlüğü aşı göndermiyor. Bazı ilçe sağlık müdürlükleri de ‘Günde dört taneden fazla aşı yapmayın’ diyor. Vatandaşlar, ‘Ben zar zor randevu aldım, ne demek aşı yok?’ diye bizimle kavga ediyor. Aşı yapamadığımız vatandaşların daha sonra yeniden randevu alması da gerekiyor” dedi.

Bakanlık Kulağını Tıkıyor

“Sağlık Bakanlığı, taleplerimiz karşısında kulağını tıkıyor” diyen Dr. Uyan sözlerini şöyle tamamladı: “İl ve ilçe sağlık müdürlükleri, bazı ASM’lere ‘gelin aşınızı alın’ diyor. Gidip alabilecek aile hekimi var, alamayacak olan aile hekimi var. Aşı dağıtımında sorunlar, sıkıntılar yaşanıyor. Aşılamada adalet sağlanmalı. En fazla yoksul mahallelerde pandemi etkili, en azından aşı herkese adil olsun, aşıya herkes ulaşabilsin istiyoruz.”

Karantina Süresine Uzatma

Sağlık Bakanlığı, Koronavirüs Bilim Kurulu tarafından hazırlanan Temaslı Takibi, Salgın Yönetimi, Evde Hasta İzlemi ve Filyasyon Rehberi’ni güncellediğini açıkladı. Güncellemeye göre mutasyona uğrayan virüse yakalananlar ile temaslıların karantina süreleri en az 10 gün olacak.

SAĞLIK BAKANLIĞI BİLİMSEL ÇALIŞMALARINI SANSÜRLÜYOR!

Tüm dünyayı etkisi altına alan Koronavirüs pandemisiyle ilgili araştırma yapmak isteyenler “mevzuat” engeline takılıyorlar. Etik Kurul’dan araştırma izni alan çok sayıda akademisyen ve bilim insanı, Sağlık Bakanlığı tarafından kurulan Covid 19 Bilimsel Araştırma Kurulu’nu geçemiyorlar. Uygulamayı değerlendiren CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, “Bu düzenleme bilimsel araştırmalara müdahaledir. Tekelci bir anlayış akademik özgürlüğün önüne set çekiyor. Türkiye bu gidişle yakında bilimsel içerik üretmez hale gelecek” dedi.

Akademik Alan Çölleşiyor

Covid-19’la ilgili bilimsel çalışmaların engellenmesi tepki çekiyor. Yapılan düzenleme ile pandemi hakkında çalışma yapacak bilim insanlarının Etik Kurul’un yanı sıra Sağlık Bakanlığı bünyesinde kurulan Covid 19 Bilimsel Araştırma Kurulu’ndan da izin alması gerekiyor. Uygulamayı eleştiren Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, uygulamanın bu haliyle bilimsel çalışmaları erozyona uğrattığını ve akademik alanın çok yakında çölleşeceğini açıkladı.

Sansür Uygulamasıdır

12 Eylül sonrası sansür mekanizması olarak işletilen “Muzır Neşriyat” uygulamasını anımsatan CHP’li Akkuş İlgezdi, “Bilimsel araştırmaların Bakanlık onayına bağlanması açıkça sansürdür. Bu tekçi anlayış bilimsel çalışmaları engelliyor. 12 Eylül rejimi de beğenmediği kitapları, makaleleri “muzır” ilan ederek, yasakladı. 21. yüzyılda, üstelik tüm dünyanın birlikte mücadele ettiği bir pandemi sürecinde, Covid-19’la ilgili bilimsel çalışmaların ilave izin şartına bağlanması da bilimsel araştırmalara ‘muzır’ muamelesi yapmaktır. Bu kabul edilemez. Bakanlıktan bilimsel araştırmalara müdahale etmemesini talep ediyoruz” dedi.

Ölümlerin Sorumlusu Kabinedir

Pandemi verilerinin sadece yandaş kişilere verildiğinin altını çizen CHP’li Akkuş İlgezdi, “Söz konusu uygulama nedeniyle Türkiye’de uluslararası çalışmalar yapılamıyor. Açıkça talep ediyoruz: Bilimsel araştırmaları engelleyen “Sağlık Bakanlığı izni” hemen kaldırılmalı, bilim insanları teşvik edilmelidir. Aksi takdirde yaşanacak her ölümün siyasi ve vicdani sorumluluğu kabinededir” açıklamasını yaptı.

Bilim, Kaderciliğe Kurban Edildi

Bugüne kadar COVID-19 Bilimsel Araştırma Değerlendirme Komisyonu’nun üyelerinin kimler olduğunu ve işleyişinin açıklanmadığını da ifade eden CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, “Pandemininbaşından beri sürekli biçimde sürecin şeffaf yürütülmesi gerektiğini söylüyoruz. Ancak saray hükümeti eşine baskıcı 3. Dünya ülkelerinde rastlanan uygulamalarda ısrar ediyor. Ne acı ki en çok koronavirüs olgusu görülen ilk 10 ülke içinde olmamıza rağmen dünya literatürüne en az katkıyı biz veriyoruz! Neden? Çünkü kabine pandemiyi sadece vaka/ölüm sayısına indiriyor. Bu tutum ülkeyi teslim alan kaderci anlayışın en açık göstergesidir.” diye konuştu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Uzmanlık Dernekleri ve Tıp Camiası Tepkili

Pandemi dönemi çalışma yapmak için başvuruda bulunan ama gerekçesiz reddedilen bir çok araştırmacının olduğuna dikkat çeken uzmanlık dernekleri derhal sansüre neden olan ikinci onay mekanizmasının kaldırılmasını talep etti.

Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi konuyu Meclis gündemine taşıyarak, Sağlık Bakanına "Bu sansür mekanizmasından ne zaman vaz geçeceksiniz" diye sordu.

YATAĞAN'DA TOZ VE DUMAN BİTMİYOR

Enerji santralleri ve madenlerle kuşatılmış Muğla'nın Yatağan ilçesinde bir mermer ocağı projesi için daha "çevresel etki değerlendirme (ÇED) gerekli değildir" kararı verildi. Tarım ve orman arazisi üzerinde kurulması planlanan maden ocağı bölgeyi toza dumana boğacak.

Ece Mermer Sanayi ve Ticaret LTD. ŞTİ. tarafından planlanan ocağın maliyeti 1 milyon 278 bin TL. Planlanan ocakta yılda 810 bin ton mermer çıkarılacak. Ocaktaki tüm faaliyetlerde saatte 17 kilogram toz açığa çıkacak.

Tarım ve orman arazisi üzerine kurulacak ocağın ayrıca 3,31 kilometre uzağında Yatağan'ın içme suyu ve kanalizasyon şebekesi bulunuyor. Ne kadar ağaç kesileceği belirtilmeyen ÇED dosyasında, tarım alanları için şu ifadeler yer verildi: "Çevredeki tarım arazilerine olabilecek muhtemel hasarların proje sahibi tarafından karşılanacağını beyan ve taahhüt ederiz."

Ayrıca ocağın kurulacağı alan Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası'nda 1. Derece Deprem Bölgesi olarak geçiyor.

Muğla'nın yüzde 59'u ruhsatlı

TEMA Vakfı'nın geçen aylarda hazırladığı rapor Muğla'nın madenlere ruhsatlı olduğunu ortaya koymuştu. Raporda, Muğla'nın yüzde 59'unun, ormanlık alanların ise yüzde 65'inin madenlere ruhsatlı olduğu belirtildi.

STRATEJİDEN YOKSUN DIŞ POLİTİKA...

S-400 alımı nedeniyle başlatılan CAATSA yaptırımlarının sürdürüleceği gözleniyor!

ABD'de yeni yönetimin göreve başlamasından bu yana Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 10 Ocak'ta gönderdiği kutlama mektubuna henüz Biden tarafından bir dönüş olmadı. Farklı düzeylerde yapılan resmi açıklamalarda başta Rusya'dan S-400 Hava Savunma Sistemleri alımı nedeniyle başlatılan CAATSA yaptırımlarının sürdürüleceği olmak üzere, Halkbank davası, F-35 gibi konulardaki tavırlarda da herhangi bir yumuşama söz konusu değil!

Pentagon Sözcüsü John Kirby, ABD'nin Türkiye'nin Rusya'dan S-400 füze savunma sistemi satın almasına karşı duruşunda bir değişiklik olmadığını ifade etti. Bu açıklamalar Başkan Joe Biden yönetiminin de, Türkiye'ye S-400 alımından dolayı yaptırımlar getiren ve Ankara'yı F-35 savaş uçakları programından çıkararak önceki yönetimin aldığı kararlarda değişiklik olmayacağı anlamına geliyor.

Türkiye'nin uzun yıllardır değerli bir NATO müttefiki olmasına karşılık S-400 satın alma kararının, Türkiye'nin ABD ve NATO müttefiki olarak yükümlülüklerine ters düştüğünü öne süren Pentagon sözcüsü Kirby, "Türkiye'nin Rusya'ya gelir, erişim ve nüfuz sağlayan bir kararla S-400 sistemini satın almayı tercih ettiğini" dile getirdi.

Türkiye ile ABD'nin yeni yönetimi arasındaki ilk üst düzey temasa ilişkin olarak Cumhurbaşkanlığından yapılan açıklamayla, Beyaz Saray'dan yapılan açıklamalar birbiriyle örtüşmüyor. CB Sözcülüğünün açıklamasında İbrahim Kalın ve Jake Sullivan, arasındaki telefon görüşmesinde; Suriye, Libya, Doğu Akdeniz, Kıbrıs ve Dağlık Karabağ meselelerinin ele alındığı belirtildi. Kalın'ın, Sullivan'a, Türkiye'nin Rus S-400 savunma sistemini satın alması ve ABD'nin Suriye'nin kuzeyinde Kürt milis gruplara destek vermesi gibi iki ülke arasında anlaşmazlığa yol açan mevcut meselelere çözüm bulmak için ortak çaba harcanması gerektiğini söylediği kaydedildi.

Beyaz Saray'ın görüşmeye ilişkin açıklamasında ise Sullivan'ın, Biden yönetiminin NATO üzerinden transatlantik güvenliği güçlendirme niyetini ifade ederek, Türkiye'nin Rusya'dan S-400 füze savunma sistemi satın almasının ittifakın uyumu ve etkinliğine zarar verdiği endişesini dile getirdiği vurgulanıyor. Türkiye ve Yunanistan arasında istikşafi görüşmelerin yeniden başlamasından memnuniyet duyulduğu ve BM Genel Sekreteri Antonio Guterres'in Kıbrıs görüşmelerini yeniden başlatma planına destek verildiği mesajları açıklamada yer alıyor.

Görüşmede Jake Sullivan'ın, İbrahim Kalın'a 'Biden yönetiminin demokratik kurumlar ve hukukun üstünlüğünü desteklemeye yönelik kararlılığının da altını çizdiği' Beyaz Saray açıklamasında yer alırken, Cumhurbaşkanlığı

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

açıklamasında buna hiç değinilmiyor. Dolayısıyla Kalın-Sullivan görüşmesinin iktidarın Biden yönetimiyle kurmayı planladığı diyalog açısından beklendiği gibi geçmediğini söyleyebilirim.

Bilindiği gibi ABD ve NATO, S-400 savunma sisteminin, F-35 savaş uçaklarına ve NATO'nun hava savunma sistemlerine yönelik bir tehdit unsuru olduğunu iddia ediyor. İktidar ise S-400'lerin NATO'ya entegre edilmeyeceğini, Türkiye'nin hava savunması için kullanılacağını dile getirerek bu iddiayı reddediyor ve iddiaları değerlendirmek üzere ortak bir çalışma grubu oluşturulması önerisinde bulunuyor.

Ancak bu öneri şimdiye kadar gerek ABD gerekse tarafından kabul görmediği gibi, Türkiye pek çok parçasını ürettiği, 116 uçak sipariş ettiği, 1,5 milyar dolar da ödeme yaptığı F-35 projesinden çıkarıldı.

Şu ana kadarki ilk temas ve açıklamalardan anlaşıldığı kadarıyla, Biden yönetimi Trump yönetiminin aldığı ve savunma bütçesine de madde olarak konulan CAATSA yaptırımlarını sürdürecektir. İktidarın tavrı ve sergileyeceği tutuma göre, 12 yaptırım seçeneği içerisinde daha ağır olanlarını da yürürlüğe koyma planları söz konusu.

Aynı şekilde salgın nedeniyle erteleme olmadığı takdirde Mart ayında New York mahkemesinde jüri duruşması başlayacak olan Halkbank davasına da müdahale etmeyi, ABD hazinesine davayı geri çekirtmeyi düşünmüyorlar. Halkbank'ın korona salgını nedeniyle duruşmaların 2022'ye ertelenmesi talebi mahkemede reddedildiği gibi savcılığın geçtiğimiz hafta dava dosyalarına, 14 gizli dosyayı daha ilave ettiği böylece davadaki gizli dosya sayısının 40'a ulaştığı bildirildi. Trump döneminde iktidarın girişimleriyle dava süreci uzatılmış, davaya bakan savcılar görevden alınarak değiştirilmişti.

Ayrıca, Kuzey Suriye'de Türkiye'nin terör örgütü ve PKK'nın Suriye uzantısı olarak gördüğü, PYD-YPG ağırlıklı Suriye Demokratik Güçleri'ne (SDG) desteğin artırılarak sürdürüleceği anlaşılıyor. Pek çok dünya liderine teşekkür telefonları açan **Joe Biden'ın Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kutlama mesajına hâlâ dönmemesine karşılık SDG'nin başındaki Mazlum Kobani'ye annesinin vefatı nedeniyle taziye telefonu açarak görüşmesi** de yeni yönetimin Suriye politikası ve Suriye Kürtlerine yaklaşımı açısından dikkat çekici bir işaret!

Libya'da Yönetim ve Dengeler Değişti!

Libya'yı 24 Aralık 2021'deki seçimlere götürecek olan konseyin üyeleri ve yeni Libya Başbakanı belli oldu. 1 Şubat'tan bu yana Birleşmiş Milletler gözetiminde İsviçre'de yapılan seçimlerde iktidarın desteklediği İçişleri Bakanı Fethi Başağa'nın listesi kaybetti. Ortaya çıkan tablo; Libya'daki dengelerin değiştiğini, bir sonraki adımın yabancı askerlerin ülkeden çekilmesi olacağını gösteriyor!

Libya'yı 24 Aralık'a kadar yöneterek anayasa referandumu ve sonrasında ülkeyi seçimlere götürecek olan Geçiş Konseyi İsviçre'de beş gün süren seçimler sonrasında tamamlandı. Üç kişilik Başkanlık Konseyi'nin yeni lideri Muhammed Yunus el Menfi olurken Başbakanlık görevini Abdulhamid Muhammed Dibeybe yürütecek. Başkanlık Konseyi'nde yer alan diğer iki isim ise eski Başkanlık Konseyi Başkan Yardımcısı Musa el Koni ve Abdullah Hüseyin el Lafi oldu. Başbakanlığı üstlenen ve Mısralı bir iş insanı olan Abdulhamid Muhammed Dibeybe, Kanada'dan Toronto kentinde mühendislik eğitimi almış bir isim. Libya Gelişim ve Yatırım Şirketi'nin başında olan Dibeybe, aynı zamanda Liberal çizgideki Gelecek Akımı Partisi'nin de lideri.

Başağa'nın listesinde, Başkanlık Konseyi Başkan adayı olarak, Tobruk yönetiminin ve Libya Ulusal Meclisi'nin başkanı, Libya Ulusal Ordusu (LUO) Başkanı Mareşal Halife Hafter'in destekçisi Akile Salih de yer alıyordu. Bir anlamda Trablus ve Tobruk'taki mevcut yönetimlerin önde gelen isimlerinden oluşan Başağa'nın listesinin kaybetmesi, Libya'da dengelerin de radikal biçimde değiştiğini, Misrata başta olmak üzere ülkenin doğusu, batısı ve güneyindeki büyük kabile ve aşiretlerin etkinliklerini, ağırlıklarını yönetime koyduklarını gösteriyor. Aynı zamanda Geçiş Konseyi'nin BM-AB-ABD ortaklığıyla şekillendirildiği, şu ana kadar iç savaşın tarafı olan yönetimlerin geri plana itildiği, Türkiye'nin de dışarıda kaldığı şeklinde de algılanabilir.

Arap medyasında yer alan haber ve yorumlarda; Başbakan Abdülhamit Dibeybe'nin Kaddafi döneminde yıldızı parlayan ve ülkedeki pek çok önemli projeyi üstlenen Libya'nın önde gelen müteahhitlerinden olduğuna vurgu yapılarak Türk müteahhitleri ve Türkiye ile yakın ticari ilişkilerinin bulunduğu dile getiriliyor. Başta Fransa olmak üzere batılı ülkelerle de yakın ticari ve siyasi bağlantılarının olduğu, kendisini **'liberal'** olarak tanımlarken, gerçekte **'ihvan'** bağlantısının güçlü olduğu vurgulanıyor. Ayrıca Dibeybe'nin Kaddafi'nin yakın çevresinden olması ve halen Kaddafi'nin oğlu Seyfül İslam ile bağlantılarının sürüyor olması ve Seyfül İslam'ın Libya Devlet Başkanlığına aday olarak seçimlere girmesine sıcak bakacağını ifade ettiği aktarılıyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Türkiye, Libya Çözüm Süreci'nde Yine Masada Yok!

Libya'da son 7-8 aydan bu yana gelişen süreçte yaşanan gelişmeler iktidarın Libya'da izlediği politikaları ve yaklaşımları büyük ölçüde açığa düşürdü. Gerek kalıcı ateşkes müzakerelerinde gerekse sonrasındaki siyasi çözüm müzakerelerinde Türkiye devre dışına itildi. AB sürece ağırlığını koyarken, Mısır, etkinliğini artırarak her iki tarafla diyaloga geçti ve siyasi çözüm müzakerelerine ev sahipliği yaptı.

Dışişleri Bakanlığı Libya'da yeni Geçiş Konseyi ve Başbakan seçiminin tamamlanması üzerine yaptığı açıklamada sonucun memnuniyetle karşılandığını belirterek, "Türkiye, Libya'da uluslararası toplumun bu tarihi fırsatı akim bırakmak isteyebilecek çevrelere bu defa izin vermeyeceğine inanmaktadır" denildi. İktidarın daha çok askeri güç eksenine üzerine oturduğu Libya politikasında gelinen nokta, ülkedeki yabancı askeri güçlerin ve paralı askerlerin Libya'dan çıkarılması veya kendiliklerinden çekilmesi aşamasına varmış bulunuyor. Daha önce aktardığım gibi önceki hafta BM Genel Sekreteri ve ardından da BM Güvenlik Konseyi üyesi 15 ülke bu yönde karar alarak çağrıda bulundular. ABD'nin BM daimi Büyükelçisi de Türkiye, Rusya ve BAE'nin isimlerini sıralayarak, Libya'daki askerlerin, paralı milislerin çekilmesini içeren bir açıklama yaptı. Son olarak geçtiğimiz hafta ABD'nin Ankara Büyükelçisi David Satterfield gazetecilerle bir araya gelerek Türkiye-ABD ilişkilerine ve gündemdeki sorunlara ilişkin değerlendirmeler yanında, Biden yönetiminin tutumuna ilişkin olarak da mesajlar verdi. Büyükelçi Satterfield, "Libya'da BM tarafından yürütülen siyasi diyalogu sonuna kadar destekliyoruz. Libya'daki tüm yabancı askeri güçlerin de yakında geri çekilmesini bekliyoruz" diyerek iktidara Libya mesajını ilettili.

TSK'nın Libya'daki görev süresini 18 ay uzatan tezkerayı meclisten geçiren iktidar bu konuda geri adım atmak istemeyebilir. UMH yönetimi imzalanan anlaşmaları gündeme getirerek Libya'daki askeri varlığın meşru olduğunu vurgulayabilir. Buna karşılık Libya'da artık yeni bir sürecin ve yeni bir merkezi yönetimin var olduğunu ve bu yönetiminin LSDF'deki (**Libya Siyasi Diyalog Forumu**) 75 ulusal temsilcinin oylarıyla seçilerek, BM ve uluslararası meşruiyet çerçevesinde göreve geldiğini göz ardı etmemek durumundayız.

Libya'da Yeni Başbakan Dibeybe ve Başkanlık Konseyi Başkanı Muhammed Menfi ülkedeki tüm yabancı askerlerin ve paralı milis güçlerin silah bırakması, Libya'yı terk etmesi kararı alırsa, **bu kararı tanımamak Türkiye'yi hızla dışlandığı Libya çözüm sürecinde çok daha fazla sıkıntılara sokabilir!**

Kıbrıs'ta GKRY'nin tavrı çözüm masasından sonuç çıkmayacağını gösteriyor.

Kıbrıs'ta Mart ayında tarafların yeniden bir araya gelerek BM gözetiminde başlatılması planlanan gayri resmi konferans öncesinde temas trafiği hızlanıyor. 2017'de başarısızlıkla sonuçlanan son çözüm müzakerelerinden bu yana yeni bir gelişme kaydedilmedi!

BM öncülüğünde Mart ayı başında yapılması planlanan 5+1 formatındaki konferansta garantör ülkeler Türkiye, Yunanistan ve İngiltere ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), BM temsilcileri yer alacak.

Geçtiğimiz hafta Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun KKTC ziyareti ve Cumhurbaşkanı Ersin Tatar ile bir araya gelmesinden sonra 5 Şubat'ta da üç garantör ülkeden birisi olan İngiltere Dışişleri Bakanı Dominic Raab GKRY ve KKTC'yi ziyaret ederek görüşmeler gerçekleştirdi. Dominic Raab adada son aylarda yükselen gerilimi düşürmek ve açmazı çözmek için yardım etmeye hazır olduklarını, Ada'da adil ve kalıcı barışın sağlanması için Kıbrıs halkı ve BM ile birlikte çalışacaklarını ifade etti.

KKTC'deki Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında CB Erdoğan, artık iki taraflı, iki toplumlu konfederasyon modelini tartışmanın anlamının kalmadığını, bugüne kadar bu model üzerinde yürütülen müzakerelerden sonuç çıkmadığını belirterek adada iki devletin varlığını kabul eden bir çözümün müzakere edilmesi gerektiğini söylemişti. KKTC medyasında Cumhurbaşkanının bu açıklamaları 'ilhak' iddialarını ve sert tartışmaları beraberinde getirdi. Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun geçen hafta yaptığı ziyaret sonrasında da benzer görüşler dile getirilirken, bu kez Çavuşoğlu'nun Cumhurbaşkanına kıyasla daha örtülü ve ılımlı ifadeler kullanmasının dikkat çektiğini belirtmeliyim.

BM Genel Sekreteri Guterres iki tarafın da talep etmesi durumunda çözüm modeli konusunda değişikliğe gidilebileceğini, bunun üzerinden müzakerelerin yürütülebileceğini açıklamasından hemen sonra GKRY Cumhurbaşkanı Anastasiades'in federasyon önerisinden geri adım atmayacaklarını, böyle bir girişimin mümkün olmayacağını ilan etmesi müzakerelerin daha başlamadan sonuçsuz kalmaya mahkûm olduğu ihtimalini güçlendiriyor!

KKTC'nin bir devlet olarak varlığını sürdürmesi ve bağımsız bir ülke olarak tanınması için diplomasi kampanyası başlatılması elzem hale geliyor. İktidarın Türkiye'yi dış politikada içine düşürdüğü yalnızlıktan ve tecritten çıkartması gerekir. Bu adımların atılması Türkiye ve KKTC'ye uluslararası alanda mevzi kazandıracak, çözüm konusunda elini güçlendirecektir.

CHP GENEL BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU'NDAN "AVRUPA BİRLİĞİ" MEKTUBU

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, "PES" üyesi partilerin Genel Başkanları ile Avrupa Birliği üyesi ülkelerin Türkiye Büyükelçilerine bir mektup kaleme aldı.

Mektubunda Cumhuriyet Halk Partisi'nin, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerin hukuki temelini oluşturan Ankara Anlaşması'nı 1963 yılında imzalayan siyasi parti olduğunu hatırlatan CHP lideri Kılıçdaroğlu "Anlaşma imzalandığı sırada Başbakan olan partimizin ikinci Genel Başkanı İsmet İnönü, Avrupa bütünlüğünü şu sözlerle tanımlamıştı: Beşeriyet tarihi boyunca insan zekâsının vücuda getirdiği en cesur eser.' İsmet İnönü, modern Türkiye Cumhuriyeti'nin Mustafa Kemal Atatürk ile iki kurucusundan biridir ve bu özlü ifadesi uzun siyasi hayatından damıtıldığı çok önemli bir deneyime dayanmaktadır." ifadesini kullandı. "İki dünya savaşından ilkinin cephelerde savaşan bir subay, ikincisini ülkesini savaşın dışında tutmaya çalışan bir devlet başkanı olarak yaşamış olan İnönü, barışın korunmasının ne kadar cesur bir girişim olduğunun farkındaydı." diyen CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu "Bugün de CHP olarak aynı görüşteyiz. Ülke olarak hem bu 'en cesur esere' katkı yapmayı hem de bu 'en cesur eserin' sonuçlarından tüm insanlığın yararlanmasını istiyoruz." dedi.

Avrupa ve Avrupalılık demokrasinin, hukukun üstünlüğü ve insan hakları ilkelerinin evrenselliğine dayandığını hatırlatan CHP lideri Kılıçdaroğlu mektubunda "Immanuel Kant'ın öngördüğü 'Daimi Barışa' giden yol ulusal bağlılıklara saygıyı yok etmeden, bütüncül ve evrensel bir insanlık düzeninin oluşumunu sağlayan kozmopolit bir uygarlık tasavvurunu gündeme getirir. Bu nedenle 'daimi barış' arayan ve aydınlanma geleneğine yaslanan demokrat ve ilericiler olarak Avrupa ve Avrupalılık kavramını salt ulusal ve dinsel bakış açılarıyla ele almak eksiklik olur." ifadesine yer verdi.

"Daimi Barış" ilkesinin, Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk için de en önemli ilkelerin başında yer aldığını ve cumhuriyetimizin geleneksel dış politikasının mihenk taşı haline geldiğini vurgulayan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu "İzlemiş olduğumuz dış politika ülkemizi Avrupa Birliği'ne taşıma sorumluluğunu da bu geleneksel dış politikanın temsilcileri olarak üzerimize yüklüyor. Bu nedenle, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğini ülkemiz için temel bir hedef olarak görüyoruz." dedi.

CHP lideri Kılıçdaroğlu mektubunda, uzun yıllardır süren AB adaylık süreci boyunca, CHP olarak, AB müktesebatına uyum sağlanması konusunda parlamentomuzda gerekli yasal değişikliklerin yapılmasına destek olduğunu, AB-Türkiye üyelik müzakerelerinin tıkandığı zamanlarda da fasılların açılmasını beklemekten Türkiye'nin yükümlülüklerini tamamlaması çağrısında bulunduğunu hatırlatarak "Bugün, Türkiye'nin AB Zirvelerinde sadece dış politika bağlamında gündeme gelmesinden ve adaylık sürecine hiç değinilmiyor olmasından büyük üzüntü duyuyorum." vurgusu yaptı. 2020 Aralık ayındaki AB Zirvesi'nde canlı tutulan pozitif gündemi önemli bulduğunu da belirten CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu "Türkiye'nin Avrupa Birliği'nde yerini alması hem Türkiye'de hem AB üyesi ülkelerde genel bir siyasi uzlaşının oluşmasını gerektiriyor. Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu demokrasi sorunu birçok platformda gündeme getirilse bile, ulusumuzun demokrasi birikiminin bütün sorunlarımızı halkın katılımıyla aşacak düzeyde olduğunu biliyorum." dedi. Bu yoldaki en önemli kanıtın da Türkiye'de 2019 yılında yapılan yerel seçimler olduğunu kaydeden CHP lideri Kılıçdaroğlu "Bizim Türkiye için öngördüğümüz demokratikleşme programı temelde Türkiye'yi Batılı demokrasiler ailesinin bir mensubu olarak saygın bir yere oturtma ilkesine dayanmaktadır. Bugün otoriter popülizmin yarattığı demokrasi sorunları karşısında çözümün ülkelerin içine kapanması olmadığını düşünüyorum. Aksine demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan hakları temelinde dünyanın tüm demokratları bir araya gelmelidir. Türkiye'nin Batılı demokrasiler içinde hak ettiği yeri alması konusunda doğru siyasi tartışmaların ortaya çıkmasına imkan yaratmanız, yani Türkiye'yi Avrupa entegrasyonundan dışlayan görüşlere karşı çıkmanız, aksine bu entegrasyonun genişletilmesine ve tamamlanmasına katkı sunmanız bizleri memnun edecektir." vurgusu yaptı.

Avrupa ailesinin ve Avrupa Birliği'nin üyesi olan bir Türkiye'nin de bölgemizde huzur, barış, ekonomik gelişme ve demokratikleşmeye büyük katkıları olacağını hatırlatan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu mektubunu "Hepimiz büyük insanlık ailesinin bir üyesiyiz. Uluslarımız tarihten gelen güçlü bağlarla birbirine bağlı. Bu köklü ilişkiyi bir üst aşamaya taşıyarak Avrupa'ya geçmişte olduğu gibi küresel politikalarda, ekonomide, bilimde ve

kültürde dünyanın öncüsü yapmak görevi bizi bekliyor. İlerici değerlerimizin dünyaya şekil verdiği yeni bir çağın başlaması umuduyla mücadelenizde başarılar diliyorum.” ifadesi ile noktalandı.

ŞAHSİM REJİMİ MİLLETİN GÜLÜŞÜNÜ ÇALDI

2 Günde Yapacağız Dedikleri Aşığı 22 Günde Yaptılar

Devletimiz akılla, istişareyle, ilimle yönetilmiyor. Vasıfsız, liyakatsiz kadrolar elinde, kuru inatla, nefret diliyle ülkemizin ufku karartılıyor. Bir yanda salgın, diğer yanda ekonomik kriz, buna bir de devlet krizi eklenince, ülkemizde ciddi bir buhran yaşanıyor. “Vaka” dediler, “hasta” dediler. Salgında milletten gerçekleri sakladılar. Şimdi aynısını aşıda da yapıyorlar. “Ocak sonuna kadar 40 milyon, Şubat sonuna kadar 50 milyon doz aşığı gelecek” vaadinde bulunmuşlardı. Geldi mi? Hayır. Ocak ayı bitti. Gele gele 13 milyon doz aşığı geldi. Yine Ocak sonuna kadar 1,5 milyon doz Alman aşığı gelecekti. O da ortalarda yok. Sağlık Bakanı, “Günde 1 milyon 100 bin kişiyi aşılacağız” demişti. Bugüne kadar aşılama aşılama günde ortalama 114 bin yurttaşımızı aşılatabildiler. Hani Erdoğan’ın şahsım rejiminde her iş hızlı olacaktı? 22 günde aşılama yurttaşlarımızın sayısı 2,5 milyon. “İki günde yapacağız” diye söz verdikleri aşığı, 22 günde ancak yapabildiler. Neden? Çok açık söyleyeyim, bu konuda bunun sorumlu, sağlık personelimiz değil. Çünkü bizim koruyucu hekimlik alanında sağlık personelimizin başarısı tüm dünyada tescilli... Sorumlu yeterli aşığı tedarikini yapamayan Saray... Şimdi elde yeterli aşığı ve ciddi bir aşığı planlaması olmadığı içinde işlerin ağırdan alındığı anlaşılıyor.

Ak Parti Kongrelerinde Sosyal Mesafe Yok

İsrail, nüfusunun yüzde 60’ını, Birleşik Arap Emirlikleri yüzde 36’sını, İngiltere yüzde 16’sını, ABD’de yüzde 10’unu aşıladı. Bizde ise Saray sosyetesinin Allah’a çok şükür yüzde 100’ü aşılandı ama milletin sadece yüzde 3’ü aşılabilirdi. Tüm dünya zamana karşı yarışıyor. Virüsün mutasyona uğraması, yani kılık değiştirmesi ihtimaline karşı aşılama hızla yapılması lazım... Aşılama bitene kadar da, sosyal mesafe tedbirlerine harfiyen uymak gerekiyor. Ama sosyal mesafe gözetmeden doldurulmuş kapalı salonlarda, AK Parti İl Kongreleri yapılıyor. Bugün de 7 ilde AK Parti Kadın Kolları Kongreleri vardı. Yine salonlarda hiçbir sosyal mesafe yoktu. Restoranlar, lokantalar, eğlence mekânları kapalı. Esnaflarımız kan ağlıyor. Restoranda, kafede, kahvehanede bulaşan virüs, her ne hikmetse şarkılı, türkülü AK Parti Kongrelerinde bulaşmıyor. Anlaşılan, sırta kadem basan Alman aşığı, milletimizden önce AK Parti teşkilatıyla buluşmuş gibi gözüküyor. Erdoğan’ın kongrelere uzaktan bağlantıyla katılıp, kendisini korumaya alıyor, salonları “sosyal mesafesiz” dolduran partililerine de teşekkür ediyor.

Kongrelerin Yapıldığı İllerde Vaka Sayıları Artıyor mu?

Ama bizim İl Başkanlarımız bir restoranda kazara bir toplantı yapsa, “Salgın kuralları ihlal edildi” deyip, hem iş yerine hem de arkadaşlarımıza cezalar yağdırıyor. 65 yaş üstü yurttaşlarımız evlerde kaç aydır hapis. Çocuklar belirlenen saatlerin dışında anne babasıyla dışarı çıksa, idari para cezası yiyor. Ama AK Parti, vur patlasın, çal oynasın kongre yapıyor. Böyle bir lakaytlıkla, böyle bir gayri ciddilikle salgınla nasıl mücadele edilir bilemiyorum. Edilemiyor da zaten. Günlük vaka sayıları yeniden 7 binli seviyelerin üstüne çıktı. Bunda AK Parti kongrelerinin ne kadar katkısı var bunu bilmek lazım. Açıkça soruyoruz; kongrelerin yapıldığı illerde hasta sayıları bu kongrelerden sonra ne kadar arttı? Bunu millete açıklayın. Hasta sayısındaki her bir artışın vebali kongreler nedeniyle Erdoğan’ın üstündedir.

Milletvekillerimiz Orada Olmasa Duyulmayacaktı

Milletimizin sağlığını sadece salgın tehdit etmiyor. Milletimizin sağlığını, canını işsizlik, yoksulluk, fukaralık da tehdit ediyor. Esnaflarımız cinnet getirme noktasında. Cumhuriyet Halk Partisi olarak Türkiye’nin dört bir yanında, milletimizin yanındayız. Bu hafta milletvekili arkadaşlarımız, Afyonkarahisar ve Uşak illerimizdeydi. Esnaf ve zanaatkarlarımız başta olmak üzere, toplumun tüm kesimlerinin dertlerini dinlediler, dertleriyle dertlendiler. Arkadaşlarımız Uşak’ta esnaf ziyareti yaparken, anahtarlıkla uğraşan bir esnafımız, yaşadığı ekonomik sorunlar nedeniyle yaşamına kıydı. Arkadaşlarımız orada olmasaydı, bu intihar da, diğerleri gibi saklanacaktı, görmezden gelinecekti.

Görmüyorlar, Duymuyorlar, Kapları Mühürlü

Sarayı buradan bir kez daha uyarıyoruz. Esnaf artık dayanmıyor. Kapıya dayanan icra tebligatlarına, esnaflarımız artık canıyla karşılık vermeye başladı. Saraya esnaflarımız canıyla ihtarnama çekiyor. Bu feryadı duyun. Bu çaresizliği görün. Ama Sarayın kulakları var; duymaz, gözleri var; görmez. Çünkü kalpleri mühürlü... Kalplerinin mühürlendiğini, Erdoğan’ın çıkardığı şu karar diyor. Şimdi burada kendisinin imzası var. Bu kararlar, alayış valayışle kamuoyuna duyurdular esnafın kredi borçlarını altı ay erteliyorlarmış.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Faiziyle, Vergisiyle Erteliyor

Peki nasıl erteliyor? Faiziyle erteliyor. Hem de yeni yüksek faizlerle erteliyor. Yetmezmiş gibi... Kredi borçlarının taksit sayısı da değiştirilmiyor. Ertelenen borç, sözleşmedeki vadenin üzerine yayılarak tahsil edilecek. Bu da yetmez... Borç erteleme işlemlerinden doğacak olan, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi de esnaftan tahsil ediliyor. Bari vergiyi almayın. Ama "Esnaftan ne koparırsak, o kâr" zihniyetiyle hareket eden bir yönetim var. Esnaflarımız tabii elbette istemez. Ama Allah korusun bir kişiyi işten çıkartmak zorunda kalırsa, esnafın borcu da erteleme kapsamından çıkarılıyor.

Borcu Faizsiz Ertelisin

Biz, "Bu kredi borcunun üzerine bir çizik atın" dinlemediler. Bizi dinlemediler. Peki bari esnafı dinleyin. Bu borcu faizsiz erteleyin. Kalan vadenin sonuna ekleyerek taksit dönemini uzatın. Ama Erdoğan'ın şahsım rejimi esnaflarımızın da bu sesini duymadı. Şimdi ilgili banka yetkilileri esnafı mahcup bir şekilde arayıp, "Bu şartlarda borcunuzu yeniden yapılandırmaya, ertelemeye razı mısınız?" diye soruyorlar. Diğer taraftan da Esnaf Odaları Başkanlarımızı, "Bu konuda menfi konuşursanız, odanızın sınıfını düşürürüz" ha diye tehdit ediyorlar. Ayıptır, yazıktır. Bu esnaf size 40 yıl vergi ödedi, pek çoğu size oy verdi. Ama siz esnafa 40 gün bakamadınız.

Saraya Ballı Börek, Millete Kuru Ekmek

"Millet kuru ekmek yiyorsa, aç değildir" diyen bunlar. "Kapanan dükkân yok" diyen bunlar. "Evime ekmek götürüyorum" diyenin başına, "Al, keyif çayı iç" diye çay paketi çalanlar bunlar. Memlekette çöp konteynerlerinden, pazar döküntülerinden rızıkını toplayanlar için "Rastgele çekilen fotoğraflar" diyenler bunlar. Bunların gözleri, kalpleri, kulakları, mühürlenmiş. Milleti unutmuşlar, milletin halini görmüyorlar. Sesini duymuyorlar. Erdoğan'ın şahsım rejiminde, Saraydakilere ballı börek, millete askıda kuru ekmek. Saray'ın millete yaklaşımı bu...

Millet Eti Unuttu, Makarnaya Yükleniyor

Milletin içinde bulunduğu hali TÜİK'in makyajlı verileri bile saklayamıyor. TÜİK son enflasyon sepetini açıkladı. Millet et yiyemez hale gelmiş. Ekmek ve makarnaya yükleniyor. Yeni sepette "dana etinin" ağırlığı TÜİK düşmüş. Ekmekle ve makarnanın ağırlığını ise arttırmış. Millet ete hasret kaldı. Eti gramla alır hale geldi. Bunu aylardır söylüyoruz. Şimdi TÜİK de diyor. Kış aylarındayız. Kışın en çok tüketilen ürünlerin fiyatları alıp başını gitti. Son bir yılda portakalın fiyatı yüzde 67, yumurtanın fiyatı yüzde 67, mercimeğin fiyatı yüzde 59, ayçiçek yağı fiyatı yüzde 54, pırasanın fiyatı yüzde 53, mısırözü yağının fiyatı yüzde 53 artmış.

TÜİK Enflasyonu %15, Vatandaşın Enflasyonu %35

Bunlar da TÜİK'in makyajlı rakamlarına göre. Mutfaktaki yangının gerçek boyutu bunların çok çok üstünde... TÜİK'in açıkladığı enflasyon yüzde 15. Vatandaşın sokakta, mutfakta yaşadığı enflasyon yüzde 30-35. Memura ve memur emeklilerine 2021'in ilk yarısı için verilen zam ne kadar? Yüzde 3. Ocak'ta enflasyon ne kadar? TÜİK'in rakamlarına göre yüzde 1,68, Bağımsız Enflasyon Araştırma Grubu'na göre yüzde 2,99. TÜİK'e göre 100 liralık maaş zammının 56 lirası, Enflasyon Araştırma Grubu'na göre ise maaş zammının tamamı Ocak ayında uçup gitmiş. Peki bu memur, bu emekli önümüzdeki beş ayda ne yapacak? Kesesinden yiyecek. İşte bunun adı gasptir. Bunun adı, hırsızlıktır. Enflasyon dünyadaki en sinsî hırsızdır. Milletten gerçek enflasyonu saklamak, enflasyon rakamlarını karartmak ise, taammüden siyasi hırsızlıktır.

Siyasi Hırsız Gülümsemenizi Çalar

Ünlü Fransız düşünür Voltaire'e atfedilen şu sözler aslında bu durumu çok iyi tanımlıyor; "Sıradan hırsız paranızı, cüzdanınızı, eşyalarınızı çalar. Siyasi hırsız geleceğinizi, hayallerinizi, bilginizi, eğitiminizi, işinizi, gülümsemenizi çalar. İki hırsız arasındaki fark şudur: Sıradan hırsız, sizi seçer. Siyasi hırsız, siz seçersiniz." Evet. Bugün Türkiye'de böyle bir siyasi rejim var. "Şahsım Rejimi" ülkemizin kasasını boşalttı. Kayınpeder, Damat bir oldular, Merkez Bankasındaki 128 milyar doları uçurdular. Şimdi Merkez Bankası Başkanı bu giden dolarları yerine koymak için "Bu yıl uzunca bir süre faizler yüksek kalacak" diye açıklama yapıyor. Bu faizlerin yüksek kalmasının nedeni bu giden dövizleri yerine koymak içindir. Peki biz bu maliyete ne uğruna katlandık? Bir kuru inat uğruna. Şimdi bu dövizler kime gitti, kaçtan gitti hala kimse bilmiyor. Bu dövizleri satanlar, bu işleri yapanlar hakkında açılan bir soruşturma var mı? Ne gezer. Yeni atanan bakan ve başkan da mecburen üç maymunu oynuyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bu Rejim Milletin Geleceğini Çalıyor

Erdoğan'ın Şahsım Rejimi milletimizin geleceğini de çalıyor. Geçilmeyen köprüler, otoyollar, tüneller, yatılmayan hastane yatakları, uçulmayan havalimanları için, çocuklarımız hatta torunlarımız yüz milyarlarca lira ödeyecek. Beş yandaş müteahhit abat olsun diye, koskoca milletimizin geleceği berbat oldu.

Bu Rejim Hayallerimizi Çalıyor

Erdoğan'ın şahsım rejimi sadece geleceğimizi çalmıyor. Milletimizin hayallerini de çalıyor. Yıllarca 2023 hedefleriyle milletimizin gözünü boyadılar. Millete 2023'te 2 trilyon dolar geliriniz olacak diye vaatte bulundular. 25 bin dolar kişi başına geliriniz olacak dediler. Ama 2023'e iki yıl kala, bu hedefler fos çıktı. Hayaller söndü. Erdoğan'ın şahsım rejimi milletin cebini boşalttı. 2008'de milli gelir 783 milyar dolardı. Bugün 702 milyar dolara düştü. 2007'de kişi başına gelir 9 bin 735 dolardı. Bugün 8 bin 381 dolar. Millet 12-13 yıl önceki gelirini bile mumla arar hale geldi. Sayelerinde ülkeye "açlık, kıtlık, kuyruklar" geldi.

Bu Rejim Milletin İşini Çalıyor

Erdoğan'ın şahsım rejimi, milletimizin sadece gelirini, aşını çalmadı. İşini de çaldı. Son 2,5 yılda, işi, gücü olan 1 milyon 646 bin çalışmamız işini kaybetti. Gerçek işsizliğimizin sayısı 10,5 milyonu buldu. 20-23 hedeflerinde işsizlik yüzde 5 olacak dediler şimdi o da fos çıktı yüzde 10 olacak diyorlar. Erdoğan'ın şahsım rejimi, bu ülkenin geleceği gençlerimizin umutlarını da çaldı. Daha dün 2020 nüfus rakamları açıklandı. 15-29 yaş arasında 19 milyon 264 bin gencimiz var. Bu, dünya üzerindeki 131 ülkenin nüfusundan daha fazla. Belçika'nın toplam nüfusu 11,5 milyon, Yunanistan'ın nüfusu 11 milyon. Ama bu gençlerimizin 6 milyona yakını; ne bir işte çalışıyor, ne de herhangi bir eğitim alıyor. Evinde ailesiyle beraber oturuyor.

Artık Ülkemizde "Aile Genci" Sorunu Var

Maalesef artık ülkemizde "Aile Genci" diye bir sorunuz var. 37 üyeli Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı içinde, bu konuda en kötü durumdaki ülke Türkiye... OECD'de "aile gençlerinin oranı" yüzde 13, Türkiye'de ise yüzde 29. Gençlerine iyi bir eğitim veremeyen, iyi iş imkânları sunamayan bir ülke, geleceğe güvenle bakamaz. "Türkiye'nin en önemli beka sorunu" işte budur. Ama Erdoğan'ın Şahsım Rejimi, bıraktık gençlerimize iyi eğitim ve iş imkânı sunmayı, iyi eğitim alan az sayıdaki gençlerimizi bile "terörist" ilan etme noktasına kadar gidiyor. Gençlerimizi düşmanlaştırıyor. Yani bunu nasıl yapılabiliyor, hangi hakla yapılıyor anlamak mümkün değil.

Boğaziçi'nde Kayyum Atamayla, Öğrenciler Alın Teriyle Geliyor

Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye'nin göz bebeği bir devlet üniversitesi... Boğaziçi Türkiye'de her öğrencinin, her ailenin hayalini süsleyen bir bilim yuvası... Türkiye'nin her yerinden, her sosyal katmandan öğrenci, bu okula iyi bir eğitim almak için geliyor. Boğaziçi Üniversitesindeki öğrencilerimiz, bu ülkenin bilimine, teknolojisine, üretimine katkı vermek için çalışıyorlar, çabalıyorlar. Dünyadaki diğer gençlerle yarışabilmek, en iyi yaşam standartlarına ulaşmak istiyorlar. Boğaziçi'ne öğrenciler atamayla gelmiyor. Alın teriyle, büyük çabalarla geliyor. Bu öğrenciler; Boğaziçi'ne girmeye sadakatleriyle değil, kendilerinin açıkça ifade ettiği gibi; zehir gibi zekâlarıyla, emekleriyle hak kazanıyorlar. İşte bu nedenle, akla, bilime, hukuka değil, Saray'dan gelecek talimata göre hareket eden, "Kayyum" istemiyorlar. Diplomalarının üzerinde, hakkında akademik hırsızlık iddiaları olan birinin, imzası olsun istemiyorlar. Kayyumun, son yıllarda gerileyen akademik başarıyı, daha da geriye düşüreceğini düşünüyorlar.

Şahsım Rejimiyle Büyük Gerileme

Bakınız, Times Yüksek Öğrenim Endeksi'nde, Boğaziçi Üniversitesi 2014 yılında, Dünyanın en iyi 200 üniversitesi arasındaymış. Şahsım Erdoğan rejimi projesinin düğmesine basıldıktan sonra, bu üniversite ilk 600'de bile değil artık. Bizde kaliteli yükseköğrenim kurumları zaten azdı, şimdi Erdoğan'ın şahsım rejiminde "Az" olan da, "yok" olmak üzere. Boğaziçi Üniversitesinde öğretim görevlileri, öğrenciler, çalışanlar işte bu kötü gidişe "yeter artık" demek için gösteri yapıyorlar. Üniversitelerini, geleceklerini kurtarmaya uğraşıyorlar.

Erdemi Ya Erdoğan Ya Kayyum Gösterecek

Boğaziçililerin bu talepleri meşru mu? Son derece meşru... Bu meşru taleplerini barışçıl bir şekilde, demokratik haklarını kullanarak dile getiriyorlar. Ama öğrencilerin haklı taleplerini dinlemek yerine, türlü provokasyonlara girişerek, öğrencilerin meşru eylemlerini itibarsızlaştırmaya çalışmak anlaşılır gibi değil. Yapılan atama yanlış. Yanlıştan dönmek erdemdir. Bu erdemi ya Erdoğan gösterecek, ya da atanan kayyum...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Saray Rejimi Bu Topraklara Moğol Fillerinin Veremediği Zararı Verdi

“Eski Türkiye ile mücadele ediyorum” diyerek Erdoğan, Türkiye’de ne kadar nitelikli kurum, kuruluş varsa hepsini dümdüz etti. Moğol fillerinin bu topraklara vermediği zararı, Erdoğan’ın şahsım rejimi bu ülkeye verdi. Erdoğan’ın şahsım rejimi kaliteli, nitelikli her şeye, herkese düşman... Türkiye’yi eğitimde, kültürde, sanatta, bilimde ileri taşımak yerine, vasata mahkûm etmeyi maharet sanıyor. Diğer üniversitelerimizi, Boğaziçi seviyesine çıkarmak yerine, Boğaziçi Üniversitesi’ni aşağıya çekmeye uğraşiyor. Sonuçta milletimiz küresel arenada yarışma gücünü yitiriyor. Çünkü gençleri iyi eğitim almıyor. Bunun sonucunda işimiz, aşımız gidiyor.

Bilime Düşmanlığın Sonu Hüsrandır

Yazıktır, günahdır. Bilime düşmanlık edenin sonu hüsrandır. “Hiç bilenlerle, bilmeyenler bir olur mu?” Maharet üniversite sayısını 76’dan, 207’ye çıkarmak değil. Maharet, üniversitelerimizi gerçekten birer bilim yuvası yapmaktır. Maharet, dünyanın ilk 500 üniversitesi arasına, 15-20 üniversitemizi sokmaktır. Sadece binalardan oluşan, doğru, dürüst öğretim elemanı olmayan, yüksek lise tahsili yapılan kasaba üniversiteleriyle milletin çocuklarının hayalini çalmaya bu ülkede kimsenin hakkı yoktur. Ailelerin emeklerini çalmaya ne hakkınız var? İşte biraz önce rakamları verdim. O hayallerini çaldığınız gençlerimiz, ellerinde üniversite diplomalarıyla, emekleri çalınan ailelerimizin eline bakıyorlar. Erdoğan’ın şahsım rejiminin bu yaptığı da, kuşkusuz büyük bir siyasi hırsızlıktır.

Koca Ülke Gülmeyi Unuttu, Keder “Kader” Oldu

Erdoğan’ın şahsım rejiminin en büyük siyasi hırsızlığı ise; milletin gülüşünün çalınmasıdır. 83 milyonu aşan koca bir ülke artık gülmeyi unuttu. Karamsarlık, keder, kasvet kader oldu. Memleketimizin bereketi kaçtı.

Ucube Rejim 3 Yılda Tıkandı

Türkiye’yi uçuracak dedikleri, “Ucube Şahsım Rejimi” üç yılda tıkandı. Biz aslında bunun olacağını söylemiştik. Artık ucube rejimin müellifleri de bunu kabul ettiler. Ama Ucube Rejimden vazgeçmek yerine; “Ucube Rejim mevcut Anayasa’ya uymuyor, biz bir kez daha bu Anayasayı Ucube Rejime uyduralım” diyorlar. Son üç yılda milletin başına ne geldiyse, bu “şahsım rejimi” yüzünden geldi. Bu ucube rejiminin ne olduğunu, milletimiz yaşayarak gördü. Erdoğan ve sarayının bekçisi, milletimizin aşını, işini, geleceğini, umutlarını, hayallerini, gülüşlerini çaldılar.

Boş İşleri Bırakın, Boş Tencereye Bakın

Artık boş işleri bırakın. Milletin boşalan tenceresine bakın. Milletin elinden aldığınız işlere bakın. Esnafın haline bakın. Çiftçinin, emeklinin, emekçinin haline bakın. Milletin gerçek gündemini çalmayın. Çare bellidir. Çare; Türkiye’nin önünü açacak. Milletin aşını, işini büyütecek, milletin yüzünü güldürecek, Güçlendirilmiş Demokratik Parlamenter rejimdir.

CHP Bunu Başaracak

Çünkü güçlendirilmiş demokratik parlamenter rejimde, güçlenecek olan milletin aşısıdır. Güçlenecek olan milletin işidir. Güçlenecek olan milletin geleceğidir. Güçlenecek olan evlatlarımızdır, gençlerimizdir. Bizler Türkiye Cumhuriyetini, gerçek demokrasiyle taçlandırmaya kararlıyız. Cumhuriyet Halk Partisi, demokrasiye inanan tüm dostlarıyla beraber bunu başaracaktır. Milletimiz; aşını, işini, geleceğini, hayallerini ve gülüşünü çalan bu siyasi hırsızlık rejiminin ve müelliflerinin tasdiknamesini, sandıkta ellerine tutuşturacaktır. Yerlerini gösterecek, evlerine gönderecektir. Çünkü milletimiz bunların ne olduğunu gördü. Notlarını da verdi. Artık sabırsızlıkla sandığın önüne gelmesini bekliyor.

“Saray’ın Yüreği Varsa İstifa Eder”

Merkez Yönetim Kurulu toplantımız devam ediyor. Bugün gündemimizde, vaka sayılarında gözlenen yeniden artış eğilimi, yetersiz aşı tedariki, aşılamadaki gecikmeler, derinleşen ekonomik kriz, ekonomik krizde bir başına bırakılan toplum kesimlerinin sorunları, bu sorunları çözemeyen, aksine “devlet ve yönetim krizini” derinleştiren, Erdoğan Şahsım Rejiminin son uygulamaları ve tüm bunların ağırlaştırdığı “toplumsal buhran” vardı.

Boğaziçi’ne Gece Kondu Fakülteler

Atalarımız, “İstendiğin yere erinme, istenmediğin yere görünme” diye öğütlemiş. Boğaziçi Üniversitesi’ne atanan siyasi kayyumu; öğrenciler istemiyor. Öğretim üyeleri istemiyor. Üniversite emekçileri istemiyor. Toplumun vicdanı istemiyor. Milletimizin kahir ekseriyeti, AK Parti ve MHP seçmenleri de dâhil, “Üniversitelere

siyasi kayyumlar atanmasın” diyor. Kayyum kendisine yardımcı bulamıyor. Öğretim görevlileri, bu kayyumla çalışmak istemiyor. Demek ki bu işte bir yanlışlık var. Ama Erdoğan yanlıştan dönmek yerine, yeni yanlışlara imza atmaktan çekinmiyor. İstenmeyen siyasi kayyuma “yönetim kurulu” ve “senato” oluşturmak için Boğaziçi Üniversitesi’ne “Gecekondu Fakülteler” açma kararı veriyor. Öğrencilerin, öğretim üyelerinin, milletin vicdanının kabul etmediği kayyum için, Huruç harekâtı başlatıyor. Suç örgütü liderlerinden “referans mektubu” alıyor. Kayyuma yer altı dünyasından destek topluyor. Şimdi hal böyle olunca da insan ister istemez düşünmeden edemiyor; “Yoksa Boğaziçi’nde de bir kupon arazi işleri mi var” diye.

Bu Sözleri Tekrarlarken Ben Sıkılıyorum

Devlet krizi aslında en çirkin yüzünü gösteriyor. Erdoğan, ateşi sürekli harlıyor. Cuma namazı çıkışında, kin ve nefret dolu sözlerle, toplumun sinir uçlarıyla oynamaktan, yeni fay hatları açmaktan da geri durmuyor. Kadına ve insana bakışındaki sorun, nefret olarak diline dökülüyor. Şu cümlelere bir bakar mısınız? “Osman Kavala denilen, adeta Soros’un temsilcisi olan kişinin karısı da, provokatörlerin içerisinde yer alan bir kadındır”. Bunları tekrarlarken ben sıkılıyorum. Cumhurun başı olduğunu söyleyen, herkesi kucaklaması gereken bir makamda oturan birine, yakıyor mu bu cümleler?

Bu Ayıplı Dili Kınıyoruz

Sayın Profesör Doktor Ayşe Buğra bu ülkenin yetiştirdiği çok önemli iktisatçılardan biridir. Başarıları dünya çapındadır. Ama kadını, sadece bir eşe ve anneye indiren bu zihniyet, Sayın Ayşe Buğra’nın yaptıklarını ve başarılarını da elbette anlayamıyor. Osman Kavala, Erdoğan’ın şahsi garezi nedeniyle şu anda hapiste... Mahkemeler Kavala’yı içeride tutmak için; suç üzerine suç uyduruyorlar. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin kararlarını uygulamıyorlar. Ve şimdi Erdoğan eziyet ettiği bu kişinin eşini de, Sayın Ayşe Buğra’yı da hedef gösteriyor. Biz bu ayıplı dili kınıyoruz. Erdoğan’ın bu nefret dilini, milletimizin vicdanına havale ediyoruz.

Yer Davos, Masanın Bir Yanında Erdoğan, Bir Yanında Soros...

Tabi şunu da soruyoruz; memlekette Sorosçuluk suç mu? O zaman bu resim neyin nesi arkadaşlar, bu resim neyin nesi? Yer: Davos... Masanın bir tarafında Soros, diğer tarafında Erdoğan. Yüzlerden mutluluk akıyor. Bu memlekette, Soros ile aynı yemek masasında oturan, tek parti lideri Erdoğan’dır. Davos toplantılarında Soros’a dönüp; “Türkiye’nin açık toplumu biziz. Bizi destekleyin” diyen de Erdoğan’dır. Erdoğan Sorosçu mu arıyor? O zaman dönecek Sarayının altın varaklı aynalarına bir bakacak. İktidara gelmek için Soros’tan medet uman Erdoğan, şimdi çıkmış insanları Sorosçu olmakla itham ediyor. Ayıptır, yazıktır, günahtır. Kişi herkesi nasıl bilirmiş? Kendisi gibi bilirmiş. Erdoğan’ın yaptığı, millete karşı ayıptır.

İstifa, Hatadan Dönmenin Bir Yoludur

Hatalı olduğunu kabullenmek bir erdemdir. Hatadan dönmek de bir erdemdir. Hatadan dönmenin yollarından biri de istifa müessesidir. Biz bu müesseseyi Boğaziçi’ne atanan kayyuma hatırlatınca, Erdoğan sinirlenmiş. “Yürekleri yetse, Cumhurbaşkanı da istifa etsin diyecekler” demiş. Geçen hafta söyledim Sayın Erdoğan, istifanızı istemek için, yüreğe gerek yok. Bunu istemek, en tabi “vatandaşlık hakkımızdır.” Nitekim daha önce istifanızı defalarca istedik. Ama siz kulağınızın üstüne yattınız. Elbette herkes istifa edemez. Makam ve mevkiyi; “Zenginleşme ve ikbal kapısı görenler” istifa edemez. “Gücünü makam ve mevkiden alanlar” istifa edemez. “Birilerinin himmetiyle bir yerlere gelenler” istifa edemez. “Öz saygısı ve özgüveni olmayanlar” istifa edemez. İstifa etmek için yüreğe ihtiyaç vardır. İstifa etmek için “özgüvene” ihtiyaç vardır. İstifa etmek için “öz saygıya” ihtiyaç vardır. İstifa, önemli bir müessesedir. Yürek işidir.

Makam Ve Mevki Araçtır, Amaç Değil

Yakın zamanda Hollanda’da hükümet istifa etti. Neden? Vergi İdaresi, hukuka aykırı şekilde vatandaşlarını incelediği için. Hükümet, bu hatanın sorumluluğunu aldı ve istifa etti. Yine İsveç Ulaştırma Bakanı, “Evinde sigortasız dadı çalıştırdı” diye istifa etti. Sadece Avrupa’da mı? Uzakdoğu’da da istifa müessesesi var. Japonya’da Adalet Bakanı, milletvekillerine doğru dürüst cevap vermediği, işini hafife aldığı için istifa etti. Üstün sorumluluk duygusuyla, yaşamına kıyan kamu görevlilerinden hiç bahsetmiyorum bile. 6 yıl önce İzmit Körfezi’nde, asma köprüde kopan halat için, “Sorumlusu benim” diyerek, yaşamına son veren Japon mühendisi unutmamak. Başarı iyi yönetimle sağlanır. Kamu görevinde başarının sırrı ise liyakattir. İşi layıkıyla yapamayan, sorumluluğunu yerine getiremeyen, ya da bulunduğu görevde istenmeyen, o makamı fuzuli yere işgal etmez. İstifa eder. Çünkü makam ve mevki araç, millete hizmet amaçtır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Millete Verdiği Sözü Tutamayan “Yüreği Varsa” İstifa Eder

Salgında gerçek vaka ve hasta sayılarını yurttaşlarından saklayan. Salgını olduğundan küçük gösterip, yurttaşlarımızın gereken önlemleri almasını engelleyen hayatlarını kaybetmesine neden olan yönetici, yüreği varsa istifa eder. Ocak sonuna kadar 40 milyon doz aşı gelecek deyip, topu topu 13 milyon doz aşı getiren, günde 1 milyon 100 bin kişiye aşı yapacağız diyen, yapa yapa günde 119 bin kişiye aşı yapan, milletine verdiği sözü tutamayan tek sorumlu yüreği varsa istifa eder.

Vazifesini Yapamayan O Koltukta Oturamaz

Salgında tüm dünya yurttaşlarına yardım yağdırdı. Bunlar millete beş maskeyi ücretsiz dağıtamadı. Üstüne IBAN numarası gönderip, millettten yardım istedi. Aynı ligde olduğumuz G-20'nin gelişen ekonomileri, milli gelirlerinin ortalama yüzde 3,3'ü kadar, bütçelerinden vatandaşlarına destek verdiler. Şimdi bunu bizim milli gelirimize oranlarsak, 160 milyar Türk lirası yapar. “Erdoğan'ın Şahsım Rejimi” bütçeden vatandaşlarımıza, ne kadar karşılıksız destek verdi? 6,4 milyar lira. 160 neredede, 6,4 neredede? Ama buna karşılık milletini salgında en çok borca batıran yine Erdoğan oldu. Milletine hak ettiği desteği veremeyen, borca batırıp insanların canına kıyma noktasına getiren bir hükümet var. Bu hükümet, vazifesini yapamayan bir hükümet. Vazifesini yapamayan, yüreği varsa o koltukta oturamaz, istifa eder.

Esnaf Canına Kıyarken, “Kapanan Dükkan Yok” Diyen İstifa Etmeli

Salgında, devletine 40 yıl vergi veren esnafa, 40 gün bakamayan, esnafı borca batıran, sonra da zor gününde esnafın borcunu o da 6 aylığına yüksek faizlerle yapılandırıp, borç taksitlerinin sayısını bile ötelemeyen, esnafı salgında bir başına bırakan, esnaflarımız dükkânına gelen ödeme ihbarlarına, canlarıyla ihtar çekerken, “Kapanan dükkân yok” diyebilen yönetici yüreği varsa o koltukta oturamaz. İstifa eder.

Çiftçiye Hesap Vereceğine, Telefonunun Hesabı Soruyor

Çiftçinin toprağa gübre atma zamanındayız. Gübre fiyatları son bir yılda yüzde 90'a yakın zam görmüş. Çiftçinin tarım krediye borcu almış gitmiş, Ziraat Bankası'na borcu var, mazotçuya borcu var, yemciye borcu var, gübreciye borcu var. Çiftçinin traktörü, tarlası, ineği haczediliyor. Kanun diyor ki, “Çiftçiye, milli gelirin en az yüzde 1'i kadar destek vereceksin”. Ama kanunu bu yönetici dinlemiyor. 2007'den bu yana her bir çiftçi ailesine, 81 bin 632 lira borç takıyor, toprağını ekip milletin karnını doyurana, açlığa mahkûm eden bir hükümet var. Bu hükümetin partisine mensup olanlar bir de üstüne üstlük çıkmışlar “çiftçinin pahalı cep telefonu var” diyerek, çiftçiye hesap vermek yerine, çiftçiden telefonun hesabını soruyorlar. Arkadaş siz çiftçinin telefonunun hesabını soracağınıza, önce parti mensuplarınızın bileklerindeki milyonluk kol saatlerinin hesabını sorun. Bu lafları eden hükümet yüreği varsa o koltuğu işgal etmez. İstifa eder.

Markette Nasıl Az Para Harcanır, Çöpten Yemek Nasıl Ayıklanır

Son bir yılda portakalın fiyatı yüzde 67, yumurtanın fiyatı yüzde 67, mercimeğin fiyatı yüzde 59, Ayçiçek yağının fiyatı yüzde 54, pırasanın fiyatı yüzde 53, mısırözü yağının fiyatı yüzde 53 artmışken, mutfaklar yangın yerine dönmüşken, ülkede açlık yeniden ortaya çıkmışken, tencereler boşalmışken, yandaş gazetelerde “Markette nasıl az para harcanır” diye, manşet attıran bir hükümet var. Devletin televizyonuna “Çöpten nasıl yemek ayıklanır” diye, program yaptıran bir hükümet var. Devletin ajansına kendi esnafımızın değil, “Japon esnafının dertlerini” haber yaptıran bir hükümet var. Bunların yürekleri varsa o koltukta bir dakika oturamaz, istifa ederler.

İnsanlar Canına Kıyarken Milletin Sesini Duymayanlar

Emekliler asgari ücretin altında aylık alırken, vatandaş “canımız, başımıza bela oldu” deyip haykırırken, evladına okula gidecek pantolon alamadığı için babalar, yaşamlarına kıyarken, analar bebeğini ısıtmak için saç kurutma makinesini açıp, kış gününde yaşamlarına son verirken, milletin halini görmeyen, sesini duymayan, Saraylarında vur patlasın çal oynasın âlem yapanlar, yürekleri varsa, işgal ettikleri o koltuklarda bir dakika dahi oturamaz istifa ederler.

Ülkeyi Tefeci Faizine Mecbur Eden İstifa Etmeli

“Liyakat yerine sadakat” deyip, damadını ekonomi yönetiminin başına atayan, damadıyla beraber Merkez Bankası kasasındaki 128 milyar doları, har vurup harman savuran, milleti “pahalı döviz” ile “yüksek faiz” arasına sıkıştıran hükümetin tek sorumlusu benim ben diyen yüreği varsa istifa eder. “Verin şu kardeşinize yetkiyi, ondan sonra faizle şunla bunla nasıl uğraşılır görün” dedikten sonra, geçen ay 21 milyar liralık faiz ödemesiyle, Cumhuriyet tarihinde tek bir ayda, en yüksek faiz ödemesi yaparak, rekor kıran, Almanya eksi faizle borçlanırken, Japonya sıfır faizle borçlanırken, İngiltere binde 5'in altında faizle borçlanırken, kötü yönetimiyle,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Türkiye Cumhuriyeti Hazinesini yüzde 6 gibi, tefeci faiziyle borçlanmak zorunda bırakan bir yönetim o koltukta bir dakika dahi oturmaz yüreği varsa istifa eder.

Gençleri İşsiz Bırakan İstifa Etmeli

“Ekonominin sorumlusu benim, ben” diye bar bar bağıracağını, ondan sonra da 2,5 yılda 1 milyon 645 bin yurttaşımız işinden olacak, çalıştığı işten olacak, işsiz sayısı 10,5 milyona tırmanacak, ülkemizin en önemli stratejik varlığı olan gençler, “Ev genci” olacak, 6 milyon gencimiz evinde oturup, anasının babasının eline bakacak; ama Sarayınızın mensuplarının ve mahdumlarının sahte diplomaya bile aldırılmadan ballı 3-5 maaş getiren işi olacak... Hiç kusura bakmayın bunları yapan ar edip, istifa eder.

2023 Hedeflerini Tutturamayanlar İstifa Etmeli

10 yıldır 2023 hedefleri diyerek milleti kandıran, millete 2 trilyon dolar milli gelir vadedip, bu ülkeyi 10 yıl yönetip 2023’e 2 yıl kala “Kusura bakmayın bu gelir ancak 875 milyar dolar olabilir” diyen, yine 10 yıl önce millete, “Yıllık gelirin 2023’te 25 bin dolar olacak adam başına” deyip, sonra da “Kusura bakmayın 2 yıl kala 2023’e ancak 10 bin dolar yapabilirim” diyen, “İşsizliği 2023’te yüzde 5’e düşürecek” deyip, 2023’e 2 yıl kala, “Kusura bakmayın işsizlik yüzde 11’e çıkacak” diyen ve millete vaatlerini tutmayanlar, o koltukta bir dakika oturmaz, istifa eder.

Aptal Olma Diyen ABD Başkanının Ayağına Giden İstifa Etmeli

Mehmetçiğimizin başına Irak’ta çuval geçirilirken, “Amerika’ya nota ver” diyenlerle, “Ne notası, müzik notası mı” deyip alay eden, bakanlara rüşvet veren, sonra da Amerika’ya kaçıp itirafçı olan İranlı için, bir de değil, hem de iki kez ABD’ye nota veren, teröristlerin önünden, Atamız Süleyman Şah’ın tabutunu sırtlayıp, türbesini, vatan toprağını teröriste bırakıp kaçanların, ordumuzun en stratejik tesislerinden Tank-Palet Fabrikasını, tek kuruluş almadan, Katar Ordusuna peşkeş çekenleri, kendilerine “aptal olma” diye hakaret mektubu yazan ABD Başkanına, o mektubu iadeli taahhütlü göndermek yerine, ayağına giden bir kişi azıcık yüreği varsa o koltukta bir dakika oturmaz. İstifa eder.

Kul Hakkından Korkuyorsa İstifa Eder

Askeriyeyi, adliyeyi ve tüm bürokrasiyi teslim ettiği ortağı, millet iradesinin tecelligâhı TBMM’yi bombaladıysa... O hain darbe girişiminde 248 yurttaşımız can verdiyse... Binlerce yurttaşımız yaralandıysa... Ülkeyi yöneten “Allah affetsin” diyerek kurtulamaz, sorumluluk duygusu varsa, o koltukta bir dakika dahi oturamaz. İstifa eder. Beşiktaş saldırısında şehit olanlar için toplanan paraları, 15 Temmuz şehit yakınları ve gazileri için toplanan yardımları, tastamam hak sahiplerine dağıtamayan, millete bunun hesabını da veremeyenler, kul hakkından korkuyorlarsa o koltukta oturmalar. İstifa ederler.

Koltuktan Güç Alan Değil, Koltuğa Güç Veren Gerek

Evet, istifa etmek esas yürek işidir Sayın Erdoğan. Oturdıkları koltuğa güç vermek yerine, güçlerini oturdıkları koltuktan alanlar, koltuklarını bırakmaya cesaret edemezler. İstifa edemezler. O koltuğu bırakmamak için, türlü oyunlara başvururlar.

Ucube Rejim İçin Anayasa Tartışmak Abesle İstigal

Türkiye’yi uçuracak dedikleri bu ucube rejim 2,5 yılda iflas etti. Yüzde 50+1 tehlikeye girdi. Şimdi küçük ortaklarıyla beraber, “Şahsım Rejimi Anayasaya uymadı. Anayasayı Şahsım rejimine uyduralım” demeye başladılar. Milletin ıstırabı ortadayken, ellerinde kalan bu çürük malı, bu ucube rejimi, millete yeniden pazarlamaya kalkıyorlar. Ne zaman anlayacaksınız, “Bu ucube şahsım rejimi” milletimize uymadı. Milletimizin cebini yaktı, tenceresini boşalttı. Bu ucube şahsım rejimine uygun olacak Anayasayı tartışmak, abesle istigaldir. Boş iştir. Milletin vaktini çalmaktan başka bir şey değildir.

Kuvayimilliyeye Hakaret Edeni Andılar

“Kahramanı kadar gafili de, haini de çok bir milletiz” bu tespit bizim değil Kurtuluş Savaşımızın başkomutanı ve Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün. Bu devleti kuranlar, sadece emperyalizme karşı mücadele etmedi. Emperyalizmin yerli iş birlikçilerine karşı da amansız bir mücadele verdiler...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Hatta milli mücadelede iç cephe belki de, dış cepheden çok daha yorucu oldu. Bu milletin semalarından ay yıldızlı bayrak inmesin, bu milletin kulaklarından ezan sesi silinmesin diye, göğsünü siper eden Kuvayımilliyeye arkadan saldıran, Kuvayımilliyeye “Adi eşkıya”, “Kudurmuş haydutlar”, “Maskara”, “Aldanmışlar” diye ağza alınmayacak hakaretler eden, İngiliz Muhipler Cemiyeti’nin eteklerine yapışmış, yüce dinimizi istismar etmeye kalkan, din adamı kisvesine bürünmüş bir bezirgân için, AK Partili bazı vekiller ve bu devletin Valisi anma programı düzenlemiş.

O Makamlarda O Kahramanlar Sayesinde Oturuyorsunuz

AK Partili vekil bu toplantıda hızını alamamış. Şanlı milli mücadelemizin Başkomutanı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ten hesap sormaya kalkmış. Bu yapılan sıradan bir gaflet değildir. Beyefendi, bugün Gazi Meclis’te vekillik yapıyorsanız, bunu Gazi Meclis’in ilk Başkanına ve Milli Mücadelenin Başkomutanına borçlusunuz. Ağzınızdan çıkan kulağınız duysun. Gelelim valiye... Bugün boğazından Türkiye Cumhuriyeti’nin vatandaşlarının ödediği kör kuruş geçiyorsa, onu bu devleti kuran kahramanlara borçlusun. Oturduğun makamda şanlı bayrağımız dalgalanıyorsa, onu, o anmaya gittiğin bezirgânın, “Hain, alçak” diye hakaret ettiği, milli mücadele kahramanlarımızın ve şehitlerimizin al kanına borçlusun. İnsan ekmeğini yediği devletine ve onun kurucusuna bu şekilde ihanet edemez. Azıcık haysiyet, şeref ve onur kırıntısı var ise, bu rezaletin sorumluları, milletten özür dilerler ve derhal istifa ederler. Siz kim, Atatürk’ten, Cumhuriyetten hesap sormak kim? Herkes yerini, haddini bilsin.

Herkes Söyledikleri Kadar Söylemedikleri de Mesuldür

Bir sözüm de Devlet Bahçeli’ye... Ne oldu Sayın Bahçeli? Ortağınızla beraber saraylı olunca, Türk milletinin ebedi Başbuğuna, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e yapılan saldırılar, hakaretler artık sineye mi çekiliyor? İngiliz ve Fransız işgalcilere övgüler düzen, “Yunan ordusu halife ordusu sayılır” diyerek Kuvayımilliyeye olmadık hakaretler edenlerle, artık aynı safta mısınız? Bu mudur yerliliğiniz? Bu mudur milliliğiniz? Bu edepsizliğe sessiz kalırsa, Cumhur İttifakı, Cumhuriyet düşmanlarının da ittifakı olur. Bugün herkes yaptıkları kadar, yapmadıklarıyla da; söyledikleri kadar, söylemedikleri de tarih ve millet önünde mesuldür. Milletimiz herkesin ne yaptığını görüyor. Notunu veriyor. Sandık önüne geldiğinde de herkese hak ettiği dersi verecek.